B1631c1914

SEP 1st 1983

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief A. **Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor V. **Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor **V. Jaunkalnietis**, 1805 Taylor Ave., Racine Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 37 SESTDIENA, 1983. GADA 10. SEPTEMBRĪ 33. GADS SATURDAY, SEPTEMBER 10, 1983.

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 CENA 1 DOLARS

Uz apsūdzēto sola

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Kad mēs, šajā kontinentā ieradušies, stāstījām amerikāņiem un kanadiešiem par mūsu pārdzīvojumiem komūnistu režīmā okupācijas laikā, kā arī centāmies atklāt Pad. savienības noziegumus pret cilvēku elementārām tiesībām, mūsu pausto patiesību bieži vien klausītāji uzņēma ar apslēptu šaubu un pat neticības izpaudumu. Gadu tecējumā daudz kas mainījies, un prezidenta Rēgena personā brīvajai pasaulei radies vadonis, kam par komūnisma ekspansijas un pasaules dominēšanas plāniem nav nekādu aplamu illūziju.

Tagad neticamā masu slepkavībā gaisā Tālajos austrumos Kremlis, lai kā taisnotos, ir parādījis savus cietsirdīgos barbariskos morāles principus.

Nelaimīgo 269 upuru nogalināšana, prezidenta Rēgena vārdiem runājot, ir vislielākais cilvēku tiesību ignorēšanas izpaudums.

Šis gadījums lieku reizi pierāda, kādas briesmas var draudēt rietumu pasaulei no ,,pasaules miera sargātājas'' — Pad. savienības.

Slepkavu, kas raidīja nāvējošo raķeti uz nomaldījušos lidmašīnu, Kremlis netiesās. Gluži otrādi, aukstasinīgais slaktiņa izdarītājs — sarkanās flotes oficieris droši vien saņems augstu ordeni... ,,par modru neaizkaramo plašās dzimtenes robežu sargāšanu''. Raķetes vietā Andropova bendes rokās varēja atrasties arī atombumba! Par vēlu tad būtu vaimanāšana Apvienotās Nācijās, brīvā pasaules presē un liberāļu priesteru sašķaidītos dievnamos.

Kur palikusi Pasaules Baznīcu Apvienība, kas Vankuverā nevēlējās uzklausīt apspiesto tautu balsis tikai tādēļ, lai nenokaitinātu Kremli.

Progresīvo garīdznieku ekskursija šinīs dienās izbrauc uz Maskavu un taisnojas, ka Korejas lidmašīnas bojā ejai neesot nekā kopīga ar reliģiju.

Tas ir tikpat liekulīgi, kā okupētās Latvijas archibīskaps Matulis, Vankuverā kritizējot brīvo latviešu balsi, pēc Kremļa pavēles meloja: ,,Ir saprotams, ka cilvēkiem, kas tik ilgi bijuši prom no dzimtenes, esot sirdī sakrājies rūgtums.''

Visas zīmes rāda, ka Sakaru komiteja ar svešatnes tautiešiem jau sagatavojusies uzbrukt mūsu trimdas stiprākajam cietoksnim — baznīcai. Godkārīgu un apmātu vai naīvu priesteru netrūkst arī mūsu starpā. Tie ienaidniekam nepagriež tikai otru vaigu, bet samulsumā noziedzas pret savu amatu un latviešu tautas nākotni. Ar ienaidnieku nevar būt nekāda sadarbošanās. Mēs atrodamies dzīvības un nāves karā — nodevēja vārds nav apslēpjams ar palmas zaru vai filozofiskiem prātojumiem.

Ienaidnieka sūtņiem, lai kādās drānās tie tērptos, nav mūsu vidū vietas.

Korejas lidmašīnas iznīcināšanas traģēdija var ietekmēt pasaules sabiedrisko domu. Akliem var atdarīties acis. Naīviem miera apustuļiem būs jāatzīst, ka bīstamais drauds pasaules mieram nav ASV prezidenta Rēgena stiprā nostāja, bet gan kompartijas ģenerālsekretāra Andropova nežēlīgā varas politika.

Ja pasaule atmodīsies, tad vēsture 269 bojā gājušo nāvē saskatīs vēl neaptveramu spēku atraisīšanos. Viņu nāve nebūs velta, ja pasaule vienoti izšķirsies stāties pretī Sarkanajam velnam. Tautas un valstis ir kritušas par upuri komūnisma agresijai. Upuru jēri jau stāv rindā Centrālamerikā, Afrikā, Indoķīnā, Vidējos austrumos un arī Vecajā kontinentā.

Rēgenam tagad nebūs jācīnās ar amerikāņu likumdevēju tuvredzību, prasot tūlītēju ASV militārā potenciāla atgūšanu ar jauniem ieročiem.

Tālajos austrumos Japāna atmetīs muļķa putna politiku un steidzīgi izvilks galvu no smiltīm. Pasaules mieram stipra Japāna ir tikpat nepieciešama kā stabilitāte Vidējos austrumos un asins izliešanas izbeigšana Centrālamerikā.

Lidojums 007 nebūt nav Vašingtonas konfrontācija ar Maskavu. Par slaktiņu gaisā Andropovam ir jāatbild visai pasaulei. Pasaules morālais spriedums var izrādīties spēcītāks par visiem Pad. savienības atomieroču arsenāliem. Jāšaubās, vai Maskava grēku nožēlos. Šodien tā ir uz apsūdzēto sola, un taisnības uzvara būs nenovēršamais tiesas spriedums.

* * *

Redakciju slēdzot, no Čikagas saņemta ziņa, ka tur ļaundari ielauzušies Ciānas latviešu draudzes dievnamā. Nav noskaidrots, kādas izcelsmes bijuši altāŗa telpas demolētāji un noziedznieki, kas mēģinājuši dievnamu nodedzināt. Vai vainīgie klausījuši gaŗai rokai?

A. Ķegumnieks.

Austrālijas latvietes Helga Jansone un Ausma Medne piemiņai no Gaŗezerā pavadītajām dienām vēlējās paņemt līdz baltu bērziņu, jo tādu nav tālajā Austrālijā.
Foto J. Liģers.

Gaŗezera vasaras vidusskolas absolventi: 1. r. no kr. — Inese Radziņa, Ingrīda Eglīte, Marisa Ramāne, Rasma Āruma, Ingrīda Felkere, Karīna Āruma, Anita Zvirbule, Lāsma Pura; 2.r. — Baiba Blūme, Rota Zeidaka, Māra Circene, Rebeka Serdāne, Rita Šteinberga, Anda Ādlere, Anita Bērziņa, Sandra Dubrovska, Laila Jurevska, Vija Zeidaka; 3.r. — Dāvids Brunovskis, Andrejs Sensnovis, Andris Krūmkalns, Roberts Sventeckis, Paulis Klaumanis, Zigurds Krūmiņš, Ivars Straumanis, Viktors Vārsbergs; 4.r.— Harolds Petričeks, Raimonds Beldavs, Toms Cakuls, Pēteris Ķiesners, Lauris Mūrnieks un Raitis Beldavs.
Foto Velta Namatēva.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1983. GADA 10. SEPTEMBRĪ.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdē — V. Plūdons, T. Kronbergs, A. Šterns. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. A. Zaube, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 40 dol., 6 mēnešiem — 21 dol., 3 mēnešiem — 12 dol. Atsevišķa numura cena 1 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $5.00, tekstā $6.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1.50 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairāk 25 proc. atlaide. Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514.

MEMBER ETHNIC PRESS ASSOCIATION ONTARIO

Laikraksta apgāds patur tiesības atsevišķos gadījumos sludinājumus arī nepieņemt. Ja nodotā sludinājumā laikrakstā ieviesusies kļūda, tad šis sludinājums tiks atkārtots bez maksas. Laikraksta apgāds par kļūdaini ievietotu sludinājumu atbildīgs tikai par tādu summu, cik pēc sludinājuma likmes izmaksājusi kļūdaini iespiestā teksta telpa. Grozījumus sludinājumos var pieteikt ne vēlāk kā vienu dienu pēc sludinājuma nodošanas

Reakcionāri autori mēģina atklāt kultūrnieku patiesās sejas. **Dadža zīm. L.A.**

K. Vanags

Egoistiskais aklums

11 gadu vecā amerikāņu meitenīte Samanta Šmite, atgriezusies no Krievzemes mājās Mančesterā, Mainas pavalstī, vēl arvien ,,publiski'' priecājas par krievu patvāri — ,,samovaru,'' ko viņai kā sarkanā ķeizara Jurija Andropova dāvanu pasniedza Kompartijas centrālās komitejas ārzemju propagandas vadītājs Ļonka Zamjatovs.

ASV prese un radio, kas ignorēja Apspiesto tautu 25. ,,jubilejas'' nedēļu, veselas divi nedēļas katru dienu pievērsa izcilu uzmanību Samantai un viņas superlaipnajam ,,nama tēvam'' Kremlī. Naivajām, stulbajām un vientiesīgajām amerikāņu masām slīpēto komūnistu propagandistu ar lielu bungu rībināšanu izkārtotais Samantas ceļojums skandināja, cik labdabīgi un miermīlīgi ir krievu lielmaņi.

Muļķīgā iekrišana 2.pasaules kara laikā ar ,,labā tēvoča Džo'' (Josefa Staļina) mītu amerikāņiem jau sen aizmirsusies, un čekas prāgmatiķiem bija viegli, ērti un lēti ar pusaudzes Samantas pavizināšanu pa padomju vergu valsts virsslāņa vidi lieliski uzspodrināt ieskatu par Andropovu, kura vārdu apēno viņa agrākais asiņainās čekas virspavēlnieka amats.

Samanta tagad visiem klāsta, ka Padomijā visi vēlas mieru. Andropovs stāsta gluži to pašu un sātaniskā viltībā organizē nemierīgās ,,miera kustības'' nolādēto kapitālistu pusē. Samantas ciemu dienu atbalsis, psiholoģiskajā aukstā karā šinī krastā Kremlim deva lielākus panākumus nekā sludinātāja Billija Grēma spredikošana Maskavas katedrālē, kas bija izmēģinājums rietumu sabiedriskās domas saprāta un izpratnes pārbaudei.

Ar Samantas ielūgšanu Kremļa propagandas makšķere uzķēra vairāk kapitālistisko vientiešu miljonus nekā Grēma muldēšana par ticības rosmēm ateistiskajā Padomijā. (Sarkano velnu apmātā Billija spredikis bija par bībeles pantu, ka ļaudīm jāpaklausa saviem valdītājiem, jo arī tie valda ar Dieva ziņu; pēc Solžeņicina aplēsuma komūnisti nozūmējuši 60 miljonu ,,cilvēku svētās dzīvības,'' kas tagad pasargājamas no Rēgena perinātās ,,atomkara katastrofas''). Jurijs Vladimirovičs Andropovs var tikai vēlēties, lai šādā veidā viegli apstrādājamie mulķīši Amerikā augtu uz visiem cinīšiem!

Nožēlojami, ka ASV ziņu dienests, radio, laikraksti un TV diendienā no krasta līdz krastam, it kā sacenzdamies ar Samantas ceļojuma aprakstiem, neapzinājās, ka visa šī Kremļa mērķtiecīgi inscenētā propaganda nekalpoja patiesībai, apspiestās krievu tautas važu saraušanai un visnotaļ bija pret brīvās pasaules ideoloģijas interesēm.

ASV valdības morālā un politiskā stāja bez visa tā jau grīļojas. Lai minam tikai nule Vīnē nolīgto četrgadīgo labības piegādes līgumu Pad. savienībai, kad ASV norūpējusies izspieda no maskaviešiem apsolījumu ik gadus nopirkt no ASV 9 milj. to labības un graudu (ieskaitot 1 mil. to. sojas pupu), ar iespēju pa virsu vēl nopirkt papildus 3 milj. to. (Kanadas u.c. ,,konkurentu'' dēļ pēdējais darījums nav drošs).

Šajā ,,fantastiskā ieguvumā'' (senāta ārlietu komisijas loc. senātora Lugara izteiciens!) tika aizmirstas Afganistanas un Latīņamerikas problēmas, veikalnieciskie darījumi atkal bija pirmajā vietā. Atseviškas sarunas par ASV rūpniecības un elektronisko ražojumu tirgu Padomijā turpinājās („bilderbergiešu'' un ,,trilaterāļu nopelns). Palīdzot Kremļa lielkungiem izkārtot viņu saimniecisko dzīvi, ASV vienā laikā palīdz komūnistiem nostiprināt spēkus Brīvās pasaules sagrābšanai! Visas šīs izdarības raksta jaunu cēlienu traģēdijai, kuŗai par virsrakstu īsti labi iederas PBLA priekšsēža Dr.O Pavlovska termins ,,Egoistiskais aklums,'' kad brīvā pasaule savas pašreizējās intereses liek augstāk par morālisko pienākumu cīnīties par tautu tiesībām uz brīvību.

Lasītāju Vēstules

PAR NODEVĒJIEM

Latvija Amerikā 30. jūlija numurā Vanagu Kārlis raksta: ''Ikviens, kas nodod savu tēvu zemi un tautu, kaut arī tas darīts viscēlāko personisko ieskatu dēļ, pēcgalā iet bojā no tās pašas varas, kam nodevējs kalpojis''.

Vanagu Kārļa mācība gan ir ''ideoloģiski pareiza'', bet — kā daudzi vispārinājumi — nav ne loģiski, ne vēsturiski pamatota. Ir tēvzemes un tautas nodevēji, kas saņem visādus labumus un pensijas, nodzīvo līdz sirmam vecumam un nomirst dabiskā nāvē.

R. Hofmanis Kalifornijā.

PARADĪZE ELLĒ

No dzimtenes nāk tautā dzimis aktuāls stāstījumiņš:

...nāve pārsteidza padomju pilsoni. Viņš ieradās pēc norādījuma ellē, kur, satikdams Sātanu, teica: ,,Cik brīnišķīgi atrasties Paradīzē!'' — ,,Tu maldies, biedri: šī vieta nav Paradīze,'' Sātans apgalvoja.

Uz to komūnists pastāvēja: ,,Nedomāju, ka maldos, jo nāku no īstas elles — Sibirijas Gulaga.''

G.O. Berija.

PRET STABURAGA NOSLĪCINĀŠANAS PROTESTĒJA

Anšlavs Eglītis šī laikraksta 21. maija numurā apskata krievu filmu Siberiāde par kādu Sibirijas ciemu, kur ,,iedzīvotāju'' kollektīvs ir paklausīgs kā aitu bars, bez mazākās iniciātīvas. Viņu likteni allaž izlemj kaut kur ,,augšā.'' Partijas pilnvarnieku priekšlikumus arvien pieņem ar visām balsīm,'' raksta Eglītis. Sādžu paredzēts appludināt, lai ierīkotu lielāko hidroelektrisko staciju. Atbrauc kāds bijušais sādžinieks pavēstīt, ka sādžu appludinās. Staigādams pa ciema kapsētu, kur guļ dzimtas locekļi, viņš sāk šaubīties, vai ir pareizi noslīcināt vietas, ar kuŗām ļaudīm saistās atmiņas, tradicija un svētuma izjūta? Vai šī spēkstacija pavisam vajadzīga? ,,Staburagu noslīcinot, šādas domas neviens necilāja,'' atstāstījuma rindkopu beigās izsakās Anšlavs Eglītis.

Tā nu gluži nebija. Kad radās projekts, Staļina ,,ēra'' bija beigusies, Latvijas partijā un valdība vairs nevaldīja ,,paklausīgā ,,jēru bara'' gars. Berklāvs un citi mēģināja noteikšanu pārņemt ,,savās rokās.'' Pret tā saucamās Pļaviņu spēkstacijas celšanu un Daugavas senlejas un līdz ar to Staburaga noslīcināšanu protestēja sanāksmēs, ar parakstiem un rakstos laikrakstos, sevišķi Cīņā. Visdedzīgāk par Daugavas senlejas un Staburaga saglabāšanu iestājās žurnāliste Vera Kacēna, ,,liela Tēvijas kaŗa varone.'' Viņas vīrs Valdemārs Kalpiņš toreiz Berklava vadībā bija kultūras ministrs.

Vera Kacēna, rakstīdama Cīņā, ieteica Pļaviņu spēkstacijas vietā celt kaut kur citur elektrisko atomspēkstaciju. Toreiz tā vēl bija pārdroša doma. Ja nē, tad celt pēc otra projekta, kuŗā, turbīnām ūdeni bija paredzēts piegādāt pa kanāļiem. Tā paglābtu Daugavas senleju, Staburagu un lielas zemes platības no pārpludināšanas. Viņa arī aizrādīja, ka Latvijā jau tā daudz ūdeņu daudz ezeru.

Toreiz Latvijā bija sākusies trakā rūpniecības izveidošana. Atjaunotais Ķegums un citas mazākās spēkstacijas nevarēja piegādāt vajadzīgo strāvu. Strāvu vajadzēja ņemt no Igaunijas, kur bija ar degakmeni kurināmās spēkstacijas, un Baltkrievijas. Par tādiem niekiem kā Daugavas senleja, Pērses ūdenskritums un Staburags Maskavas kungi tikai pasmējās.

Par Latvijas komūnistu partijas ģenerālsekretāru 1959.gadā iecēla Arvīdu Pelši, kas bija komūnistiskāks par pašiem krievu komūnistiem. Tas visus apklusināja, iztīrīja partiju un valdību no berklāviešiem, un Pļaviņu spēkstacija varēja celties. Pie spēkstacijas izveidojusies jauna pilsēta Stučka.

Septiņdesmitajos gados sāka celt Doles spēkstaciju augšpus Rīgas Doles salā. To nobeidza pirms nedaudz gadiem. Tad gan kaut cik esot ievērotas dabas aizsardzības prasības. Tagad ceļ ceturto hidrostaciju pie Daugavpils, kas jānobeidz vēl šinī gadu desmitā.

Daugavas iesprostošana turpinās bez atklātiem protestiem.

Pēteris Bauzis,
Rietumvācijā

Edmunds Zirnītis

Tūteres svētozols trimdā

DZEJNIEKS EDVARTS TŪTERS — DEVIŅDESMIT GADNIEKS

Mineapolē savā mājiņā 30. augustā dzejnieks un žurnālists Edvarts Tūters nosvinēja 90. šūpļa svētkus, klusi un vientulīgi ar dzīvesbiedri Zelmu, krāšņu ziedu gleznotāju. No deviņdesmit gadiem viņš 65 gadus darbojies rakstniecības un 70 gadus žurnālistikas druvā. Tās ir dižas un ievērojamas jubilejas!

Edvarts Tūters dzimis 1893. gadā Mazsalacā. Viņš cēlies no Tūteru cilts, senču viensētas pie Salacas, kā to liecina vairāk nekā tūkstoš gadu vecais svētozols, kas, atrazdamies uz Lieltūteru mājas zemes, nosaukts Tūteru dzimtas vārdā. Tūteres svētozols ar dzejnieka ciltskoku sācis savas gaitas neatminamā senatnē.

Edvarts Tūters ir īsts dzejnieks no Dieva žēlastības, dārgā klusuma, askētiskās vientulības, dabas dailes un domu dzejnieks, pozitīvs patriots.

Dzejoļu rakstīšana Tūteram visu mūžu kopš 15. dzīves gada bijusi dzīves svētdiena, kurā dalījis saules maizi dzejas draugiem. Viņa mazā un vienkāršā dzeja, sirds domu un izjūtu apgarota, līdzīga tautasdziesmai, ir tuva latviešu sirdij: ,,ciešanu nopūtas un skaidrības ilgas taču ir latviskas sirds daļa.'' Ar šādu mazu un vienkāršu dzeju E. Tūtera ienākšana 1919. gadā latviešu rakstniecībā ir tik nepretencioza, ka ar savu maigo klusumu viņš paliek skaļāko dzejnieku ēnā.

Latvijā E. Tūters publicējis 5 dzejoļu krājumus: *Laika soļi* (1922), *Pie jūras* (1925), *Dvēseles silueti* (1928), *Vijole pagrabā* (1933), *Mūžības dārzos* (1939). Pēdējā krājumā ierakstīti dziļākie, smagākie pārdzīvojumi, ko dzejniekam liktenīgi liek pārciest vienīgā dēla Alfa nāve 1938. gadā. Berlīnes liesmās 1945. gada februārī aiziet bojā ne vien 5 krājumi, kas paņemti līdz, bet arī sestā krājuma *Spēka avots* manuskripts.

Trimdas gados Vācijā dzejnieks publicējis bērnības un trimdas iespaidu tēlojumus *Trauciņš ar medu* (1951).

Trimdas posmā, kad brīvās Latvijas laika lielo dzejnieku paaudze gandrīz visa aizgājusi aizsaulē, Tūteram ir pavisam īpatā, atšķirīga vieta starp trimdas paaudzes dzejniekiem, jaunu sirreālisma akrobatikas problēmatisku ceļu meklētājiem. Stingrās formas, skaidras domas un patriotiskā rakstura dēļ Tūters pārstāv brīvās Latvijas laika literārās tradicijas.

Cilvēcīgo emociju atklāsmē Tūters ir patiess un īsts. Dzēris no klasiskās skaidrības avotiem, viņš stāv tālu no dzejas izniekotāju tendencēm, jo dzeja viņam patiešām vēl nozīmē dzeju; dzeju, saules maizi, viņš izjūt kā svētumu un uzspiež tai nopietnības zīmogu.

Tūtera bagātais mūžs ir dzīve dzejai — dzejai, kam iekšdedzes spēks. Senču gars māca ,,likt sirdij liesmot, būt modrai, kad tauta briesmās''. Un dzejnieka sirds liesmo dziesmās.

Tūters apzinās, ka viņš ir dainu cilts mantinieks, dainu gara dziesminieks ar dainu sērdieņa sērīgumu.

Dievs un Laima ielikuši Tūtera sirdī dziesmu bagātību. Svešuma lāstā dzejnieku pavada dziesma. Ar dziesmu viss tiek labāks, daiļāks, mirdz gaišāk debesis. Dziesma, dzeja gaismo viņa dzīvi, paceldama pāri šī bargā laika īstenībai. Un dzejnieks dzied savai tēvzemei un gavilē Dievam.

Ar dziesmu dzīvoju —
Tā Dievs man nolicis,
Bez dziesmas nebūtu
Man spēka pieticis.

Amerikas gados publicēti trīs dzejoļu krājumi: *Pēdas sniegā* (1963), *Ceļš uz mājām* (1968) un *Straumes brīvībai* (1976); tie ietver tikai 286 dzejoļus. Labs klājiens dzejoļu publicēts periodiskos izdevumos.

Dzejnieka archīvā ir aleksandrietī sacerēta liela poēma *Tūteres svētozols,* kurā tēloti dzimtā novada cilvēki un viņu paražas, kā senči dzīvojuši, strādājuši un cīnījušies. Tūters atradis pašcieņu savos senčos, latvju vēstures notikumos. Sonetā ar kodu *Tava aiziešana* dzejnieks apraud 1967. gadā vētru nolauzto Tūteres svētozolu.

Tūters, dzīves un likteņa notikumu redzīgs vērotājs, vērtētājs un viedos vārdos vēstītājs, gadiem raksta arī filozofiskas pārdomu prātulas — ,,vectēva zintis'', domātāja smadzenēs izmisīgās sāpēs izauklētas atziņas un domas. ,,Vectēva zintis'' ir īpati tūteriskas domu un atziņu maksimas, kurās mirdz nelgu zemes kārumos neapklusināta latviska gara sarga sirdsapziņas momenti, nokrāsās un niansēs bagāti, ētiskie, aistētiskie un patriotiskie ideāli.

Tūtera dainu dvēsele allaž silusi un degusi labam, skaistam, svētam. Būdams patiess pret sevi un pasauli ap sevi kā ētisks aistēts, labuma, skaistuma un svētuma apmirdzēts, viņš vērtē cilvēku garīgās dzīves jēgu. Kur nav pārdomu, tur garīgā dzīve ir uzskrējusi uz sēkļa, bet filozofi ir izredzētie, kas spēj spriest par nebeidzamiem cilvēku dzīves aicinājumiem un sūtībām.

Uz mūžiem kalpa kārtā
paliek tas,
Kam dvēslē degsmes nav,
nav mirdzēšanas.

Dzejniekam sāp garīgās dzīves tukšums un seklums; viņš pātago savu posta laikmetu, kam nav maiguma un cēluma. Vectēva zintis ar trāpīgu asumu skaņ neaizkaramos tabu. Vectēva zintis ļauj labāk saprast arī dzejnieka domu liriku un žurnālista darbu.

Edvarts Tūters

,,Mūsu senie daiļinieki pat velnu prata piemuļķot! Bet vai nav tā, ka daudzus mūsdienu modernos daiļiniekus velns neganti piesmējis? Jā, velns jau nebūtu nekāds velns, ja necenstos visu apgriezt otrādi.''

Kas gan varētu tagad sameklēt periodikā izkaisītos visus rakstus un rakstiņus, atceres un piezīmes, kas sarakstīti ar žurnālista spalvu! To skaits nepārredzams! Kopš 1913. gada līdz pat sirmam vecumam — tātad 70 gadu — Tūters rakstījis, sevišķi aktīvi Latvijas brīvības gados gan lielajā presē, gan jaunatnes izdevumos, diezgan aktīvi arī trimdas presē: Laikā, Latvijā, Latvijā Amerikā u.c.

Katrā cilvēka dvēselē ir tādi dziļumi, kur nekad saule neiespīd un kas nav apgaismojami vārdiem. Vientulīgā mājā dzīvojot, Tūtera skats vēršas uz iekšu; svešumā viņš kļūst tipiski introverts:

Uz iekšu vairāk skatos es
Un dzīvoju ar jūsmu:
Ir sapņi dzīves pamatne,
Cits viss — tik sekla plūsma.

Tūters runā par dziļumiem, kas aiz viņa. Dziļumus, ieslēgtus sevī, nes un mūžīgi glabā viņa sirds: bērnības saulainās noras, liesmainos brīvības kaŗus un pāri tiem augstu — Latvijas karogu.

Ejot pa Vecās derības pēdām Ēģiptē, dzejnieks Andrejs Eglītis redz ,,sālsstabā pārvērstu Lata sievu'' un dzird brīdinātāju balsi neskatīties atpakaļ, tomēr viņš izsaucas: ,,Mans Kungs, es dzīvoju, atpakaļ skatīdamies!''

,,Mans Kungs, es dzīvoju atpakaļ skatīdamies!'' ar šiem vārdiem sevi apliecina arī Tūters. Atpakaļ skatīdamies, viņš dzīvo un raksta lielu trimdas dzeju — ar paliekamu nozīmi latviešu literātūrā.

Atpakaļ skatīdamies, viņš dzīvo neremdināmu, smeldzīgu sāpju un gruzdoša nemiera krustugunīs: dzīvo starp atmiņu vizijām, sāpēs par zaudēto saules gadu Latviju un sapni par gaišu rītdienu — par jauniem saules gadiem Latvijai.

Dzejnieks ir tāds laimīgais, kam rados ir sapņi. Tādu nepaņem posts: tāds neaizklīst tumsā. Skaistam sapnim kūmās stāv vienmēr Dievs.

Sapņotāju nebeidz saukt Vidzemītes ,,dzimtā puse — mīļais sapņu dārzs'', ,,dzimtā sēta kā Dieva nams svētais.''

Sapnis un tā radi ceļ tiltus uz rītdienu, mūžīgi mūžos sapnis sauks pēc brīvības un gūs uzvaru. ,,Sapnim lemts mūžības mūžs.''

Kvēlais kaŗavīrs, Dieva piesaistīts latvju tautai, neskatīdamies pēc goda un slavas, ar prieku reiz cīnījies par latvju zemes brīvību; bēgdams no sarkanās miglas, negrib pielipt pret verdzību apmainītajai, nemīlamajai, svešajai trimdai.

Dzejnieka trimdas dzīve svešā norā, svešā atmatā svešuma tuksnesī nav dzīve, bet nedzīve. Svešā norā jāiztiek bez Vidzemītes smaida, bez cīruļu maiguma. Svešā norā dzejniekam jādzīvo svešam starp svešiniekiem, kam sveša Latvijas zeme un sveša latvju tautas traģēdija.

Ar svešas zemes dvesmu
Es rados nekļūšu;
Es dzīvoju un esmu
Ar savu Latviju.

Lielais sapņotājs, ticētājs un cīnītājs, saistīts ar latvju gara kontinuitāti, trimdinieka neganto likteni pacieš ar tēvzemi un tēvzemei.

Tūters uzticas zemei ar Latvijas vārdu, latvju tautai, kas savu zemi mīl un, ja liktenis prasa, noliek savu galvu par to.

Pateicīgs Dieviņam esmu,
Pateicīgs senčiem arī,
Lepnu kas deva man garu:
Latvietim būt un palikt!

Kā sakne alkst zemes, tā dzejnieka sirds — Latvijas: ,,Ar tevi, Latvija, es trimdā elpoju!'' Mīlot Latviju, dzejnieka krūtīs liesmo spēks: ,,vēl dzīva manā sirdī tu, es dzīvs vēl — savās dziesmās.''

Latvijas brīvības zaudējuma dēļ dzejnieka sirdī sāpēt sāp Latvijas sāpes — ,,līdz sirdspukstu avotiem dziļumā sāp.'' Dzejniekam sāp it viss, kas tēvzemei nolaupīts un atņemts: cilšu pavardi, ziedošie dārzi, baltās birztalas, bet vairāk par mantu viņam sāp tas, ka latviešu brīvais gars, gaišais prāts un dziļākās jūtas tiek pazemoti. Tautiešiem spiestiem jāklusē un jāslēpjas pagrīdē. Un tomēr sāpēs dzejnieks ir laimīgs: ,,kauns būtu nesāpēt par tēvzemi un tautu.''

Laikmeta bardzība un trimdas neatvairāmā likteņa sāpes un ciešanas devušas aicinājumu dzejniekam pacelties dzejas kalngalā.

Arvien augstākā gadu un vientulības kalnā kāpjot, dzejnieka vārdi kļuvuši smagāki un cietāki, skarbāki un rūgtāki, ironiski un traģiski izsāpēti, cirzdami tos, kas latvju tautu grūž postā un ciešanās.

Tūters sava laika balsī izkliedz pasaules sāpes — izkliedz ne uz ielas, ne tirgus laukumā. Savādi tas ir, bet dzejniekam klusējot jākliedz par savu un tautas likteni. Kā lai viņš skaļi klaigātu par visvētākajām sāpēm; tās ,,klusējot jākliedz, lai nesadzird ļaunuma auss.''

Tūters nosoda rietumu valstu tirgotājus, kas savas peļņas kārē pārdevuši verdzībā brīvas tautas. Asi viņš šaušta rietumnieku iztapību tēvzemes okupantu nekaunībai. Sarkastiski viņš pātago starptautisko sazvērestību.

Tūters redz arī trimdinieku nepilnības. Trimdā daudzi kļuvuši vienaldzīgi pret savas tautas likteni. Ar īpatnēji rūgtu ironiju viņš vēršas pret pagurušiem ciniķiem, kas zobena vietā cilā glāzītes, pašmīļiem, savu iegribu vergiem, savā ticībā mirušajiem, kas pazūd savai tautai.

Tūters ir ārkārtīgi ticīgs, varētu teikt, Dieva cilvēks. ,,Ar Dievu dzīvoju — ar Viņa būti, kas nebeidz dvēselē man gaismu liet'', tā sevi apliecina dzejnieks Sonetā. Reliģiskie dzejoļi ir klusas lūgsnas savam Dievam gaismas debesīs. Kristīgās ticības ideāli saskanīgi saliedēti ar latvisko dzīvesziņu, labais sasaucas ar mūžīgo.

Nedienu dienas un negadu gadi, kas svešumā iestiepušies bezcerīgā gaŗumā, svaida dzejnieku dīvainās bēdu un sapņu šūpoles, svaida dienu un nakti augšup un lejup. Turēdamies ticībā kā stingrās klūgās, dzejnieks tic, ka pēc nedienu dienām viņš būs un dzīvos jaunu, labāku dzīvi (Dzīvošu, VII 2).

Dzejolī *Mana ticība* Tūters paļāvīgi tic Dieva noliktai kārtībai:

Es ticu: kamēr būs vēl Dievs,
Pēc medus bites čakli skries,
Cels arājs jaunas mājas.

,,Pats Dievs dod ticētājam saules smaidu'', saka dzejnieks; nerimtīgais ticētājs ar saules smaidu, pāri tagadnei garā skatīdams nākotnes aizmūžu zilos krastus, tic jauna pavasaŗa atnākšanai, kad trimdiniekiem pavērsies ceļš uz mājām. Viņš tic, ka nāks Dieva stunda un Dievs glābs latvju tautu.

Tā dainu cilts, pie kuŗas
piederu ir es,
Tā bija, ir un būs, kā Dievs
tai nolicis.
Var negars auroties vai piedzimt briesmonis,
Bet cīņā pēdējā — gars
tumsu uzvarēs.

Pasaules sāpju dziesminieks kā ganuzēns Dāvids, koklēdams Dieva slāpēs, nerimtīgi sūdz latvju tautas postu un lūdz tautas atpestīšanu no vergu važām:

Rādi, Dievs, ceļus un takas
tās,
Kas tuvāk ved mani pie
Tevis
Un latvju tautas!
Mūžīgi mūžos —
Āmen!

Novēlēsim no sirds dzejniekam visu labāko: lai latvju Dievs, latvjiem lēmis brīves lomu, noņem no pleciem viņam skarbo svešumu un ļauj sapņotājam ceļā uz simtgadi vēlreiz pasmelt ūdeni no viņa sentēvu akas Salacas labajā krastā!

Jānis Širmanis

Alberta Cilpas piedzīvojumi

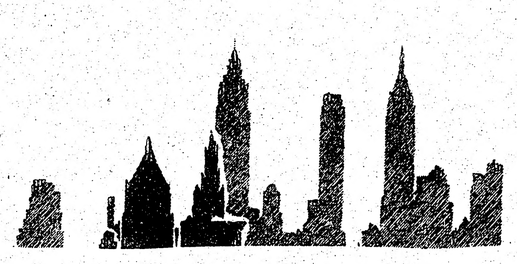

Copyright by Jānis Širmanis

(3. turpinājums.)

Līgo vakarā Anniņa nelikās Naglu redzam. Dejas laukumā tā ienāca reizē ar manu bijušo virsteikumu — Bročiņu Kārli. Abi apstājās. Gaidīja nākamo deju.

Es nekavējos. Tūliņ steidzos pie kapelmeistara Kāposta.

»Draugs, spēlē lēno valsi. Rīgā tas tagad modē,« teicu un noliku uz mūzikantu galdiņa sudraba latu. Man bija tādas aizdomas, ka Bročiņu Kārlis lēno valsi nebūs iemācījies.

Bročiņu Kārlis ātri aptvēra situāciju.

»Ko tas pudeļpūtējs tur plātās?« viņš nosvieda latam blakus pieclatnieku. »Kāpost, spēlē Mugurdanci!«

»Vispirms valsi,« pārtrumpoju Bročiņu Kārli ar desmitnieku.

»Kāpost, vēl pieci klāt!« Kārlis nikni paskatījās uz mani.

»Vēlreiz desmit!«

Sacensība varēja turpināties, bet taupības gars šoreiz noguldīja Bročiņu Kārli uz lāpstiņām... Kāpots spēlēja valsi.

Ainažus atstāju nepieveikts. Nagla. Bet ar skabargu sirdī — pudeļpūtējs. Apņēmos ainažniekos ciemoties tikai tad, kad būšu vai nu ārsts, vai aptiekārs, vai tiesnesis.

Stikla fabrikā man bija varen iznesīgs darba biedrs. Svētdienās viņš valkāja kurpes ar biezām zolēm, svārkus kā maisu un neparasti salocītu platmalīti. Mūsu meistars to sauca par Daugavmalas Rozi.

Kad Daugavmalas Roze dabūja zināt, ka es taisos iestāties vakara vidusskolā, viņš gandrīz pasmaidīja. Ikdienas gaitās Roze nekad nesmaidīja. Viņš arvien tēloja drūmo. Bet ja nu Rozes lūpas vilkās čokurā, kļuvu aizdomīgs:

»Ko tu ņirdz?«

»Par muļķa lauķi. Tu laikam domā, ka Salzemnieks tādus stikla mīcītājus gaida? Tādus kā tevi?«

»Nezinu.«

»Nu tad pajautā kādam, kam zem cepures atrodas galva.«

»Vai tas varētu būt tu?«

»Jā. Ar patenti. Pagājušā rudenī pats tur paostīju gaisu. Sasmacis. Aizgāju pie Salzemnieka. Tā un tā. Gribu pa vakariem mācīties.«

»Ko mācities?« Salzemnieks mirkšķināja acis. It kā pirmo reizi redzētu centīgu puisi.

»Visu ko,« atbildēju īsi.

»Alu dzert proti?«

»Jā.«

»Pīpēt?«

»Tikai papirosus.«

»Un meitās iešana laikam arī iesākta?«

»Reti. Svētkos, svētdienās.«

»Hm...« Salzemnieks kasīja pakausi, »es tiešām nezinu, ko gan tu vēl pa vakariem varētu mācīties?«

Rozes neveiksme mani padarīja domīgu. Nevarēju izšķirties, vai Vaguļu Anniņas sagaidīšana baznīcas pagalmā būtu uzskatāma par īstu meitās iešanu. Tāpat nezināšanā aizgāju uz skolu. Domāju:

»Gan direktors palīdzēs šo jautājumu izšķirt.«

Bet direktors nepalīdzēja. Vēl tagad nezinu, kas tā Anniņas sagaidīšana īsti bija.

Direktors nekā nejautāja par mīlestību un pīpēšanu. Gudri cilvēki laikam nemīl atkārtot vienus un tos pašus jautājumus. Man viņš prasīja:

»Vai jums ir pamatskolas beigšanas liecība?«

»Ir!« lepni izvilku no kabatas pirmās šķiras diplomu. »Ar tiesībām iestāties vidusskolā.«

»Un dzimšanas apliecība?«

»Nē,« to nevarēju lepni no kabatas izvilkt. Nekad agrāk nebija ienācis prātā rūpēties par tādu dokumentu, kas pierādītu, ka tiešām esmu dzimis.

»Vai tas papīrs izjauks manu iestāšanos?« kaunīgi jautāju.

»Tas nē. Divi citi daudz bīstamāki,« direktors paskaidroja. »Jums būs laika diezgan dzimšanas apliecību sagādāt, bet latviešu valodas un matēmatikas pārbaudījumi rītvakar. Ja pārbaudījumu darbos skolotāji patērēs pārāk daudz sarkanas tintes, tad skolas durvis ciet. Mūsu skolotāji nemīl ar sarkano tinti šķiesties. Nu — atnāciet rītvakar, izmēģiniet, kā veiksies.«

»Katrā ziņā mēģināšu,« droši teicu. Lai gan skolas grāmatas gadiem ilgi nebiju cilājis, virsteikums un palīgteikums mani nebaidīja. Kommats arī nē.

Manis dēļ skolotāji visu sarkano tinti neiztērēja. Ar trijniekiem iekļuvu vidusskolā, pēc dažiem gadiem ar četriniekiem to pabeidzu. Nagla! Lepni iebāzu diplomu kabatā un teicu sev:

»Albert, uzber ogles! Uz augstskolu!«

Kā sīkstulis uzmanīju santīmus un latus. Nauda krājās, bet grūti nācās izšķirties, ko studēt. Vienā dienā gribēju kļūt ārsts, otrā — aptiekārs. Pēc tam otrādi. Aptiekārs pirmajā vietā. Labi, ka krustmāte atbrauca mani apraudzīt. Tā palīdzēja domas ievirzīt pareizās sliedēs.

Krusmāte bija pārsteigta par manu nākotnes plānu:

»Uz augstskolu? Albert, vai tev galva izturēs? Tēvs pa augstām skolām nebija maisījies. Tas tev nav iedzimts.«

»Galva izturēs! Skaties...« rādīju krustmātei pavasarī iegūto diplomu. »Zīmogs un divpadsmit parakstu. Neizturīgai galvai tādu apliecību nedotu.«

Krustmāte rūpīgi iepazinās ar manām atzīmēm, skolotāju parakstiem, zīmogu.

»Vērtīgs papīrs,« viņa svinīgi teica. »Agrāk domāju, tu tāds delveris. Pie ainažnieku saimniekiem par gadu ilgāk nestāvēji. Bročiņu Kārlis tevi sauc par pudeļpūtēju..«

»Nekas. Drīz vien parādīšu, kas pudeļpūtējs par vīru.«

»Parādi gan!« krustmāte nu skatījās uz mani ar citādām acīm. »Es palīdzēšu. Sūtīšu sviestu un speķi. Ēd, cik lien. Un turies raukās! Tev laikam būs arī krāsaina studentu cepurīte?«

»Tā ceru.«

»Smalki! Un ko tu studēsi?«

»Neesmus vēl izšķīries. Varētu gatavoties par ārstu, aptiekāru, tiesnesi. Ko tu man ieteiksi?«

»Šos amatus atstāj citiem,« krustmāte ar vienu elpas vilcienu aizpūta visus trīs. »Ārsts gan sarauš daudz naudas, bet nedabū izgulēties. Dzērāji kaujas visvairāk naktīs. Skrej tad nu pa tumsu šiem pakaušus lāpīt. Aptiekāram tas pats negals. Ja kādam sāpēs vēders, arī pusnaktī skries uz aptieku. Ārsts un aptiekārs nejūtas drošs ne pirtī, ne baznīcā. Tos traucē katrā laikā.«

»Bet tiesnesis visur jūtas drošs. Ar to neviens labprāt negrib tikties,« iebildu.

»Tā gan, bet tiesnesim jābūt ļoti āķīgam. Tu tāds neesi. Tēvs arī nebija. Es tev teikšu: vispatīkamākā dzīve mežkungam. Zaļi svārki mugurā, bise plecā. Pastaigājas pa mežu, apskatās, kurš koks derēs baļķim, kurš malkai. Ja gribas svaiga cepeša, nokniebj zaķi vai stirnu buku. Zelta dzīvīte, Albert. Ko tu vēl labāku varētu vēlēties?«

(Turpinājums sekos)

Brīvības cīnītāju piemiņai veltīta svētdiena Tālavā

Toronto Austrumu draudzes īpašumā Tālavā jau trešo gadu rīko īpašu dievkalpojumu brīvības cīņu un viņu varoņu piemiņai. Šogad šāds dievkalpojums notika 14. augustā, pulcinot vairāk nekā 100 apmeklētāju.

Piemiņas dievkalpojumu Austrumu draudzes mācītājs A. Celms brīvdabas baznīcā sāka ar bībeles vārdiem: „Nebīsties tu, mazais ganāmais pulks, jo jūsu Tēvs nolēmis jums piešķirt valstību." Apcerot brīvības cīņu jēgu, mācītājs norādīja arī uz mūsu sūtību trimdā — dot liecību par nomāktajiem, kas savā zemē paši nespēj runāt. Tālāk viņš atgriezās pie pirmajiem dziesmu svētkiem Dikļos, ar kuŗiem sākusies tautas atmoda no gadsimtu ilgās apspiestības līdz mūsu valsts izcīnīšanai brīvības cīņās. Mēs pieminam šīs cīņas un varoņus, kuŗu upuris ir neaizstājams mūsu tautas un tēvzemes labā. Mācītājs aicināja nezaudēt ticību mūsu valsts atgūšanai un visuvarenajai Dieva rokai un Viņa žēlastībai. Tad dievlūdzēji ar klusuma brīdi pieminēja mūsu cīnītājus. Kopīgi dziedātos korāļus pavadīja Jāņa Baruša iedziedāto skaņu lenšu atskaņojumi.

Pēc dievkalpojuma tā dalībnieki pulcējās draudzes mājā pie Tālavas dāmu klātā azaida galda, kur tos uzrunāja Tālavas priekšnieks E. Ziplāns, pakavējoties pie mūsu brīvības cīņu sākumiem un aicināja kopt mūsu vienprātību, no kuŗas atkarīga mūsu pastāvēšana un cīņa par mūsu valsts brīvības un neatkarības atjaunošanu.

Priekšnesumos režisors Hugo Miķelsons skandēja Marijas Urnežus Triju zvaigšņu gaismā un Tirzmalietes Varoņu atdusas vieta, beigās nolasot arī kādu Eduarda Tiltiņa jautru pačalojumu par dažādiem runāšanas veidiem. Mācītājs A. Celms pateicās ar kāda neminēta autora dzejas skandējumu, visiem kopīgi nodziedot vēl Pūt, vējiņi. Bija ieradies arī Latviešu preses biedrības Kanadas kopas valdes priekšsēdis Rūdolfs Norītis, kas aicināja piedalīties Preses dienās no 25. līdz 28. augustam Sidrabenē.

Nākošais — Pļaujas svētku dievkalpojums Tālavā paredzēts 25. septembrī pl. 11 ar dievgaldu un draudzes pēcpusdienu Tālavas mājā, kur būs arī priekšnesumi ar loteriju. Toronto, Sv. Barnabas baznīcā, Pļaujas svētku dievkalpojums 2. oktobrī, pl. 13, pēc tam draudzes pēcpusdiena ar referātu, veltītu Mārtiņa Lutera 500 gadu atcerei.

V. S.

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS LTD.
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466—1514 465—7902

Pateicamies

Nozīmīgu darbu mūsu nacionālpolitisko mērķu sekmēšanā veic Kanadas Daugavas vanagi. Ar Kanadas valdes atbalstu šogad publicēti vairāki informātīvi dokumenti par Latvijas valsts un mūsu tautas likteni Padomju savienības noziedzīgās okupācijas žņaugos.

Ārējās informācijas daļas vadītājs P. Vasariņš piesūtījis padomju varas apsūdzības materiālus šejienes politiķiem un presei. Akcijai bijuši labi panākumi. Saņemtas neskaitāmas pateicības vēstules. Kanadas lielajā presē parādījušies vairāki raksti, kuŗos izmantoti P. Vasariņa, E. Miniates, V. Ciņa un citu informācijas daļas darbinieku sagatavoti publikācijas materiāli. Tā lielais Hamiltonas laikraksts The Spectator nupat publicējis veselu lapu, veltītu reliģijas vajāšanām okupētajā Latvijā.

Nododot šo rakstu mūsu lasītāju ieskatam, lūdzam to izmantot savu angliski runājošo paziņu un draugu informēšanai.

Reizē lūgums dažos vārdos pateikties Hamiltonas laikrakstam The Spectator par objektīvo un mums labvēlīgo nostāju. Vēstules adresējamas:

The Spectator, P.O. Box 300,
44 Frid St., Hamilton, Ont., L8N 3G3

Latvian church wages constant war with Soviets

WHILE THE Roman Catholic Church in Poland is proving to be a giant that the Communist regime must respect, in little Latvia the Soviet authorities are increasingly and quietly suppressing the Evangelical Lutheran Church, which is the majority religious group.

Poland has Pope John Paul II, with his charisma, his world influence and media coverage, and his huge open-air celebrations of the Mass, to draw attention to the

Charles Wilkinson

religion

enduring power of the Christian faith. The Polish rulers tactfully seized the opportunity to appear to show tolerance for religion.

In Soviet-occupied Latvia, the former independent Baltic state to the north, with a population of over two million, the state policy of atheism is warring relentlessly with the traditional Protestant church.

Latvians in Hamilton and elsewhere in North America are receiving a steady stream of information about the stranglehold which the authorities are tightening on the organized church.

Not only is the church threatened, they are being told, but the very existence of the nation, which has lasted for 3,000 years. Genocide is taking place there, and time is running out, according to a report published in Toronto this year by the Canadian Committee for Human Rights in Latvia.

Deported

It is entitled Genocide? Destruction? Annihilation? The first acts of genocide occurred between June, 1941, and March, 1949, it says, when 270,000 Latvians were deported to Soviet labor and death camps, says the report. Lesser campaigns were executed in subsequent years.

"The physical destruction of the Latvian nation has been more subtle since the death of Stalin," the Soviet dictator, in 1953. Since then young Latvians have been resettled in the Soviet Union in employment, or drafted for training in the Russian armed forces, for at least two years, *then pressured to remain.*

Meanwhile, 1.2 million Russian-speaking settlers have been moved into Latvia under the pretext of a labor shortage. "Latvians are becoming a minority in their own land."

Genocide

Cultural genocide is also being perpetrated, says the report. The Russian language is being used increasingly instead of Latvian, and is a requirement for Latvians wishing to advance in their work place.

Latvian authors are being urged to write in Russian. Latvian streets have been renamed, and "all remnants of national identity are being eliminated." National and historic monuments, including cemeteries and churches, have been desecrated or destroyed.

A booklet recording religious suppression of the Evangelical Latvian Church, entitled, These Ruins Accuse, contains photographs of 28 churches which have been demolished or burned by Communists, vandalized, converted to secular use, or allowed to fall into ruin, with a ban on rebuilding.

The photographs were taken by Zanis Skudra, who smuggled them out to Sweden. As a result he was sentenced to 12 years in a Soviet prison camp. The Soviet authorities labeled his pictures as "military objects," and accused him of espionage.

The book is published by the Latvian National Foundation in Stockholm, Sweden, and distributed by the Canadian Committee for Human Rights in Latvia. The purpose of the document, it says, is to provide information about the violations against the church by the Soviet government.

Threat

It is also to document for the Christian churches in the free world "the threat that the Communist regime poses for the future of Christianity." It appeals to the world Christian community to work for the survival of Christianity in Soviet-occupied Latvia.

The Soviet constitution "guarantees" the separation of state and church, and the right of all citizens to practice faith and to have access to anti-religious propaganda. But practice differs from judicial rhetoric, says the church report. Church buildings have been expropriated and are not under the jursidiction of their true owners.

Religious activities are allowed only at state determined sites by state controlled congregations. The church remains subordinate to the state, which determines the internal affairs of the church. The education and ordination of new ministers is subject to state control, and the church is denied the right to print and distribute any religious literature.

In 1944 Lutheran congregations administered 300 churches, including 50 filial churches. By 1980 the number had dropped by more than half to 138, including 17 filial churches. In many cases, it is claimed, government sponsored atheistic propaganda provokes young people to acts of vandalism that lead to the destruction of churches.

Prohibits

Soviet law prohibits minors under 18 from participating actively in religious services or training. Parents are not permitted to give religious instruction at home.

The Soviet Council for Religious Affairs receives its directives from KGB, the state security body, and promotes the official Communist party ideology of atheism. Ministers and church workers are subject to the council, which has the power to cancel a minister's right to practice.

Church workers must function as "mouthpieces" for the Communist ideology and defend the position of the Soviet state at national and international forums on questions such as the occupation of Afghanistan, and unrest in Poland or El Salvador.

Imprisonment is the penalty for church employees who "resist anti-religious propaganda," says the report, which lists ministers who have been sentenced under this law. In schools atheism is officially promoted, and all religions are denounced.

Hamilton pastor was taught atheism while at school in Russia

THE REV. Karl Kuskevics is pastor of Christ Latvian Evangelical Lutheran Church on Victoria Avenue South, Hamilton. After the Nazi and Russian occupations of his Latvian homeland he left to take part in forced labor and later lived in a camp in Germany for displaced persons.

He studied theology in the U.S. and pastored in Winnipeg for 10 years before coming to Hamilton in 1976.

After the Russians occupied Latvia, he told me, "we were taught atheism in the schools, and there was no more religious instruction. The state is imposing its will on the church. I remember all church buildings being taken over by the state. Congregations have to pay *rent for their own churches to the* government, and of course the government can interfere."

I asked if he thinks that the Communists' aim is eventually to wipe out the church. He did not think they would do this, but that parts of the church could be driven underground. "This, of course, does not happen with the mainline churches in Soviet Russia right now, because the churches are willing to compromise with the state, ideologically and financially," he said. This is also happening in Latvia, as in the rest of the Soviet Union.

"Latvia, Estonia and Lithuania are not satellite states, but have been incorporated into the Soviet Union, although the governments of Canada and the United States do not recognize this."

It is difficult for young people in Latvia to continue their education, or to get promotion in jobs, if it is known that they are church members. Pastors often are arrested if they "stick their necks out," but are no longer being killed by the state.

"The oppression of religious freedom in Latvia is a very serious matter. But Soviet propaganda is concerned about such things. It wants to create an impression that there is religious freedom in the Soviet Union.

"It is very, very eager to preserve that image." Pastor Kuskevics thinks that if an organization such as the World Council of Churches would take up the issue with the Russians they would listen. "This is what they respect, because they are so sensitive about their image."

Every June 14 since 1941 the Latvian, Estonian and Lithuanian communities in the free world commemorate the deportation to *Siberia of more than half a million* of their people. These included Lutheran pastors, Roman Catholic priests and most of the faculties of divinity schools of the three Baltic universities.

The Latvian report on Genocide charges that the Soviet Union is the most notorious of the world's practitioners of genocide, and says it has a long and bloody history of destroying national groups within its empire.

"The Soviet regime has implemented policies of colonization and Russification in Latvia which are in direct violation of the United Nations Convention on Genocide passed by the Assembly on Dec. 9, 1948, and signed by the Soviet Union."

The convention defines genocide as acts committed with the intent to destroy, in whole or part, a national, ethnic, racial or religious group. The report is a case history of what is happening to Latvia, it adds, "but a similar story of genocide could be told of other nations within the empire."

CASE HISTORIES of religious persecution in Lithuania and Estonia, as well as Latvia, were detailed in a lengthy report by the Baltic Women's Council based in Toronto. It was issued to delegates at the recent World Council of Churches' general assembly in Vancouver.

It asked for assistance in halting the destruction of religious, cultural and moral values by the Soviet Russian authorities occupying the Baltic countries.

After listing 140 names of people suffering religious persecution it said: "There are hundreds of thousands more whose lives have been destroyed because they asked, in addition to religious freedom, also for personal and national rights."

The report tells of a book, These Names Accuse, which depicts the tragedy to which Estonians, Lithuanians and Latvians have been subjected.

It contains 35,000 names, on 700 pages, of persons killed or deported by the Soviet rulers in Latvia alone. "Each person is given but one line, yet at least 25 such books would be needed to list them all."

The report concludes: "In the case of the Baltic nations the Soviet Union alone is not responsible for their destruction. The world at large, both the Western countries and the so-called non-aligned states, share this responsibility.

"It is in the interest of all to fight the double standard of responsibility, otherwise it will lead to no system at all, where might replaces right."

It ends with one case from the book, These Names Accuse, that of Bodnieks Juris, who was arrested at the age of five years and committed suicide after release.

Jānis Klīdzējs

Zaļais studentiņš

(NODAĻAS NO ROMĀNA ,,DAUGAVAS ABAS MALAS'')

(Turpinājums.)

,,Tagad es līgošos uz savām likumu lekcijām. Tu savās būšanās. — Piektdien pēc divpadsmitiem būsim Studentu virtuvē pie lielajām viras blodām. Norunāts? Labi. Tad zināšu vairāk par to angļu Donaldsonu unPalestīnas apelsīniem. Atā!''

Nīls sāka iet saviem platajiem soļiem uz Bastejkalna pusi.

,,Nīl!'' Vincents sauca. ,,Paldies tev!''

,,Par ko — ?''

,,Par visu to, kas šodien un citām dienām — ''

Nīls atmeta ar roku un gāja galvu pakratīdams un domādams: atradis šis par ko te paldiesot! Tad sāka iet lēnāk un jutās tik pilns un piepildīts ar tādu skanīgu, jaunu siltumu un labestību, ko ar acīm un domām gribējās dot tālāk katram, kas nāca pretī no saulainās septembŗa dienas Rīgā.

Vincents skatījās, kā Nīla augums aizsedzas ar kastaņu un liepu zaru sārto zeltainumu un domāja par to šuves vīli, ko bija sataustījis Nīla matos. Viņa puikas gadi, tāpat kā manējie, nav bijuši smaidīgie. Viņš audzis uz ielas, es basām kājām līdz skolas gadiem.— Kad pēdas sala, pēc govīm dzenoties, pasildīju, uzlēcis zilā akmens platajā mugurā. Zilie bija siltāki nekā pelēkie. Arī tas vēl, ka ar zilajiem varēja sarunāties. Eu, tu, zilais vecvectēv, ko tu te visu laiku dari? Tev pierē septiņas šķības krunkas. — Vaicā, kā pats neredzētu. Gulu te tūkstošus gadu. Skatos, redzu visu un pārdomāju. Tās krunkas pierē no gaŗās domāšanas. — Ko tu redzi un ko tu domā? — Bija te meži, meži, zili un zaļi meži. Lāči, vilki, lapsas, bebri, brieži, lūši un caunes. Ērgļi, vanagi, stārķi, vārnas, žagatas, vālodzes, dzeguzes, ķievistes, cielavas. Tikai vēlāk, daudz vēlāk nāca tādi kā tu. Sāka runāt un dziedāt tā kā tu. Kam tie kalni, kam tās lejas, kam tie kupli ozoliņi? Rudziem kalni, miežiem lejas, bitēm kupli ozoliņi. Simti un simti tādu kā tu ir sildījuši savas kājas uz manas muguras. Manī ir visu viņu pēdas un domas. Tāpēc man tā piere tāda.

Vējš nometa kastaņu lapu Vincenta matos. To paņēmis pirkstos, viņš tā kā atmodās un redzēja, ka nav vis Kokaru tīruma piekalnē, kur ganos iedams bieži tika turējis pirkstu Zilā akmens lielās pieres krunkās. Te bija Kronvalda bulvāris ar kastaņām un liepām, bet nebija tā domīgā, zilā akmens. Rudziem kalni. Miežiem lejas. Bitēm visi ozoliņi, kastaņas un liepas.

Pie fakultātes dēļa Vincents lasīja profesora Kirchenšteina ziņojumu, ka tā un tā un tā. Pagaidām maina lekciju laiku no otrdienas uz ceturtdienu. Jāsāk saskaitīt tos visus mikrobus piena litrā jau laikus, lai profesoram nebūtu jāpētī manu bikšu krāsa. Labi, ka viņa lekcijas ceturtdienā no rīta. Varēšu tikt pie Celma. Viņš turpinās par to pašu temu arī nākamajā nedēļā — ,,Kultūras krize tagadnes Vakareiropā.'' Ja gadas iztrūkt kādu dienu tādu mūsējo mierīgo un lāga profesoru lekcijās kā — Lejiņa, Liberta, Leppika, Tranzē vai Vārsberga, tad nav tik briesmīgi. Var salāpīties ar citu piezīmēm. Tie mokrobus nemērī litriem.

Tas nu būtu kārtībā. Vairāk nekā stunda brīva. Ir labi tā iet un iet pa Rīgas saulainumu un skanēšanu. Vakarā būs jāuzraksta vēstule Leontīnei. Kāzās būšu, tā un tā. Tāpēc ir labi, ka Nīls izpētījis to angļu Donaldsonu un Palestīnas apelsīnus. Būs latiņi ceļam un zīda lakatiņam dāvanai. To Rakutu kaut varējis aizmirst. Jāpārrunā ar Nīlu rītā.

Vincents gāja pāri brīvības bulvārim uz Studentu virtuves pusi. Bija pats dienas vidus ar sauli, Rīgas torņu un ielu skanēšanu. Varbūt tie bija Jēkaba, Māras vai Pēteŗa baznīcu zvani, kuŗu mieru un prieku vēstītājas balsis pāri liepām un ļaužu pulkiem ielās aizlīgoja pār visu saulainajā dūmakā tīto Rīgu. No Daugavmalas puses vējš atnesa pa tālo kuģu dūkoņai. Brīvības un Meierovica bulvāŗu krustojumā satikās visu Rīgas ielu un malu tramvaji. Tie zvanīja un šķindēja kā daudzbalsīgais moderno instrumentu orķestris, kuŗa diriģenti bija plecīgi tramvaju vadītāji. Pie Pulksteņa kioska, kā vienmēr, drūzmējās pulks ļaužu, pērkot savus papirosus, saldējumus, augļūdenu pudeles vai avīzes un žurnālus. Kioska priekšas siena, nokārta simtiem avīžu un žurnālu, izskatījās kā liela Latvijas pļavu glezna — ar zālēm, krejmenēm, margrietiņām, purenēm, neļķēm, magonēm un dālijām piebārstīta. Te varēja dabūt vācu, franču, poļu, igauņu, lietuvju, zviedru un krievu un angļu avīzes un žurnālus. Vincents papētīja un pamanīja, ka no Anglijas bija jau pienācis jaunākais avīzes The Manchester Guardian numurs. Viņš sabēra saujā savus santimus un skaitīja tos uz priekšu un atpakaļ pāris reizes. Bija 89 bez pilna lata, kas jāziedo tam Ostas Skumei, lai dabūtu pelnīties ar Palestīnas apelsīnu kastēm. Par to angļu avīzi — divdesmit, par pusdienām Studentu virtuvē — divdesmit pieci, tad man paliek — 44 santimi. Varētu angļu avīzi neņemt, bet — ko teiks mana Augusta Bitmeta draugi: Tas študente Vincs paliek lepns, slien degunu augšā, vairs negrib mums pastāstīt par baigo slaktiņu Spānijas pilsoņu kaŗa laukā. Tur Hitlers un Musolini ar saviem lielgabaliem slepkavo spāņu strādniekus. Angļi un franči ir ļurbas, nepalīdz Spānijas valdībai. Tikai avīzēs šie kliedz, ka tā un tā. Mūsu avīzes nestāsta visu patiesību. Tā Bitmeta draugi saka katrreiz.

Kā reiz šiem šo to no angļu avīzē lasītā pastāstīju, tā vairs netieku vaļā. Negribas arī lāga Augustu Bitmetu sarūgtināt, pie kuŗa tagad dzīvoju jau otru gadu, un man istaba mēnesī maksā tikai septiņus latus. Vincents pasniedza divdesmit santimu gabalu un, atlocījis ,,The Manchester Guardian,'' ātri pārlasīja virsrakstus: Lielkauja pie Toledo. Jauni vācu lielgabalu sūtījumi Franko armijām. Anglijas premjērs paziņo parlamentā, ka turpinās striktu neitrālitātes politiku. Tautu savienība debatē par Hitlera un Musolini iejaukšanos.

Pie Brīvības pieminekļa abās bulvāŗa pusēs bija sapulcējušies ļaudis divos biezos pusložos. Pelēki, zili un brūni pilsētas uzvalki. Lauku vīri un sievas pelēkos un rūtainos, pašu audumos. Visi saulē nobrūnējušām sejām. Zili, dzelteni, sārti un balti lakatiņi ar rudzpuķēm apmalēs. Studentu un skolēnu baltās, zilās, brūnās, ķiršu un zelt-dzīparainās cepures. Šur un tur pa kareivju un virsnieku zaļai uniformai.

Pašlaik mainījās pastāvīgā kaŗavīru godasardze uz Brīvības pieminekļa kāpnēm. Tas bija tas, kas te sapulcinājis šos lielos pulkus ļaužu abās ielas malās. Divi labi noauguši jaunekļi, Latvijas armijas uniformās, ar šautenēm pie rokas, svinīgā solī uznāca un nostājās blakus tiem diviem, kas bija stāvējuši lielā goddevības mierā savu stundu. Tad tie abi pagriezās pret Ķežu Rāvējiem un, atdevuši kareivīgo godu Mātei Latvijai, tādā pašā svinīgā solī nokāpa, un viņu vietās nostājās divi tikko atnākušie.

,,Ko tu te gaidi?'' kāds parāva Vincenta piedrukni ar spēku. ,,Iesim!''

Vincents atskatījās. Tas bija Manfrīds Belše, ar kuŗu Mākslas Akadēmijas studentu gleznu un skulptūru izstādē viņu bija iepazīstinājis Nīls. Viņam bija melna franču usiņa uz lūpas un gērbies kā filmu zvaigzne. Nīls bija teicis: viņam ir radi un nauda. Manfrīdam glīta, tāda kā vienmēr ziņkārīga seja. Viņš bija sirsnīgs un laipns, pats nāca Vincentam klāt katrreiz, kad to pamanīja, kopš iepazīšanās Mākslas Akadēmijā. Profesoru Celma, Dauges vai Jureviča lekcijās Manfrīds centās apsēsties Vincentam blakus.

Savādi likās tikai tas, ka Manfrīda balsī un vārdos gandrīz vienmēr skanēja tāda kā augstprātīga un ļoti viszinoša nonicināšana par visu, kas te bija un tapa Rīgā visapkārt. Profesoriem nav dziļuma un ķēriena. Šiem arvien vēl tikai tāda zemnieku domāšana. Gleznās nav visu redzīgā intellekta, ne arī dziļās un lielās jūtas dūriena viņu slābanajās otās. Nekur nav protesta pret sūnu smadzenēm. Tikai rudzu stati, govis, smaidīgas meitenes, bērzi un karogi. Latviešu grāmatas ir bērnišķīgas. Tanīs tādi Antiņi, Cibiņi pērļu zvejnieki un Kukažiņas. Teātri tikai tādas romatiskās dancuļas. Nav nekā no Vakareiropas gara, kas dod taukainajiem un miegainajiem pilsoņiem tādu šoku, ka mati slienas stāvus un aukstas tirpas drāž pa muguru, ka tu nosvīsti. Avīzes un žurnāli tādi, ka tos visus tikai bābām lasīt un kopā ar Burbuļmāti papriecāties. Te nav un nav īstas kultūras!

Varēja jau būt, ka šis Manfrīds ir nāvīgi gudrs, Vincents padomāja. Šis bija jau izlasījis Nīči, Kierkgārdu, Kafku, Hēgeli, Marksu, Jungu, Freudu un Foreli franču un vācu valodā. Zināja, ka viss skaistais, daiļais un spēcīgais pasaules kultūrās ir izcilo cilvēku seksuālās energijas pārpalikuma kronējums. To pasacīdams, Manfrīds tā pacilāti dziļās domās smaidīja, un viņa šaurā seja viesa apgarotību.

Vincents bija paspējis lasīt tikai mazu daļu no visa tā lieluma, ko tik ļoti bija saslavējis Manfrīds. Tāda it visa tā nonicināšana, kas tepat ir mūsu jaunās Latvijas galvas pilsētā Rīgā, Vincentu kaitinā un tā kā aizvainoja.Tomēr, kā lai runā pretī tādam, kas ir laipns un draudzīgs ar tevi un tik gudrs, ka jau paspējis uzzināt no visas pasaules kultūras lieluma tik daudz, bet tev pašam ir tikai drupanas, un tās pašas tikai tāds prastais vietējais ražojums: Rudzu stati, govis, Burbuļmāte, Antiņi, Cibiņi un Kukažiņas. Ne reizi vien Vincents savās nemierīgajās domās kratīja galvu: Mums ir un ir daudz kas vairāk, ne tikai tas, par ko tā sarunā Mnfrīds. Varbūt viņš to dara tā tikai mani pakaitinādams? Vai viņdien viņš tā draudzīgi pasmiedamies neteica: Tu — Vincent, esi tāds godīgais, tīrais, nevainīgais, glīti zaļais studentu kungs.

,,Iesim, iesim!'' vēlreiz parāva Vincenta piedurkni Manfrīds.

,,Nekur neiešu,'' Vincents pavilka piedurkni projām no Manfrīda rokas. ,,Man nekur nav jāsteidzas. Gribu te visu redzēt.''

,,Redzēt, redzēt,'' Manfrīds tā kā pamēdījās. ,,Kas te ir ko redzēt! Vai tu esi mazs bērns?'' Šautenes un zaldāti tev jāredz,vai? Maz tev prieka būs. Pat bungu nav. Ko tu īsti te gribi redzēt?'' Manfrīda balsī bija jau tāda kā nepacietīga komandēšana. Nu arī Vincentā bija sakāpis tāds kā dusmu sākums.

,,Latviju! Latviju gribu redzēt! viņš atcirta caur zobiem, to šinī vietā un brīdī būtu nevietā uzkliegt, ko viņam tik ļoti gribējās. ,,Ja tev nepatīk, ej, kur tev jāiet. Un liec man mieru!''

(Turpinājums sekos)

IZĪRĒJAMAS ISTABAS

ĻOTI TUVU Toronto universitātei.

Zvanīt (416) 839-1257.

Kesvikas DV nodaļas

5 GADU DARBĪBAS ATCERES SARĪKOJUMS

10. septembrī pl. 18.30 North Gwillinbury arenā (Church St.). **Māc. A. Celma svētbrīdis, DV Kanadas valdes priekšnieka G. Brikmaņa uzruna.**

Piedalās: *DV koŗa ansamblis A. Pērkona vadībā.*

*Saviesīgs vakars * E. Zakuļa deju kapella.*

16. septembrī pl. 20 Latviešu Centrā

Koncerts intimā gaisotnē

ar vijolnieci ***Rasmu Lielmani.*** Pie klavierēm ***Marīna Baltere.***

Ieeja: **8 dol., pensionāriem 6 dol., jauniešiem līdz 16 g. 4 dol.**

Vanagu Kārlis

Trimdinieka piezīmes 93

Kopš Toronto Dardedze ignorē Kanadas latviešu demokratiski ievēlētās pārstāvības LNAK vadlīnijas latviešu stājai pret tēvzemes okupācijas varu un ar to izpelnījusies dziļu sabiedrības nepatiku, vienīgais atbalsts, ko tā saņem, ir Rīgas komitejas laiku pa laikam nodeklamētie atzinības vārdi. Tā kompartijas izdotā Karoga redaktors Andris Vējāns, kas Kanadā viesojoties bija šiem īpatņiem paglaudījis pa spalvai, viņus mudina un kūda šādi: ,,Vajaga dūšas un spēka, lai noturētos pret emigrācijas reakcionāro biedrību draudiem, pret naidīgās un rupjās preses neķītrajiem zākājumiem! Lai nepietrūkst noturības! Vienmēr jāatceras: suņi rej, bet karavāne iet tālāk!''

Sarkanā lāča smakas piesātinātā karavānīte nupat gan iegājusi purvā, ne vairs uz priekšu, nedz atpakaļ. Kauns un negods Kanadas latviešiem...

,,Nu bija ziedu pasniegšana un runas. Runas un ziedu pasniegšana. Līdz apnikumam. Vairāku organizāciju pārstāvji runāja tik ilgi, ka publika jau sāka celties uz aiziešanu. Bet tad kāds paziņoja: ,,Velti mēģiniet izsprukt! Mēs jau esam gādājuši par to, ka durvis no iekšpuses aizslēgtas! Galu galā runas ir jāklausās! Tas ir viens no pienākumiem!'' No kurienes šī satīra? To radījusi Ingrīdas Cāzeres latviešu sabiedrības norišu modrā uztvere un priecīgā spalva. Ingrīda ir 1. godalgas ieguvēja Amerikas latviešu jaunatnes apvienības rīkotajā jauno literātu darbu sacensībā.

Par gaŗajām runāšanām mūsu svētku sarīkojumos rakstījuši daudzi. Tas pieminēts arī mūsu piezīmēs (Ingrīda Vīksne: ,,mēs arvienu to aizmirstam''!), Vēl nesen, atklājot biedrības māju Floridā, rakstos atkal parādījās piebilde: Klausītājos radās vēlēšanās, kā tas dažkārt ar mācītāja sprediķiem — kaut tas ātrāk beigtos!''. Bet mūsu svētku dienas nedrīkst aizvadīt ar dančiem vien, tās jāaizpilda arī ar garīgām celsmēm, kam gan jābūt saturā bagātām, ne apnicīgām.

Tā, piemēram, Parīzē maijā nodibināta Resistance International — Starptautiska pretestības organizācija, kuŗas vadību uzņēmies pazīstamais krievu disidents Vladimirs Bukovskis. Organizācijas sanāksmē par Baltijas valstu drūmo stāvokli ziņojis mūsu matēmatikas doktors Andris Abakuks (par nesaudzīgo kolonizāciju, disidentu vajāšanām, krievu atomieroču izvietošanu okupētajās Baltijas valstīs). Nopietna, labi organizēta, iespaidīga pretestība padomju režīmam tanī pašā laikā ir spēcīgs uzbrukums tam, bet par to plaši jāinformē trimda. Kāda cita jauna organizācija ir Apspiesto Austrumeiropas tautu apvienība (Latvija, Lietuva, Igaunija, Ukraina, Polija un Baltkrievija), kas esot nodibināta Vašingtonā, bet par kuŗas rosmēm vēl maz zinām.

Tāpat arī mums trūkst ziņu par jaundibināto Amerikāņu Polītisko Fondu (APF) Vašingtonā, kuŗa mērķis apkaŗot komūnismu un citas diktātūras. (Vācijā pastāvot līdzīgs Konrada Adenauera Fonds). APF sauklis: ,,Brīvība!'', cīņas stratēģija — cīņa pret despotismu, par demokratiju, ne vien ienaidnieka pievārtē, bet ienaidnieka zemes sirdī. Lēdzekļus nodrošinās dažādi privātie fondi, rūpniecības uzņēmumi un arodbiedrības. Tā kā privātam sektoram cīņā pret maskaviešiem ir ,,brīvas rokas'' cīņas paņēmiena izvēlē, tad APF pelna mūsu uzmanību, un jācer, ka mūsu Brīvības, Latvijas un Patiesības Fondi jau tam pieteikuši savu esamību (APF atrodas Baltā nama tuvumā — 2100 Pensilvēnijas gatvē). Kālab mūsu prese tik skopa ar vēstīm par norisēm pretkomūnisma cīnītāju frontē?

* * *

Ka ar rosību un polītisku apdomu kādreiz var daudz ko panākt mūsu likteņa atgādināšanai plašākai sabiedrībai, pierāda mūsu enerģiskie kalifornieŝu ,,aktīvisti'', kas, Valža Pavlovska skubināti un vadīti, panāca, ka abas Kalifornijas likumdevēju palātas pieņēma tādu 14. jūnija rezolūciju, kas uzdod Kalifornijas gubernātoram lūgt ASV prezidentu, viceprezidentu, tautas vietnieku nama vadītāju un sūtni Apvienotajās Nācijās rūpēties, lai AN izmeklētu Baltijas valstu nelikumīgo iekļaušanu PSRS! (Rezolūcijas tekstuālais saturs lieliski noder līdzīgām akcijām nākotnē).

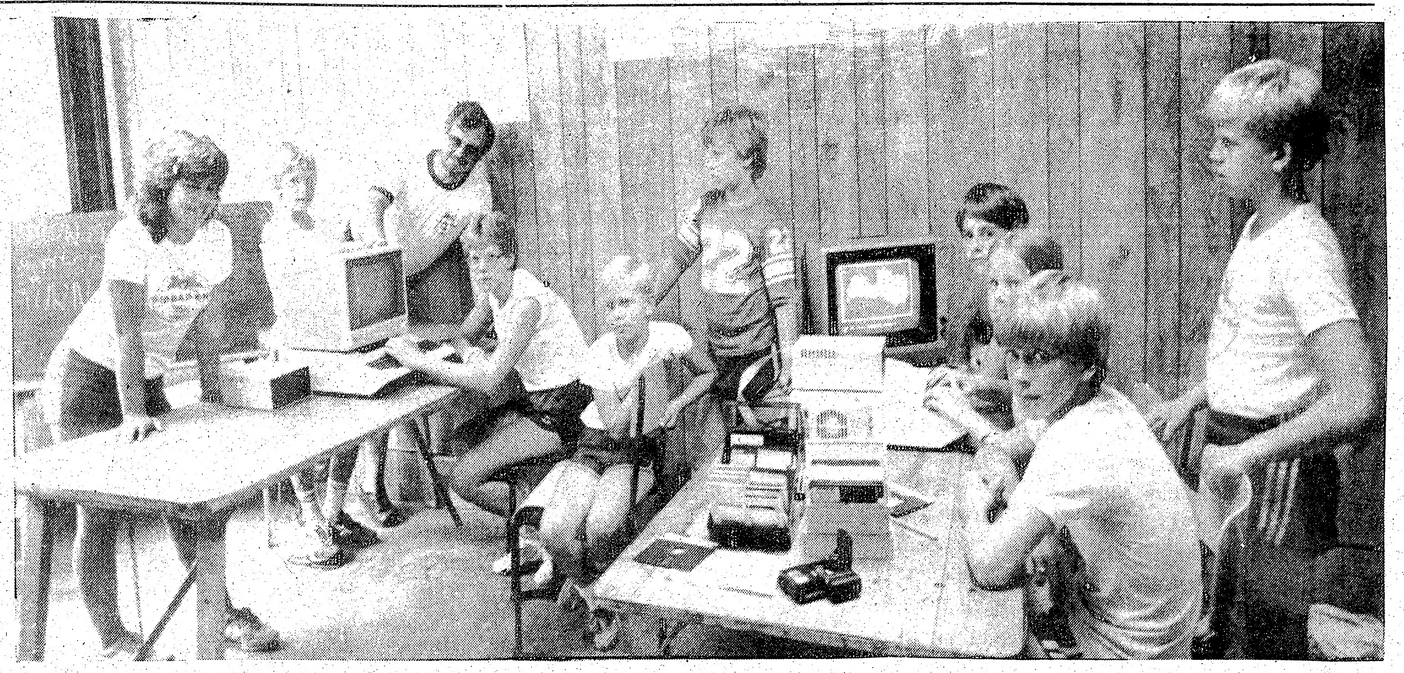

Skaitļojamās mašīnas (kompjūteri) šogad bija izmēģināšanai Sidrabenes bērnu vasaras nometnē — trīs komplekti, kur nometņotāji varēja paši sastādīt savu programmu. Uz galda labajā pusē televīzijā redzamas Latvijas kartes kontūras, seko pilsētu, upju un ezeru ,,novietošana'' televīzijas ,,skrīnā.'' Foto J. Liģers.

Kur šo pienākumu burvju atslēdziņa? Praktiska tālredzība un technisks izkārtojums: izpētījuši, kādos vēlēšanu iecirkņos dzīvo visvairāk baltiešu, to delikāti darīja zināmu senātoriem un deputātiem, kuŗiem tad vairs divi reizes nebija jālūdz atbalstīt baltiešu rezolūciju.

Galvenais nopelns, ka šī Kalifornijas rezolūcija pauž konkrētus uzdevumus valdībai — piekārt mūsu taisno lietu pie lielā zvana Apvienotās Nācijās. Madrides konferences bēdīgās ,,sekmes'' gan liecina, ka mēs vēl ilgi nevarēsim ,,čarterēt'' brīvības kuģus braucieniem uz mājām, taču ikviens starptautiska mēroga tracītis par Latvijas, Lietuvas un Igaunijas kolonijām Padomju imperijā satricina maskaviešus un ir pūļu vērts! Austrālijas parlaments jau pag. gada 14. decembrī pieņēma lēmumu par baltiešu tautu pašnoteikšanās tiesību jautājuma ierosināšanu AN, bet par tā praktisko ievirzi ziņu nav. Mūsējie parasti jau kautrīgi lielkungiem atgādināt, ka tas, ko viņi nolemj, taču arī jāīsteno, citādi visa tā lemšana un deklarēšana ir tikai tukša burbuļošana!

* * *

Kad ALA piešķīra līdzekļus prof. Trevora Feneļa 1300 lp. biezai Latviešu modernai gramatikai (3 sējumi maksā 180 dol.), tā nezināja par profesora sadarbošanos gramatikas izdošanai ar okupācijas iestādēm Rīgā. Mūsu runas vīriem mutes vien palika vaļā, kad tie izlasīja Rīgas avīzītē, ka Trevors, pasniedzot Kultūrsakaru partorgam čekistam A. Liepam autora eksemplāru, ''sirsnīgi pateicās par to lielo palīdzību, ko grāmatas tapšanai sniegusi KS Komiteja''! Jaunākais šoks: filoloģe Aina Blinkena Rīgas ,,Atbalsī'' makten priecājas, ka Fenels savā gramatikā lietojot ne trimdas, bet ,,Padomju Latvijā lietoto pareizrakstību!'' Galvenais: ,,Liela nozīme šajā ziņā (t. i., ka profesors ignorējis trimdas filologu pieņemto Endzelīna pareizrakstību) bijuši prof. T. Feneļa vairākkārtējiem Latvijas apmeklējumiem! Atkal jauns pierādījums, ka neviens Rīgas sakaru komitejas goda viesis nav izsprucis bez meslu nodošanas okupantiem. Gorkija ielas malači zina, ka pēcgalā viņi būs uzvarētāji!

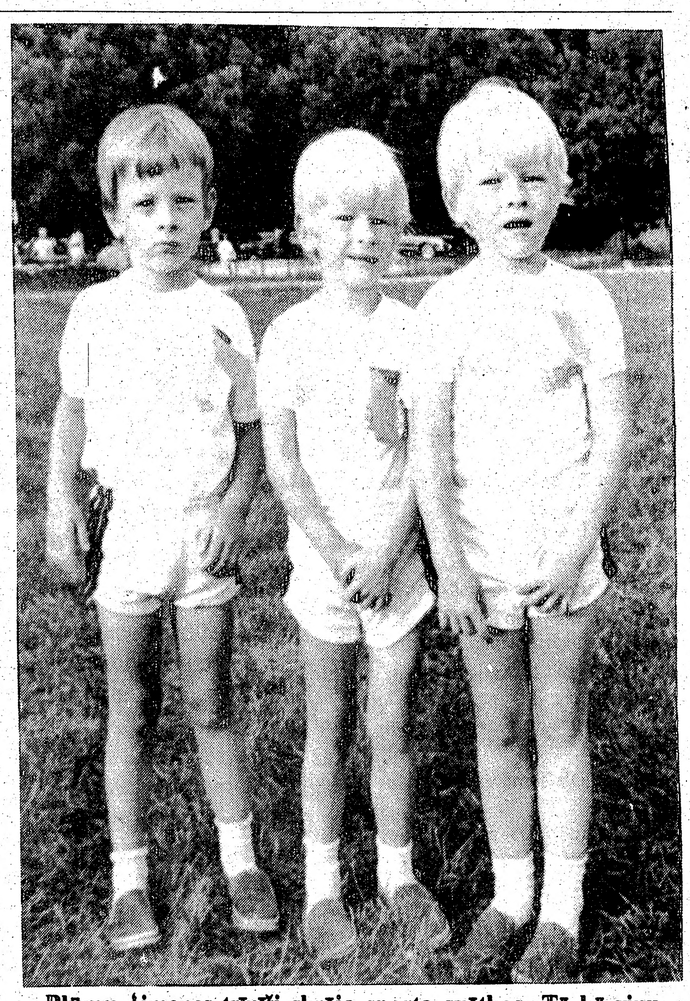

Blūmu ģimenes trīnīši skrēja sporta svētkos. Tā kā viņu vecuma grupā nebija pretinieku, tad visas trīs goda zīmes sadalīja brāļi: Māris (1.v.), Vilnis (2.v.) un Kārlis (3.v.) Foto J. Liģers.

* * *

1984. g. 13. oktobrī krievu okupētās Latvijas galvaspilsēta Rīga tiks piesārņota ar jaunu pieminekli — ,,Rīgas atbrīvošanas 40 gada dienas atceres pieminekli''. Jau noorganizēta darba ļaužu ,,spontāno ziedojumu'' vākšana. Koŗiem jāiemācās labi nodziedāt PSRS Lielās tēvzemes — matuškas himnu latviski''. Par brīvo un vareno republiksaimi mūs pulcēja diženās Krievijas balss!'' Par ,,diženo Krievzemi'' apspiestās tautas balss dzirdama šādās asprātībās:

,,Kādēļ Rainis un Blaumanis pieminekļos Rīgā sēž, bet Ļeņins un Stučka stāv kājās?'' — ,,Ļeņins un Stučka stāv kājās, lai būtu gatavi diegt projām, kad pienāks laiks čomiņiem mukt no Latvijas. Rainim ar Blaumani tādas briesmas nedraud...'' Ja kāds lepns ar lielo krievzemi un dižo krievu tautu, tad tāds ir padomju patriots. Bet ikviens, kas ir lepns ar savu mazo latviešu tautu, ir nacionālšovinists un kaitnieks.

* * *

Latviešu kaŗa invalīdo apvienības goda sapulce Toronto uzdevusi valdei izstrādāt Nacionālās stājas deklarāciju, jo apvienībā esot arī tādi biedri, kuŗu pašreizējā stāja neesot pieņemama. Nu jau mums šaurākā darba jomās būs kāds pusducis stājas deklarāciju. Varbūt kādreiz, kad izgudrosim, kā nodeklarēto stāju pārkāpējus - recidivistus saukt pie kārtības, visas šādas lokālās stājas deklarācijas apvienosim Latviešu Sirdsapziņas likumā, kam labprātīgi pakļautos visi, kas vēlas piederēt pie latviešu kopības.

TORONTO ZIŅAS

● Savu 60 gadu jubileju 26. jūlijā atzīmēja šejienes latviešu sabiedrībā pazīstamais klusā darba rūķis Jānis Briedis. — Jubilāra dzimtas vieta ir Saikava. Mācījies Madonas ģimnazijā. Iesaukts legionā, ievainots. Pēc atveseļošanās viņš piedalījies kaujās plkv. Viļa Januma pulkā un kapt. Visvalža Turaida bataljona sastāvā nonācis rietumos. Piedzīvo īsu laika gūstu, un pēc bēgļu nometnes gaitām izceļojis uz Franciju. Tur apguvis namdaŗa amatu un papildinājies techniskās zīmēšanas prasmē. Pēc 8 gadiem izceļojis uz Kanadu, Toronto. Jau esot Francijā (Liona) bijis rosīgs sabiedriskā darbā un nomodā par savas tautas interesēm. Toronto redzam viņu rosīgu latviešu sabiedriskā dzīvē, ko gan nereti traucē viņa atbildīgie pienākumi maizes darbā. Ilgus gadus darbojies Latviešu biedr. valdē un bijis tās priekšn. Redzam viņu arī kā rosīgu darbinieku LPB Kanadas kopas pasākumos. Ir TLB apkārtraksta redaktors, un darbojas LNAK padomē. Visvairāk viņa sabiedriskais darbs saistīts ar TLB, kādēļ, liekas, vietā ir vērtejums, Jānis Briedis esot biedrības dvēsele ... Viņam tuva ir TLB sestdienas skola... Nacionālās stājas dēļ varam jubilāru apzīmēt par latvietības idejas paudēju trimdā. Jubilejas gadījumā viņu īpaši godināja TLB paplašinātajā vades sēdē.

● 13. augustā piederīgo un tuvāko draugu vidū sudrabkāzas nosvinēja pazīstamie DV, skautu un gaidu organizācijas darbinieki Edmunds un Silvija Ozoli. Jubilāru veltīto sirds degsmi latvietības pienākumam trimdā apliecina viņu devums darbos. Tuva līdzgaitniece viņu darbam ir arī meitiņa Velta, kas jau iespējusi kļūt par vanadzīti un guntiņu .....

● Gadskārtējās baltiešu pistoļu šaušānas sacīkstes notiks 10. septembrī plkst. 10 mednieku un makšķernieku kluba īpašumā Bērzainē.

● Baltiešu šaušanas sacīkstes ar mazkalībra šautenēm un māla baložu šaušanas klasēs 17. septembrī, plkst. 9 rītā Bērzainē. Tanī pašā laikā arī Kanadas un ASV DV draudzības šaušanas sacīkstes. Tuvāka informācija pie O. Zvirgzdgrauda (tālr. 221-4554).

● Mednieku un makšķernieku kluba rīkptās eksternās šaušanas sacīkstes 13. augustā kluba īpašumā pulcināja kuplu dalībnieku skaitu.

Sacensības norisinājās labvēlīgos laika apstākļos un bija labi organizētas, par ko īpaši rūpējās mājnieku kluba sporta daļas vad. A. Mackars.

Mazkalibra šautenes klasē arī šoreiz palika nepārspēts jaunās paaudzes šāvējs Pēteris Grauds ar 579 p. (iesp.600 Toronto). Aiz viņa paliek N. Ozoliņš (560-Hamiltona), E. Viškers (536-Tor.)__ "B"klasē: Z. Upīte (509-Ham.). Laura Eglīte (501), R. Ārgals (457—abi Toronto).

Mazkalibra sacensības vadīja E. Viškers, bet pistoļu O. Zvirgzdgrauds. Pistoļu šaušana (iesp. 200): "A" klasē: P. Grauds (177), O. Zvirgzdgrauds (Tor.-167), V. Pētersons (Tor.-148). "B" klasē: A. Māliņš (Ham.-111), R. Argals (96), Ž. Lappuķis (Ham.-66).

Māla baloži (16 jardi iesp. 50) "A" klasē: E. Rosts (Sv. Katrīnas-49), J. Muskats (Tor. -48), O. Ivanovskis (Ham.-47).

"B" klasē: G. Vilmanis (Tor. -48), A. Plūdums (Tor.-46), G. Loja (Ham.-46).

Dubultbaložu (50) "A" klasē: R. Mierkalns jun. (42), O. Ivanovskis (42), V. Krauklis (40-visi Hamiltona). "B" klasē: Ā. Āboliņš (Tor,-40), G. Loja (40), R. Zilgme (Ham. -39). No pagarināta attāluma (50): J. Muskats (46), A. Plūdums (45), G. Loja (44). Internacionālie baloži (25): O. Ivanovskis (24), V. Krauklis (22), R. Mierkalns (20). "B" klasē: G. Loja (19), A. PLūdums (18), Z. Lappuķis (14). Komandu sacensībā augstāko punktu skaitu izcīnīja Toronto klubs (J. Muskats, G. Vilmanis, J. Beitiņš, A. Mackars, A. Plūdums ar 236 P. Seko Hamiltona (230 p.)

Kā Toronto kluba veiksmīgākais šāvejs T. Ķenga ceļojošo piemiņas balvu šogad ieguva J. Muskats. Māla baložu šaušanu vadīja A. Mackars. Pēc sacensībām saviesīgā vakarā uzvarētājiem balvas pasniedza mājnieku kluba priekšn. J. Atmata. Risinājās arī deju prieki Fr. Jēkabsona skaņu lenšu mūzikas pavadījumā. Par atspirdzinājumiem rūpējās kluba sarīk. d. vad. V. Jostiņš. Pēdējās 3 klubu šaušanas sacīkstes 10. septembrī plkst. 10 rītā Gunn kluba šautuvē, Sv. Katrīnās.

● Ontario valdība uzņēmusies financiāli atbalstīt veco un slimo aprūpes namu Kristus Dārzs ar savu 20.000 dol. gada budžeta piešķīrumu. Ar to tā atvērusi durvis visām citām apgādes privilēģijām, kādas bauda citas līdzīgas institūcijas Ontario provincē. Šis piešķīrums nodrošinās federālās valdības lētā aizdevuma galīgo apstiprinājumu.

● Pēc ilgākas slimošanas 23. augustā Berijā, Ont., mūžībā aizgājis kapt. Ēriks Smiltnieks, viens no pirmajiem DV valdes priekšsēžiem Toronto. Nelaikis dzimis 1906.g. 10. aprīlī Majoros. 1929. gadā beidzis Latvijas Kaŗa skolu un iedalīts 2. Ventspils kājnieku pulkā. Otrā pasaules kaŗa laikā kapt. Smiltnieks piedalījies Rīgas pulka sastāvā austrumu frontē Nēveles kaujās. Bijis gūstā un ir viens no DV organizācijas dibinātājiem Cēdelgēmas gūstekņu nometnē. 1950.g. ar ģimeni iecelojis Kanadā un 1952. gadā iegādājies lauku saimniecību.

1975. gadā Smiltnieki šo saimniecību pārdod un uzceļ skaistu māju pie Berijas, Saulaines nometnes tuvumā. Vaļas brīžos Smiltnieks nodevās glezniecībai.

Nelaiķi 27. augustā pārpelnoja Toronto, Mount Pleasant krematorijā. Svētbrīdi vadīja māc. A. Celms. Pie šķirsta stāvēja virsnieku goda sardze. No aizgājušā kollēgas atvadījās Latviešu Virsnieku apvienības Kanadā valdes priekšs. A. Millers. Bēŗu mielasts bija klāts DV namā.

Kapt. Ē. Smiltnieks atstāj dzīvesbiedri Mariju un dēlu Vari.

● 16. augustā apritēja 64 gadi kopš 3. Jelgavas kājnieku pulka dibināšanas 1919. gadā. Daudzi šī pulka kaŗavīri tagad izklīduši brīvajā pasaulē, kur daļa jau šīszemes gaitas beiguši, bet daudzi arī nomocīti vai izsūtīti uz Sibiriju Latvijas okupācijas gados. Pulka dibināšanas atceres dienā Piemiņas fonda pārstāvji ieradās Jorkas latviešu kapos, kur nolika ziedus tur apbedītiem fonda dalībniekiem. Tur atdusas: kapteiņi Eduards Pērkons, Jānis Uļuks, Arturs Ūdris-Saltais, virsleitnants Eduards Jaunzars, Alberts Ozols un Rūdolfs Roze. Fonda valde Patiesības Fondam nosūtīja 100 dol. Fonda valdes sēdē, kur piedalījās priekšs. K. Bencons, viņa vietnieks un Kanadas kopas pārstāvis L. Ozols, sekretārs A. Avots un revīzijas komisijas locekļi O. Upeniece un E. Ozols, ar klusuma brīdi pieminēja 4. maijā mūžībā aizsaukto kapteini Kārli Purmalu, kuŗa pelnu urna 29. maijā novietota Brāļu kapos Katskiļos. Valde aicina arī kopu dalībniekus ASV un Eiropā apmeklēt tur apbedīto bijušo pulka kaŗavīru un Piemiņas fonda dalībnieku atdusas vietas un nolikt ziedus, atceroties 3. Jelgavas kājnieku pulka dibināšanu priekš 64 gadiem. Fonda valdes priekšsēdis K. Bencons informē, ka Kanadas kopas Piemiņas fonda dalībnieks Olģerts Strazdiņš mainījis dzīves vietu. Viņa jaunā adrese ir: 2376 Hampton Ave., Montreal, Que. H4A 2K6, Canada.

● Ērģelniece Anita Rundāne-Grigale Milvoku dziesmu svētku laikā bija uzaicināta atskaņot prof. Tālivalža Ķeniņa un Jāņa Kalniņa skaņdarbus Gesu baznīcas ērģeļu koncertu serijā, ko vadīja šīs baznīcas ērģelnieks Veisroks un kas notika svētdien, 3. jūlija vakarā. Viņš pieteica, ka mūsu ērģelniece iepazīstināšot amerikāņu publiku ar latviešu komponistu darbiem. Koncertā bija klāt arī komponists T. Ķeniņš un ērģelnieces māte Anna Grigale. Šis uzaicinājums bija radies spontāni, kad Anita Rundāne-Grigale kopā ar amerikāņu ērģelnieku bija izmēģinājuši baznīcas ērģeles latviešu dziesmu svētku 30. jūnija dievkalpojumam, kuŗā Anita atskaņoja ērģeļu solo un dziesmu pavadījumus. Viņa piedalījusies vēl divos citos dziesmu svētku sarīkojumos — garīgās mūzikas koncertā un atsevišķā konfesiju dievkalpojumā ar ērģeļu solo un solistu pavadījumiem.

Māc. Juris Calītis un māc. Lauma Lagzdiņa-Zušēvica šī gada 30. jūlijā Sv. Andreja ev. lut. baznīcā Toronto saulaulāja Āriju Purvu ar Uldi Rozi. Līgava ir diriģenta un komponista Arvīda Purva meita. Beigusi Raiersona institūtu Toronto un strādā Ontario provinces ministrijā par personāla nodaļas direktora asistenti. Toronto Karaliskajā konservātorijā ieguvusi pēdējā grada diplomu ērģeļu spēlē. Pieder pie korp. Aurora saimes.

Līgavainis Čikagas Rossevelt universitātē ieguvis bakalaura gradu skaitļotāju zinātnēs, ir tautas deju kopas Dzelmieši vadītājs. Bijis ilgus gadus ALJAs un Čikagas latviešu jaunatnes pulciņa valdes loceklis un Minsteres latviešu ģimnazijas audzinātājs. Pieder pie korp. Gersicania saimes. Jaunlaulātie par dzīves vietu izvēlējušies Toronto, Kanadā.

Sarīkojumu Kalendārs

10. septembrī pl. 20 Latviešu Centra mazajā zālē Juris Kronbergs no Stokholmas lasīs savu dzeju. Ieeja pret ziedojumiem.

11. septembrī pl. 13 Latviešu Centrā azaids pēc Kapu svētkiem.

16. septembrī pl. 20 Latviešu Centrā koncerts intimā gaisotnē ar vijoļnieci Rasmu Lielmani. Pie klavierēm Marīna Baltere.

17. septembrī pl. 14 Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu telpās Kristīgās sadraudzības pēcpusdiena. Galvenais runātājs inž. Ernests Kraulis. Visi aicināti.

15. oktobrī DV namā Toronto DV nodaļas 33. gada svētki.

22. oktobrī Latviešu Nama gada svētki.

6. novembrī DV namā mūžībā aizgājušo DV biedru piemiņas vakars.

13. novembrī pl. 16 Latvijas valsts 65 gadu atcere Toronto universitātes Convocation Auditorium King College Circle.

26. novembrī DV namā kaŗavīru daudzinājums.

3. un 4. decembrī DV namā Ziemas svētku tirdziņš.

11. decembrī DV namā DV bērnu eglīte.

17. decembrī DV namā DV Toronto nod. biedru eglītes vakars.

31. decembrī DV namā Jaungada sagaidīšanas balle.

TORONTO KONCERTAPVIENĪBAS 25. SEZONAS KONCERTI

5. oktobrī pl. 20 (trešdien) Artūrs Ozoliņš — klavieres, Town Hall.

5. novembrī pl. 20 (sestdien) Koŗu un simfoniskā orķestŗa koncerts Castle Frank High School.

1984.g.

13. februārī pl. 20 (pirmdien) Rasma Lielmane — vijole, Town Hall.

13. martā pl. 20 (otrdien) Melita Mičule — mecosoprāns, Town Hall.

SV KATRĪNAS

10. septembrī pl. 10 eksternas šaušanas sacensības Gunn kluba šautuvē. Pl. 19.30 saviesīgs vakars ar uzvarētāju apbalvošanu 101 Garnett Str. Spēlēs Runči.

SIDRABENE

17. septembrī pl. 19 tradicionālais sidrabeniešu vakars ar groziņiem sarīkojumu zālē.

25. septembrī pl. 14 draudzes dāmu komitejas elegantās pusdienas.

KESVIKA

10. septembrī Kesvikas DV nodaļas 5 gadu jubilejas sarīkojums.

MILTONA

17. septembrī no pl. 10—22 starptautiskā diena — Mini Caravan (sk. sludinājumu).

MEŽCIEMS

8. oktobrī — Rudens groziņu vakars, pirms tam darba talka.

Man ir vēl mātes valoda,
Tā asina kā galoda,
Kā zelta upe vārdi plūst, —
Sirds tēvu zemei neatlūst.
N. Kalniņš

TLB Sestdienas skola aicina vecākus pieteikt bērnus, arī latviešu valodas nepratējus, 10. septembrī plkst. 9 no rīta Jesse Ketchum skolas telpās, 61 Davenport Rd., Toronto. Bērnus uzņem sākot no trīs gadu vecuma. Mācības notiek sestdienās, vadoties no LNAK Latviešu skolas programmas. Skolas mācību sākšanas akts notiks plkst. 10 no rīta ar lūgšanu. Tuvākai informācijai lūdzam zvanīt: **481-6339** vai **762-5559**.

Toronto Latviešu biedrības
Sestdienas skolas padome

Valentīns Pāvuls

Neptūna kalps

(5. turpinājums.)

Tikai nelaime, ka netiku iekšā, jo skolotājs gribēja, lai kaut ko pastāstu par Mārtiņu Luteru. Godīgi atzinos, ka tādu kungu nepazinu un ka Ķīpsalā viņš noteikti nedzīvoja. Sarunāja, ka man jāņem privātstundas, bet trešā klase uz vienu gadu jāatliek.

Ņēmu privātstundas, lai iepazītos ar Mārtiņu Luteru un noskaidrotu, vai vācieši liek galdam priekšā ,,die, der'' vai ,,das''. Pa dienām atkal lasīju uz ledus ogles, bet vakaros lasīju grāmatas. Arī tādas, kas bērniem nebūtu jālasa. Ko tēvs lika, to darīju, bet mazu rīcības brīvību gribējās paturēt arī sev pašam. Tagad ogles lasot, ņēmu līdz mazu ķeksīti ledus pārbaudīšanai un nedrošajām vietām gāju apkārt ar lielu līkumu.

Oglītes lasīju nesteigdamies, brīžiem atliekdams muguru un nosalušās ķepas dauzīdams pa zvejnieku vīzei pret pleciem, lai atkal asinis sāktu riņķot. Ilgojos, kaut tēva prāts mainītos, vai cits kāds liels notikums mani no ledus noņemtu uz visiem laikiem. Un noņēma arī! Daudz ātrāk un spējāk nekā biju cerējis. Tikko biju novilcis cimdu un nosalušos pirkstus pielicis pie mutes, lai sasildītu ar elpu, kad ledus zem kājām nodrebēja un virs Kronštates pacēlās ugunsstabs ar melnu dūmu mutuli. Uz brīdi aizrāvās elpa, un roka gandrīz ieskrēja mutē. Tēvs kliedza un māja ar roku, lai mūk, bet kājas — kā piesalušas — nekustas. Aiz pirmās liesmas izšāvās otra, trešā, ceturtā, un visa pasaule sāka dārdēt, drebēt un līgoties. Ledus krakšķēja un plaisāja, bet es — cik jaudas skrēju no viltīgā ledus prom.

Likās, ka visa sala sprāgtu gaisā! Baigi un skaisti. Pie Mūsējā Tēvs un brālis mani sagaidīja. Tas viegli drebēja un līgojās, bet likās, ka nekādas briesmas nedraudēja. Steidzāmies mājās, jo zinājām, ka māte būs pārbijusies. Pa ceļam uzzinājām, ka mūsu noliktavas ir uzgājušas gaisā. Nevarēju saprast, kādēļ viņi tās mīnas nebija izlikuši jūrā, lai spridzinātu vāciešus.

Caur pustumsu, putekļiem un dūmiem vēl arvien dārdēja jauni sprādzieni. Ugunsdzēsēju un ātrās palīdzības mašīnas skrēja svilpdamas, kaukdamas un zvanīdamas. Ostā kauca kuģu sirēnas, katedrālē dunēja zvani, ielas pilnas cilvēkiem, kas bļaustīdamies skraidīja bez jēgas. Jāuzmanās, lai nesamin, lai mašīnas un zirgi nesabrauc. Pie slimnīcas vārtiem jālaužas cauri ļaužu pūlim. Pagalms pilns ievainoto un mirušo, Kara laiks.

Kad beidzot tikām pie mūsu mājeles, māte jau bija pārgaidījusies un pārbijusies. Istabā griesti ielūzuši, logu rūtis izbirušas, un viss, ieskaitot māti un māsīcu, pārklāts pelēkiem putekļiem. Abām sejas tik jocīgas ar izsmulētiem riņķiem ap acīm, sarkaniem deguniem un nosmērētām padegunēm, ka tikai tēva bargais skats laikā atspieda manu smiekliņu atpakaļ kaklā. Kopīgiem spēkiem aptīrījām māju un ar māti kopā priecājāmies, ka te nu vairs palikšanas nebūs.

Kad otrā rītā izgājām uz ielas, lielā kņada jau bija norimusi. Vietām vēl dega dziestošie ugunsgrēki, reizēm izšaudami pa sārtai liesmu mēlei, ietītu dūmu un tvaiku mutuļos.

Gribējām zināt, kas īsti noticis. Avīzes nekā nerakstīja. Pašās beigās pāris rindiņās notikums tomēr bija pieminēts, ka aiz strādnieku neuzmanības kaut kas aizdedzies. Kara laiks. Ostmalā nonākuši, nevarējām ieraudzīt Mūsējo. Izskrējām uz ledus. Mūsējā nav! Viss kā bijis, tikai Mūsējais pazudis. Tai vietā, kur tam vajadzēja būt, ir tikai tikko pārsalis melns ledus laukums. Mūsējais nogrimis! Ilgi stāvam, ne vārda neteikdami. Tēvs pavisam drūms. Brālis sameklēja kārti: jā, tur viņš guļ. Klājs desmit pēdu zem ūdens. Skurstenis tikai pāris pēdu. Tēvs baksta ūdeni ar garo kārti un gudro. No augšas nekādas vainas nevar sataustīt. Mūsējais nogrimis, tāpat kā peldējis — uz ķīļa. No satricinājuma būs pārsprādzis lielais dibens vārstulis... Tēvs ilgi nogudro. Ja kuģis nogrimis, tas jāceļ laukā. Ja ledu nosaldē biezāku, tas kopā ar dažiem iesaldētiem baļķiem kuģi noturēs.

Tēvs sameklēja baļķus, ko rullikt uz ledus, un sameklēja arī dzīvokli ģimenei. To atrada bez grūtībām, jo daudzas turīgākas ģimenes, sprādziena iebiedētas, centās tikt no salas prom. Tēvs ar oglēm pietiekami nopelnīja, varēja maksāt, ko prasīja. Pārvācāmies uz četristabu dzīvokli, kur pat dažas mēbeles bija atstātas mūsu lietošanā. Ogles lasīt mani vairs nesūtīja. Lai mācoties un kaut ko no sevis iztaisot. Cīnījos atkal ar der-die-das un atpūtos, mātei nezinot, pie dažādiem kriminālromāniem. Reizēm palīdzēju brālim arī aplaistīt ledu.

Aukstajam laikam pieturoties, ledu nosaldējām tik biezu, ka tas varētu izturēt kaut divus tādus kuģīšus kā Mūsējo. Tēvs jau bija laikus sameklējis kuģa izcelšanai vajadzīgās vinčas, troses un citas ierīces un novietojis katru savā vietā. Vinčas noenkuroja ledū, āliņģim pāri pārlika resnus baļķus, un pašu āliņģi iztīrīja no ledus, lai tas netraucētu Mūsējā izcelšanu. Arī ūdenslīdējs tika sarunāts, lai gan tēvs domāja, ka kuģim tauvas varētu aplikt arī tāpat no augšas. Bet — drošs paliek drošs!

Uz ūdenslīdēju vajadzēja gaidīt, kamēr iestāsies mīkstāks laiks, jo aukstumā ūdenslīdēja tērps sasalstot kramā. Tēvs lēca vai no ādas laukā, bet mīkstu laiku un ūdenslīdēju tomēr sagaidīja.

Ūdenslīdējs ieradās ar trim palīgiem un aparātiem. Prasīju tēvam, kas tie aparāti tādi ir, bet viņš tikai paraustīja plecus:

,,Nu, pumpis, ķivere, tērps, zābaki, svins...''

,,vai zābaki ir aparāts?'' skatīdamies uz savējiem, noprasīju.

,,Gan jau redzēsi, tagad nemaisies pa kājām!''

Ūdenslīdējs bija piebraucis kulbā uz ragavām. Tāds liels, piepūties... No kulbas izcēla pumpi, ķiveri, zābakus, svinu. Tieši kā tēvs bija sacījis. Aparāta neredzēju. Ūdenslīdējs komandēja kā nez' kāds ģenerālis. Pumpi atstāt krastā! Zābakus, svinu un ķiveri nonest uz ledus pie āliņģa! Pats ielīda kulbā. Lai nu tēvs teica, lai nemaisos pa kājām, zābakus palīdzēju nest. Velns, kur smagi! Svini vēl smagāki. Kā ar tādiem var izpeldēt?

Starp ķiveri un pumpi nostiepa gaļu šļūteni. Kad vīri sāka griezt pumpja riteņus, dzirdēju ķiverē sīcam gaisu. Klāt neķēros. Pa šķirbu palūrēju, ko ūdenslīdējs kulbā dara. Kājās baltas adītas bikses. Tāds pats balts kamzolis. Galvā sarkana mice. Īsts sniega vīrs! Uzkliedz palīgiem, lai dodot tērpu. Uzvilka tērpu apmēram līdz viducim. Kā lācis ūdenslīdējs izvēlās no kulbas un nostājās man priekšā, kājas izplētis. Trīs vīri saķēra tērpu pie apkakles no trim pusēm, stiepa, raustīja un purināja, kamēr ūdenslīdēju iekratīja kā maisā. Tikai viņa sarkanais deguns un divas melnas acu ogles zem sarkanās mices palika ārpusē.

,,Ko blenz? Gribi būt ūdenslīdējs?'' uzkliedza man tik negaidīti, ka ātrumā atcirtu: ,,Nē! Lien pats!'' Caur pieri pašķielēju un — tavu brīnumu — sarkangalvis smīn! Viens no vīriem viņam pagrūda ķeblīti zem dibena, pārējie divi to nosēdināja un nu mauca pāri galvai misiņa riņķi kā zirgam sakas. Atkal vīri staipīja un raustīja gumiju, kamēr sakas dabūja uz pleciem; gumiju ar trim caurumiem uzmauca uz trim bultām, kas ieskrūvētas misiņa riņķī. Sapratu: pie tām bultām pieskrūvēs ķiveri, un gumija paliks starpā kā blīve. Jutu, ka sarkangalvis uz mani skatās un nu jau smaida. Tagad viņa galva bija vienādā augstumā ar manējo.

(Turpinājums sekos.)

Edvarts Tūters

Daugavas vanagi lielajā jundā

Sanāca, sanāca
Bāliņi baltie —
Sirmveci kanaki,
Jaunekļi smuidri.

Dzīvie un mirušie,
Un nezināmie;
Visi nu kopā te —
Lielajā jundā.

Ir te no Ostrovas,
Lubānas, Džūkstes —
Kurzemes cietokšņa
Karstākās elpas . . .

Sanāca modrākie
Miegainos mūdīt:
Dzīviem vēl elpojot —
Par veli nekļūt.

Sanāca asināt
Domas un prātu,
Kā tumsu malā spiest,
Sarkano miglu.

Sanāca saliedēt
Kliedētos spēkus,
Kā būt un pastāvēt
Neprāta laikā.

Sanāca klausīties
Jaunie, visjaunie,
Mācoties tikumus
Tēvzemei dārgos.

Pa vidu rosījās
Vanadzes čaklās,
Gaišākai nākotnei
Sastatnes ceļot.

Sanāca, sanāca
Dalīties domām,
Kā dziļāk vagu art
Kultūras druvā.

Kā mātes valodu
Un labās zintis
Apmīļot, pasargāt
No bojā ejas.

. . . Sanāca, sanāca
Bāliņi baltie
Dievam un tēvzemei
Mīlību rādīt.

* * *

Marija Urnežus

Piemini

Neatstāj mani bez smaida,
Gaišais sendienu draugs.
Vārti jau atvērti gaida,
Maigumā saules riets plaukst.

Piemini brīnuma ziedu,
Nakti kas gaismoja kairs.
Tā skaistumam vienmēr vēl dziedu,
Kaut atgriezties nevaru vairs.

Baltiešu jaunatnes kongresā

Bostonas Trimdas draudzes īpašumā laikā no 18. līdz 21. augustam pulcējās Igauņu, latviešu un lietuviešu jaunieši savā II kongresā, kas tikai nesen reģistrēts valdības iestādēs kā jauna baltiešu organizācija ASV. Jaunieši bija braukuši no Vācijas, Jaunskotijas, Kalifornijas, Čikagas, Vašingtonas (D.C.) un, protams, arī Bostonas. Kāda grupiņa jauniešu bija ieradušies no latviešu studiju centra Kalamazū. Pirmais jauniešu kongress notika pag. gadā Longailendā pie Ņujorkas. Organizātori ir Mārtiņš Sonbergs (igaunis), Kārlis Cerbulis (latv.), Anita Bēdele (latv.), Vidmantas Ruksis (lietuvietis). Viņu mērķis šai organizācijā iesaistīt visus baltiešu jauniešus un runāt kopēju valodu politikā, saglabāt un uzturēt dzīvu savu valodu un kultūru.

Latviešu īpašumā karogu mastos plīvoja trīs neatkarīgo Baltijas valstu un ASV karogi; izaugušas teltis dažādās krāsās. Kongresā pulcējās pāri par 100 delegātu, visi ar kolledžu vai universitāšu izglītību, un viņu sarunu valoda bija angļu, kaut arī katrs tautību grupējums sarunājās savā mēlē. Tuvumā bija agrākā farmera rati un zemkopja arkls, kas varēja simbolizēt, ka baltiešu jaunieši tagad velk šo Baltijas politisko arklu.

Pirmo referātu par kopējo un atšķirīgo Baltijas valstu vēsturē no 1940-80. sniedza igauņu prof. Reinis Taagepera, kam šinī jautājumā tikko iznākusi grāmata. Kaut arī ir mēģināts reizēm iet atsevišķus ceļus, rezultātā katra tauta zaudējusi 30 proc. no saviem iedzīvotājiem. Bēdīgākais stāvoklis ir Latvijā, kur latviešu skaits noslīdējis uz 53 proc. Lietuvā tas ir labāks — 80 proc., Igaunijā — 63 proc. Šis iznīcināšanas process turpinās. Šī amerikāņu pavalsts sev par devīzi jau 200 gadus godā tur — brīvi dzīvot vai mirt (Live free or die).

Viena no visaizkustinošākām kongresa izdarībām bija 24 stundu gaitā modrības sardze valsts mājas (State house) priekšā, netālu no Daniela Velstera piemineķļa. Tur ap 6 jaunieši pie improvizēta kapa, uz kura akmens plāksnes rakstīts, ka 1941. g. 100.000 balti deportēti uz Sibiriju, visu sardzes laiku lasījuši aizvesto vārdus no izdevuma These names accuse. Baltu jaunieši it kā runājuši vienā valodā un viņu asinis saliedējušās nākotnes cīņām... Visu dienu un nakti šie plīvoja Baltijas valstu nacionālie karogi.

Sekoja cita demonstrācija ar skaļumu, paceltām balsīm. Ap 25 automašīnas no Piesaules, aplipinātas ar protestiem, devās uz šo vietu, lai ar savu jaunības entuziasmu baltu brīvības lietu celtu, kā saka, pie visiem baznīcu zvaniem, TV kamerām. Efektīgi skanēja sauklis: „Ņiet, ņiet, sovjet!" Par runātājiem pie mikrofoniem bija jaunieši, vienīgi runu vēl aicināja teikt ALA ārējās informācijas vadītājam Aristīdam Lambergam. Savā dinamiskā uzrunā viņš prasīja: „Brīvību Igaunijai, brīvību Latvijai, brīvību Lietuvai!" — „Kad?" viņš jautāja, un jaunieši pilnā balsī it kā organizēts koris atsaucās: „Tagad, tagad, tūlīt!" Atskanēja trīs nacionālās himnas un ceremonija beidzās ar Padomju Savienības karoga sadedzināšanu.

Jauniešu rindās bija redzams arī Trimdas draudzes priekšnieks Ivars Galiņš, kas ne vien piedalījās demonstrācijā, bet bija arī kongresā nama tēvs. Viņa dzīvesbiedre un divas meitas visu kongresa laiku čakli strādāja nometnes virtuvē, lai kongresa dalībniekiem sagādātu garšīgas maltītes, jo tīrais kalnu gaiss ēstgribu sevišķi kāpināja.

Par lektoriem bija aicināti speciālisti, universitāšu profesori, ASV politiski darbinieki. Tematika bija visai plaša, gan spriežot par jauktām laulībām, gan Baltijas valstu jautājumu, kas nevar nozust, bet pieaug arī starptautiski.

Pēc lietuvju advokāta Raškauskas domām Baltijas brīvības lietu nepatīkami traucē Pad. savienība, kas izstiepusi savu roku pēc bēgļiem ASV. Tā ASV tiesām sagādā viltus lieciniekus, dokumentus, lai notiesātu nevainīgus cilvēkus apvainojot viņus kara noziegumos. Iecelotājiem šinīs tiesās nedod tādas tiesības, kādas parasti ir amerikāņiem, kaut arī tie būtu ASV pavalstnieki. Debatēs noskaidrojās, ka plaisas starp jauniem un veciem Vācijā esot lielākas nekā tās ir ASV.

Runājot par valodām, lietuviete izteicās, ka ar kursiem vien nepietiekot, lai uzturētu savu valodu rakstu valodas līmenī, turklāt gados vecajiem problēmas pastāv ar angļu valodas lietošanu.

Paredzams, ka nākošais kongress notiks kādā piemērotā vietā. Interesentiem bija sagādāts bagātīgs informācijas galds par Baltijas valstīm ar brošūrām, jaunāko informāciju. Par Igauniju materiālu bija visvairāk, maz bija par Latviju.

Ir izaugusi paaudze, kurai varam jau tagad uzticēt svarīgu lietu veikšanu starptautiskos forumos. Vēl vairāk jāpriecājas, ka paši baltu jaunieši apzinās savu tēvzemes traģēdiju, nav to aizmirsuši un cīnās kopīgi par brīvības atgūšanu Baltijas valstīm.

Osvalds Akmentiņš

Preses dienu impresijas

Brīnišķīgā Kanadas vasara, kādu pat vecie kanadieši neatceras piedzīvojuši, apskāva Preses dienu dalībniekus un apmeklētājus savām karstajām rokām un pielēja ar tveici Sidrabenes ēkas zāli visas četras dienas. Un visi svīda, vēdinājās ar programmas lapiņām un ar skaņu paukšķi uzgāza arī kādai uzbāzīgai mušai, kas bija kļuvusi pārāk nekaunīga. No kurienes tās te bija tik daudz salidojušas?

No abiem paneļiem visdzīvākais izvērtās Ojāra Jēgena vadītais literārais panelis par mūsu rakstniekiem un nacionālajām problēmām. Skumjš ievadījums, jo pieminēja nesen no dzīves aizsauktās dzejnieces Lidiju Lideku-Norīti un Janinu Babri un redaktoru Kārli Rabacu, nolasot no katra pa izvēlētam dzejdarbam. Bet tad sāka griezties karuselis. Zālē iemests bija tas pats bēdīgi slavenais sakaru jautājums: braukt, nebraukt; runāt, nerunāt; braucējiem vispirms atteikties no sava sabiedriskā amata, neatteikties? Ir panelisti, ir publika visumā bija līdzīgās domās, bet runātāji taču bija tikai no mūsu vecākās un vidējās paaudzes. Ja Sidrabenē vēl nebūtu spokojusies Rīgas dzejnieka Imanta Ziedoņa ēna, kādam no klausītājiem viņu zinot par čekas majoru, pārrunas nebūtu izvērtušās tik spraigas. Degvielu no jaunās paaudzes uzlēja Juris Zommers, nostādot Imantu Ziedoni „augstāku par Raini". Starpsaucieni viņu ātri apklusināja. „Tevi, Juri, pievāktu Rīgā kā cāli", bija kāds no tiem. Atzinība izskanēja trimdas žurnālistiem, no kuriem neviens nav Rīgā „sakarojies", kā to darījuši mūsu mūziķi, gleznotāji, dzejnieki un citi.

Otrs panelis, dienu vēlāk, ko vadīja Rūdolfs Norītis, bija jau gluži profesionālā plāksnē, panelistiem esot mūsu izdevumu redaktoriem. Temats: „Lai zobens un spalva nerūsētu", kas bija arī plakātā zīmētais sauklis visām preses dienām. Arī šeit panelistu uzskatos nebija redzamu atšķirību, nodarbojoties galvenokārt ar profesionāliem jautājumiem, arī gluži techniskā plāksnē. Publikas debatēm atlika visai maz laika, bet pēc tādām arī nebija lielu prasību. Paguva arī noskaidrot, kas ir laikrakstu cenzūra, ko bieži sajauc ar redaktora darbu. Lietišķīgs panelis!

Tad — divi literāri cēlieni, abi vakarā un katrs savu dienu, ar draudzības vakaru pēc tam. Pirmo cēlienu vadīja Modris Lorbergs, otru — Guna Ikona. Pēdējā piedalījās arī Hamiltonas latviešu skolas abiturijas klases audzēkņi: Anda Ādlere, Laura Ādlere, Lolanda Bērziņa un Ernests Magrics absolventes Natālijas Tukleres vadībā ar apceri „Draudzība", citējot rakstnieku darbus. Savus darbus lasīja, daži arī abus vakarus: Olģerts Liepiņš, Elza Gaigala-Alka, Kārlis Ķezbers, Lidija Venta-Dobrovolska, Jānis Briedis, Ilze Liepiņa, Krišs Sidars, Ojārs Jēgens, Biruta Senkēviča, Indra Gubiņa, Inta Purva, Lolita Gulbe un Viktors Irbe. Bagāts dzejas un prozas pienesums, ko skaņu lentē ieskaņoja Jānis Galejs, tāpat citus preses dienu sarīkojumus. Teicami, ka rīkotāji šoreiz bija parūpējušies par skaļruņu uzstādīšanu, jo parasti šādos sarīkojumos cieš dzirdamība, lasītājiem savus darbus dažkārt nolasot pārāk klusi. Cik liela nozīme ir izteiksmīgi nolasītai dzejai, liecināja Lidijas Ventas-Dobrovolskas lasījums. Viņu klausīties bija tiešām baudījums!

Tīkami bija draudzības vakari pēc katra cēliena, kur varēja satikties lasītāji ar rakstītājiem. Pēc tveicējošās dienas un nogurdinošās sekošanas referātiem un paneļiem tie atsvaidzināja. Sidrabenes lielā ēka mirdzēja gaišās ugunīs, bet pāri plašajai pļavai bija nolaidusies siltā vasaras nakts, kuras spirgtais vēsums ieplūda pa atvērtajām durvīm un logiem. Atspirdzinošā bufete šo labsajūtu vēl pavairoja. Un kad uzlēca vēl gaišais mēness, vietējiem pārnakšņotājiem vēl negribējās doties pie miera savās labi iekārtotās mītnēs. Tālinajiem cieminiem Sidrabene vēl ilgi paliks labā atmiņā, sevišķi tiem, kas tur bija ieradušies pirmo reizi.

Pēdējā dienā, svētdien, 28. augustā, pēc dažu referātu noklausīšanās vēl bija izbraukums uz Purvaini, kur ar bibliografiski reto grāmatu klāstu iepazīstināja Inta Purva. Viņa lasīja vairākus izvilkumus no Baltijas Vēstneša pirmajiem gadagājumiem, kā arī atstāstīja dažus rakstus no Dienas Lapas. Purvainē bija ieradušies pāri par 30 viesu, kas vēl brīdi pakavējās pie kafijas.

Preses dienas bija beigušās. Pēdējie no Sidrabenes šķīrās bostonieši Olģerts Liepiņš un Osvalds Akmentiņš. Kur mēs tiksimies nākošajās Preses dienās?

V. S.

KESVIKA

● Šejienes DV Kanadas jaunākās DV nodaļas 5 gadu darbības atceres sarīkojums notiks 10. septembrī plkst. 18.30 North Gwillinbury Arēnā (Church St.) Svētbrīdi vadīs māc. A. Celms. Uzrunu teiks DV zemes valdes priekšn. G. Brikmanis. Iesvētīs karogu. Programmā piedalās DV vīru koŗa ansamblis ar diriģentu A. Pērkonu. Saviesīgā vakarā spēlēs E.Zakuļa kapella.

SV. KATRĪNAS

● St. Katrīnu mednieku un makšķernieku klubs rīko 10. septembrī plkst. 10 eksternā šaušanas sacīkstes (Katrīnas, Hamiltonas, Toronto klubs) Gunn kluba šautuvē. Plkst. 19.30 saviesīgs sarīkojums ar uzvarētāju apbalvošanu 101 Garnet St. Spēlēs populārie Hamiltonas „Runči."

Otrā baltiešu jauniešu kongresa iniciātori Piesaulē pie zemkopja arkla. Foto A. Leuenbergs.

Kongresa dalībnieki zem saviem nacionālajiem karogiem. Foto A. Lauenbergs.

RAIBĀ NEDĒĻA

SLEPKAVĪBA GAISĀ

..Padomju savienība ir parādā visai pasaulei izskaidrojumu un atbildību par noziedzīgo Korejas civīlās aviācijas lidmašīnas iznīcināšanu, kuŗā gāja bojā 269 dzīvības"— steidzīgi sasauktā preses konferencē deklarēja ASV ārlietu ministrs Džordžs Šulcs. „Nav šaubu, ka šo barbarisko aktu nosoda visa civīlizētā pasaule", viņš turpināja. „Padomju savienība atklājusi savu patieso seju!"

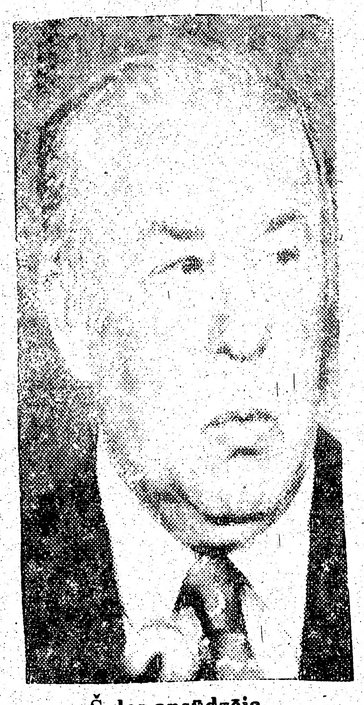

Šulcs apsūdzēja.

Vai šis neticamais noziegums — masu slepkavība gaisā — beidzot atdarīs pasaulei acis? Kā to varēja sagaidīt, Kremlis klusēja un oficiāli nav atzinis savu vainu līdz pat šai stundai.

Sašutums par neattaisnojamo slaktiņu gaisā atbalsojās visā pasaules presē. Radikāļu piesārņotais Kanadas CBC raidītājs bēdīgi slavenā Žurnālā brīdināja no pārsteigšanās, un Mērijas Lu Finlejas partejisko interviju pēc dažām dienām ievadrakstā nosodīja Toronto Sun redaktrise Barbara Amīla (Amiel).

Pepens: „Mēs visi riskējam!"

Gluži dīvaina bija arī Vašingtonai draudzīgās Otavas sākotnējā nostāja. Ministru prezidentam Trudo un ārlietu ministram Makechenam esot prom, valdības ministrs Pepens laipojot mēļoja: „Vai sēstoties lidmašīnā mēs neuzņemamies ikreiz zināmu risku? Negadījumi notiek arī gaisā."

Atgriezies Otavā, ārlietu ministrs Makechens toni mainīja. Viņš nosodīja Pad. savienības izrīcību un norādīja, ka Maskava izvairās no skaidras un nepārprotamas atbildes Korejas lidmašīnas notriekšanā, kuŗā bojā gāja arī vismaz 10 Kanadas pilsoņi. Tas esot neiedomājams civīlās aviācijas morālo principu pārkāpums. Arī Kanadai turpmākās attieksmēs ar Pad. savienību būšot jāapsveŗ tas, ar kādas mentālitātes valdību tai darīšana.

Visā pasaulē korejieši sašutumā demonstrācijās sadedzināja Pad. savienības karogus. Tie piedraudēja iznīcināt ikvienu Aeroflot lidmašīnu un plakātos dēvēja Andropovu par masu slepkavu.

Pašā Pad. savienībā laikrakstos necilā vietā parādījās īsa TASSa ziņa, ka kāda lidmašīna rupji ignorējusi starptautiskos līgumus un skārusi Pad. savienības territoriju. Ne vārda par lidmašīnas notriekšanu un bojā gājušiem upuŗiem. Vēlāk tā pati TASS aģentūra apgalvoja, ka vainīga esot Vašingtona, jo dziļi padomju telpā ielidojusi amerikāņu spiegu lidmašīna, kas maskējusies par komerciālu satiksmes lidmašīnu.

ASV, Korejas un citu valstu pieprasītā ārkārtējā Drošības padomes sēdē Apvienotās Nācijās padomju delegāts R. Ovinikovs nekaunīgi deklarēja, ka ārkārtējai sapulces sasaukšanai neesot nekāda pamata. Viņš nolasīja TASS melīgo komentāru un apgalvoja, ka ASV pārstāvji vainojami par vētras sacelšanu tējas glāzē.

Zīmīgi, ka pret šo Kremļa neiedomājamo uzbrukumu nevainīgiem gaisa satiksmes pasažieŗiem protesta demonstrācijās ielās neizgāja atomieroču iesaldēšanas aktīvisti, atbruņošanās apustuļi un pacifisti.

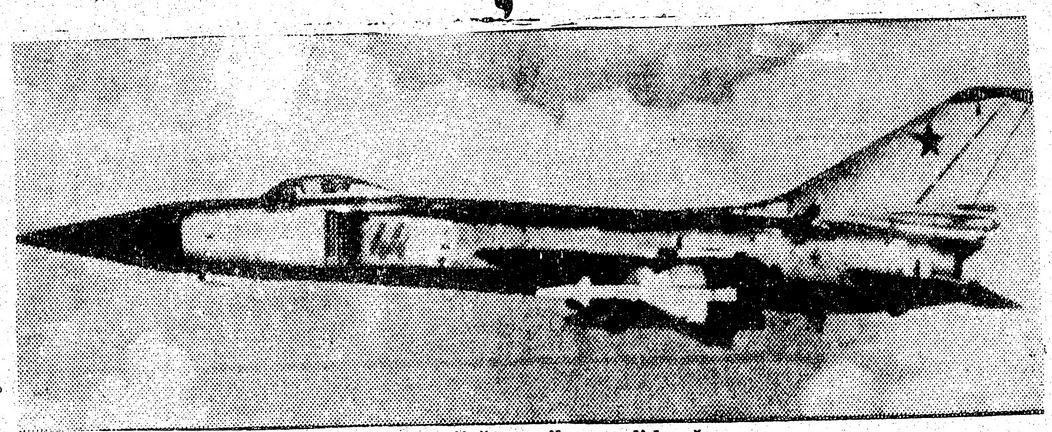

Krievu iznīcinātājs, kas nošāva korejiešu satiksmes lidmašīnu.

Prezidents Rēgens pirmdienas vakarā televīzijas un radio vēstījumā darīja pareizi, apsūdzot Kremli un norādot, ka Kremlis paskaidrojumu un nožēlu parādā ir visai pasaulei. Ar to Rēgens traģēdiju no Vašingtonas un Maskavas konferences ir ievirzījis pasaules forumā. Prezidents arī norādīja, ka atomkaŗa briesmu novēršanai amerikāņi nepārtrauks dialogu ar Maskavu par cilvēces eksistenci apdraudošo ieroču samazināšanu un iznīcināšanu.

ŠULCS DOSIES UZ MADRIDI

Nav šaubu, ka Korejas lidmašīnas notriekšana ir smags trieciens Kremļa prestižam visā pasaulē. Pat dienvidslavu, italiešu un franču komūnisti pievienojušies citu valstu prasībai, lai vainīgie tiktu sodīti.

Nitze ceļā uz Žeņēvu.

Lielākais ieguvējs pagaidām ir Rēgens, jo viņš gadiem ilgi kritizējis Kremli — tagad pasaule redz to pati. Un tomēr valstsvīrs Rīgens asiņaino traģēdiju gaisā neliek svaru kausos tūlītējām drastiskām Vašingtonas un Maskavas attiecību maiņām. Viņš brīvās pasaules vārdā gan prasa Kremlim atbildības uzņemšanos un cietušo upuŗu piederīgo finanču kompensēšanu.

Preses gaidītās radikālās sankcijas — sūtņu atsaukšana, saimniecisku līgumu uzteikšana u.c. nenotika. Sankcijām nozīme tikai tad, ja tās pilnībā var īstenot. Pagātnē amerikāņu sabiedrotie bija tie, kas vājināja vai pat iznīcināja Vašingtonas kādreiz pieteikto sankciju iedarbi.

Paturot prātā atomkaŗa briesmas, Rēgens nav uzteicis arī iesāktās atbruņošanās sarunas. Uz Žeņēvu jau izbraucis amerikāņu galvenais sarunvedis Nitze. Viņš droši vien saviem Kremļa pretspēlētājiem un kritiķiem atgādinās slepkavību gaisā virs Japānas jūras, bet tieši šīs traģēdijas dēļ var sagaidīt Kremļa lielāku piekāpību nekā līdz šim.

Uz Madridi savukārt dodas pats ārlietu ministrs Šulcs, kur paredzēta tikšanās ar Pad. savienības ārlietu ministru Gromiko. Madridē 35 valstu ārlietu ministriem jāparaksta Helsinku nolīguma pildīšanas beigu deklarācija. Arī Šulcs pārmetīs Gromiko barbarisko slaktiņu virs Japānas jūras. Ļoti iespējams, ka Gromiko Madridē nemaz neierodas. Viņš atsauca pirmdien paredzētās sarunas Parīzē.

ATKAL KREMĻA ZEMŪDENE

No Zviedrijas nāk ziņas, ka netālu no zviedru kaŗa flotes bazes Karlskronas tuvumā atkal pamanīta sveša zemūdene. Šoreiz zviedri izmetuši tērauda tīklus un mēģinās ar dziļumbumbām piespiest nelūgto tūristu uzpeldēt virs jūras līmeņa. Iestādes piedraudējušas šaut uz katru, kas kavēs svešās zemūdenes sagūstīšanu. Prese to nemin, bet nav šaubu, ka nelūgtais ciemiņš ir Sarkanās flotes Baltijas jūras moderna izlūkzemūdene.

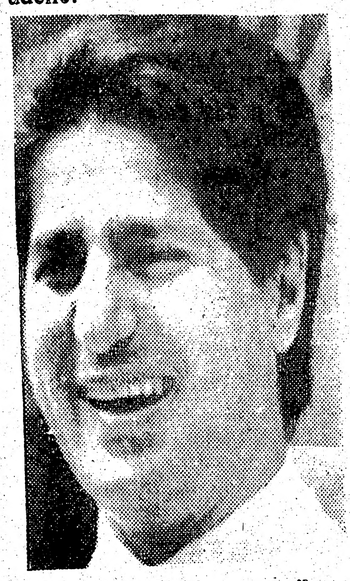

Gamajels baidās no pilsoņu kaŗa.

LEBANONĀ DRAUD PILSOŅU KAŖŠ

Izraēlas kaŗaspēka atvilkšana no Beirutas telpas ļoti nepateicīgā lomā nostādījusi prezidenta Gamajela Lebanonas armijas galvenos spēkus. Gamajels nespēj izbeigt kristīgo sektantu un musulmaņu asiņainās sadursmes. Pēdējos ar smagiem ieročiem atbalsta Sirija. Iekšpolītiskās krizes ietvaros Lebanonā var viegli uzliesmot jauns pilsoņu kaŗš.

BEGINS VĒL NAV ATTEICIES

Icaka Šamira ceļš uz stāšanos Menachema Begina vietā ministru prezidenta amatā nav tik gluds kā to paredzēja. Šamiru gan ievēlēja par Herut partijas jauno līderi Begina vietā, bet koalīcijas pārējās partijās radušās protesta balsis. Šamirs tautā nav populārs, arī tādēļ, ka viņu atbalsta Lebanonas dēkas sācējs bij. aizsardzības ministrs Šarons. Tāpat kā Begins, Šamirs savu polītisko karjēru sācis kā terrorists un bijis pat savā laikā slepenu sarunu vedējs ar nacistiem, lai tie palīdzētu padzīt no Palestīnas britus.

Lai izvairītos no nopietnas iekšpolītiskas krizes, kuŗā uzvarētājs varētu būt opozicijas līderis Šimons Perezs, Begins pagaidām uz nenoteiktu laiku atlicis savas demisijas raksta iesniegšanu prezidentam Hercogam.

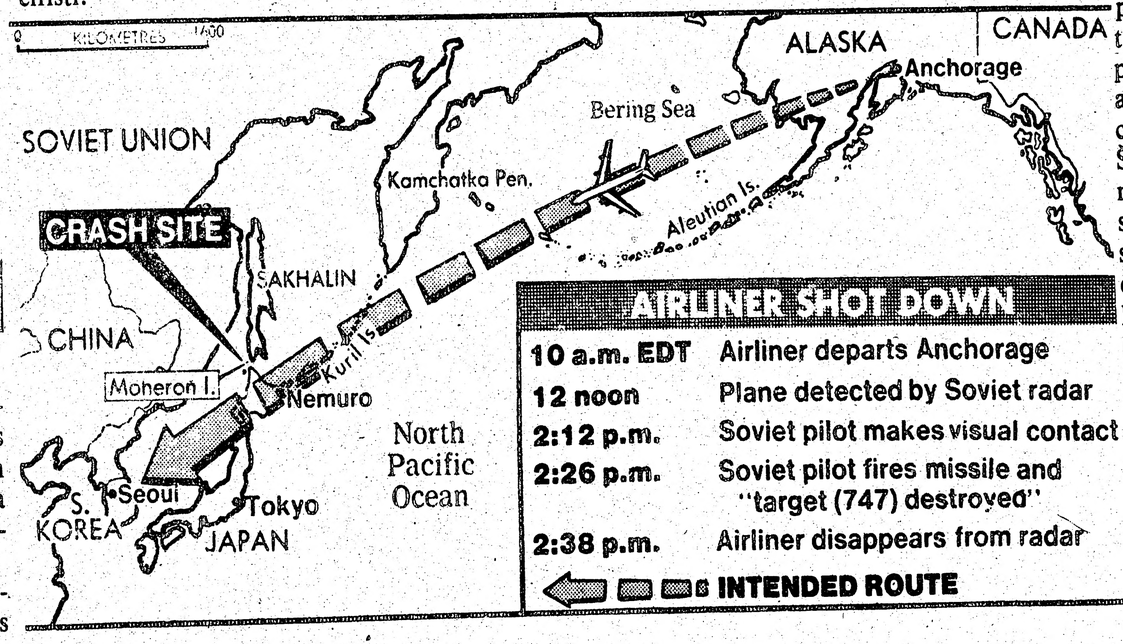

ZIEDI UN DĀVANAS

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU DARBI
ĀDĀ, KOKĀ — KERAMIKA, AUDUMI
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS

Māra Lūsis un Inta Tauriņš

RM
ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOME LTD.
Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5.
Tel. 924-1408.
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

NSM

A. EGLĪTIS — TV RENTALS
1708 Queen St. W., Toronto, M6R 1B3
Tel. 537-1401

Vecākais latviešu puķu veikals

Venus

ZIEDI KATRAM GADĪJUMAM
Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm.
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO.
Tel. darbā 534-4645, pēc darba 533-4037.
A. PUTNIŅŠ

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un Jūsu gaumes
Runā vāciski
Old Mill Tailors
Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535
pie Bloor, vienu bloku rietumos no Jane

Ja domājiet iegādāties jaunu māju vai pārdot esošo, būšu priecīga Jums pakalpot.

A.E. LePAGE (ONTARIO) LTD REALTOR

Maria Tiltins, B.A., B.Ed.
1566 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A4
Birojā: (416) 537-3431
Mājās: (416) 536-3702

ĒRGĻU LIGZDAS
MEDUS
30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs

EAGLE SNEST

LATVIJA AMERIKA

Atjaunojiet abonementu un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.

Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $40.00
☐ 6 mēnešiem $21.00
☐ 3 mēnešiem $12.00

Mr., Mrs., Miss .....
Adrese .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čeku lūdzu rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING, LTD. vārda
125 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4M 2E9

GRĀMATA LABĀKAIS DRAUGS BRĪVDIENĀS

A. Vīrlaids — Mežos vēl brīvība elpo, rom..... $18.00
Dz. Zeberiņa — Es esmu visur $13.00
Anšl. Eglītis — Homo Novus, rom..... $16.50
K. Ķezbers — Skābaržu nams, rom..... $13.50
E. Alka — Gaigala — Dzīves mozaīka, dz..... $12.00
V. Kārkliņš — Vēstule no dzimtenes, rom..... $15.50
I. Gubiņa — Uz vienpadsmito stāvu..... $13.00
These Names Accuse..... $25.00
J. Babre — Svētā gara baznīca, mīl. der..... $14.00
L. Venta-Dobrovoļska — Mīlestība, dz..... $12.00
Edg. Andersons — Latvijas vēsture 1920—1940
Ārpolītika I d. $41.00
V. Strēlerte — Pusvārdiem, dz..... $12.00
A. Eglītis — Mana banka..... $16.50
Z. Mauriņa — Trīs brāļi, rom. $15.50
E. Grīslis — Dievs Kungs ir latvju
stiprā pils, esejas..... $15.50
Z. Liepa — Divas saules, dzej..... $ 8.50
A. Balode — Mirkļu meti, dzej..... $12.00
A. Eglītis — Caur daudzām zemju zemēm..... $ 7.00
A. Ivaska — Gaisma ievainoja, dzej..... $13.00
A. Melliņš — Uz klusuma spieķa, dzej..... $12.00
I. Liepa — Vēja slotas, stāsti un nov..... $16.00
O. Liepiņš — Tālos atspulgos, atm..... $24.00
K. Sidars — Aiz ezera balti bērzi, rom..... $16.00
I. Gubiņa — Pār plašu jūru, dzej..... $12.00
K. Siljakovs — Mana atbilde, atm..... $14.00
L. Kalniņa — Valentīns un viņa sievietes..... $12.50
P. Kalniņš — Viesuļi — Virpuļi, atm..... $22.00
A. Plensners — Vecā liesma, mīl. st..... $ 4.60
VERONIKA STRĒLERTE, sakārt. M. Gūtmane.. $12.00

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, kā arī citas mantas.

DV GRĀMATNĪCA, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921 - 7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.

DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA-SALONS, 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont. M4A 2N8, tālr. 757-1482.

Jaunie autori!

Jūsu sacerējumus lietpratīgi sagatavo publicēšanai.

* Izvērtē
* Novērš valodas kļūdas
* Rediģē
* Sagatavo salikumu
* Iekārto manuskriptu iespiešanai
* Palīdz aprēķināt publicēšanas izmaksu vai sagādā izdevēju

Kvalificēti lietpratēji romānu, atmiņu, dzeju grāmatām kā arī organizāciju periodiskiem izdevumiem.

Tuvāka informācija:

Latvian Publishing Consultants
38 Morningside Ave.
Toronto, Ontario
M6S 1C4 Canada

Kārļa Suntaža būvdarbi,
Metro lic. B 2494
Būvē jaunas mājas un vasarnīcas. Izdara pārbūves, remontus, krāsošanas un mūrēšanas darbus. Sagādā atļaujas.
Zvanīt 751-6829.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS LTD.
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466—1514 465—7902

Meklējam aukli

2 gadu vecam puisītim, kas varētu veikt arī vieglus mājas darbus 5 dienas nedēļā no 8—16.30 vai pēc vienošanās, pie Runnymede stacijas Toronto.
Zvanīt vakaros — 769-9651.
K. un L. Vasarāji.

Informācijai par abonementa maksas kārtošanu un ievietojamiem sludinājumiem lūgums zvanīt:
466-1514
Sludinājumus laikraksta nākošajam numuram pieņem līdz pirmdienas pēcpusdienai.

scout roofing
• repairs •
• shingles •
• flat roofs •
929-9088
E. Matiss
33 Rose Ave., Toronto. m4x 1n7

Māc. Eduards Kergis

Gara vitamini II

Z. MAURIŅA : BĒRZA TĀSS SAKA:

* Ar ļaunumu sirdī nedrīkst aizmigt, jo mēs nezinām, kuŗa nakts ir pēdējā. Sarūgtinātam cilvēkam Dievs nedāvā saldu miegu: 14. lap.pusē.

* Nāve ir aizrāvusi tūkstošus, bet bailes no nāves tās pašas kā agrāk. : 14.

* Cilvēka dzīvība ir smilšu grauds valsts īpašumā : 21.

* Tas ir jocīgi, bet pieaugušie bieži saka lietas, par kuŗām nāk smiekli ; 43.

* Dieva acs redz mūsu grēcīgās domas : 47.

* Ja zinām, ka mūsu šīs zemes dzīve ir tikai kāpiens uz aizsauli, tad nav svarīgi, cik pakāpienu vēl atliek. Svarīgi ir tas, ka mēs neklūpam, ne vienu neaizstumjam un nogurušo balstām. : 56

* Labāk sadzīvot ar noziedzniekiem nekā ar krāpniekiem : 69.

* Dzīvnieki ir pateicīgāki un uzticīgāki nekā cilvēki. : 84.

* Ikvienam vajadzētu absolvēt vismaz vienu gadu Sibirijā, lai zinātu, ko nozīmē būt brīvam cilvēkam. : 97.

* Dievu kritizēt nozīmē zaimot. ; 144.

* Katra cilvēka dzīvē ir mirkļi, par kuŗiem tikai viņš zina un par kuŗiem izstāstīt nevienam nevar. : 164.

Z. MAURIŅA: DZĪVES APLIECINĀTĀJI SAKA:

* Lielākais lepnums Francijas sievietei ir valkāt cepuri, kāda nav nevienai citai, bet Amerikā māte tikai tad parādās atklātībā, kad viņa gērbusies kā visi. : 81.

ARTURS VOITKUS: ČETRI SIMTI SAKA:

* Atnācēji aizsoļoja līdz šķirstam un tur, it kā lūgšanu skaitot, noliektām galvām raudzījās mirušā svešādējos vaibstos.:5.

* Ak Kungs, ak Pestītājs! Nu ir gan laiki! Dzērājs un meitu mednieks svētā vietā. : 7.

* Mums šodien nav mācītāja, bet tas nenozīmē, ka mums nav Dieva. Mācītāju var apcietināt, Dievu nevar. : 8.

*Taču, manuprāt, nezāli nevar izravēt, ja nogriež tai tikai lapas. Jāizrok sakne. Un tāpēc vislabāk būs, ja jūs apskatīsities, kur tā ieaugusi. Nelaime dažreiz tā. ka mēs aiz kokiem neredzam meža. : 27.

* Ko jūs, mācītāj, zināt par mīlestību! Jūs par mīlestību gan runājot, bet jūs tās nepazīstat.: 31.

* Mans tēvs saka, ka tie, kas savas domas neprot izteikt bez svešas valodas piejaukuma, nespējot nevienu valodu kārtīgi iemācīties. : 48.

* No mīlestības izaug cieņa un godbijība, bet no tām paklausība.: 50.

* Manuprāt — labāk ar godu izšķirties nekā ar negodu dzīvot: 55.

* Bet to atceries, kas otra māti lamā, nav labs cilvēks. : 83.

* Ar mīlestību ir tāpat kā ar atbalsi. Atceries — toreiz kalnos? Kad tu sauci: ej prom! - atbalss atbildēja: ej prom. Kad sauci: nāc pie manis, atbalss atsaucās: nāc pie manis.: 95.

* Bet es pazīstu sevi. Es ar kārdināšanām tieku galā tikai tādā veidā, ka no tām vairos. Par Kristu saka, ka Viņš ar tām pratis cīnīties un tās uzvarējis. : 100.

* Bet ar lūgšanām jau ir tāpat kā ar zāļu tējām: ja nelīdzēs, tad nekaitēs. : 123.

* Saprašanās ir draudzības pamatlikums, kur nav cieņas un saprašanās, tur arī nevar būt draudzības. Draudzības izaug no saprašanās. : 143.

* Tā bija veca patiesība, ka aprunātie paši par tenkām uzzināja pēdējie. : 147.

* Nezināmā nākotnē cilvēkus dara dievbijīgākus. : 151.

Pateicība

visiem, kas palīdzēja mazināt manas sievas

Janinas Babres

ciešanas un viņu izvadīt mūžībā. Sirsnīga pateicība prelātam Dr. L. Vārnam par viņa aizlūgumu bēŗu namā, liturģiju St. Petersburgas katedrālē un izvadīšanu uz kapiem. Paldies latviešu katoļu saimei St. Petersburgā par palīdzību apbedīšanas izkārtošanā; pateicība māksliniekiem — Izoldei Pulciņai-Baumanei, Vladislavam Vistelim. Paldies draugiem par izjustajiem atvadvārdiem — Dr. Jānim Siliņam, Jānim Zālītem, Dr. Pēterim Kiričenkovam un Latviešu biedrības priekšniekam Dr. Arnoldam Kalniņam, kas arī vadīja atvadīšanās norisi. Sirsnīga pateicība K!K! Floridā par aizgājējas guldīšanu zemes klēpī.

Izsaku sevišķu pateicību latviešu katoļu pārstāvim pie Sv. Krēsla prelātam K. Ručam, apvienībai Dzintars — Janina bija šīs organizācijas locekle — un ALKA prezidentam Dr. Jānim Dimantam ar prezidiju par izteikto līdzjutību lielajā zaudējumā.

Pateicība visiem, kas no visiem kontinentiem ar telegrammām, vēstulēm, ziediem un aizlūgumiem Sv. misēs ir godinājuši aizgājējas piemiņu. **Pēteris Babris.**

Mans gaišais dzīves draugs
gādīgais tēvs

Kapt. Eriks Smiltnieks

dzimis 1906. gada 10. aprīlī Majoros,
miris 1983. gada 23. augustā Berijā, Kanadā.

Tavās rokās ir sākums un beigas,
Tavās rokās ir alga un sods.
Un es mierīgi eju — bez steigas —
Jo šī ticība mieru man dod.
(L. Breikšs)

Paldies par mīlestību
sieva un dēls

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

SV. JĀŅA DRAUDZE

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cr., Toronto, On. M4V 1J6, tāl. 766-5525. Sv. Jāņa dr-ve, tālrunis 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Draudzes mācītājs jūlijā un augustā nebūs parastajās stundās kancelejā. Draudzes kanceleja atvērta otrdienās, trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 līdz 17.

Sākot ar 10. jūliju līdz augusta beigām dievkalpojumi dievnamā būs pl. 19, bet jūnijā un atkal septembrī tie ir pulkst. 11.

11. sept. pl. 11 Kapu svētki Jorkas kapsētā.

18. sept. dievkalpojums dievnamā.

25. sept. dievkalpojums.

2. oktobrī Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Pēc tam draudzes pēcpusdiena dāmu komitejas izkārtojumā.

9. oktobrī dievkalpojums.

16. oktobrī jaunatnes dievkalpojums. Arī svētdienas skolas un jauniešu nodarbību atsākšana.

21.—23. okt. Ērģeļu dienas Mārtiņa Lutera piecsimtgadē (skat. īpašo ziņojumu).

23. oktobrī dziesmots dievkalpojums ,,Paceliet balsis!'' Sv. Andreja baznīcā. Šajā dienā dievkalpojums mūsu baznīcā nenotiek.

30. oktobrī pl. 11 Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums ar dievgaldu.

6. novembrī Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums ar dievgaldu.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8. Rolland Rd., Toronto, Ontario M4G 1V5. Māc. J. Cālīša jaunais runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12 un no 18 — 19. Citā laikā iepriekš sazinoties. Vasaras mēnešos draudzes mācītāja kārtējās biroja stundas nenotiek. Mācītāju var satikt katrā laikā, iepriekš piezvanot: baznīcā — 924-1563; Sidrabenē — 1-335-9038; mājā — 482-8403; māc. Em. Ā. Čops — 249-6593.

11. septembrī pl. 11 Kapu svētki Jorkas kapsētā.

18. septembrī pl. 15 dievkalpojums ar dievgaldu.

25. septembrī pl. 11 dievkalpojums; pl. 14 Elegantas pusdienas Sidrabenē, rīko Dāmu komiteja.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ontario M1K 3W1, tālrunis 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

11. septembrī pl. 11 Kapu svētki Jorkas kapsētā Toronto.

18. septembrī pl. 10.30 (ievērot neparasto laiku!) dievkalpojums Sv. Barnabas baznīcā.

25. septembrī pl. 11 Tālavā Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Pēc dievkalpojuma sadraudzības pēcpusdiena.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins, 67 Curzon St., Apt. 315, Toronto, Ont. M4M 3J3, tālrunis (416) 466-7037. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College St. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā, pl. 13.00.

BRAMPTONAS DRAUDZE

Māc. A. Briedis, 44 Marrylin Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tālr. 757-2739.

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā: 156 Main Street North, Brampton, Ont.

25. septembrī pl. 13.30 dievkalpojums Grace United baznīcā.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6; tālr. 638-3822. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Toronto latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11 Walmer Rd. baptistu draudzes dievnamā.

Svētdienas skola un Bībeles studiju lūgšanas sanāksmes jūnija, jūlija un augusta mēnešos nenotiks.

4. septembrī dievkalpojumu nebūs.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālrunis 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19 — 21. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

11. sept. pl. 10.30 bērnu dievk., svētdienas skola un bībeles klase; pl. 11 — draudzes dievkalpojums.

18. sept. pl. 10 dievkalpojums angļu valodā, kopā ar igauņu draudzi; pl. 11 svētdienas skola un bībeles klase; pl. 11 draudzes dievkalpojums.

25. septembrī pl. 16 draudzes dievkalpojums.

2. oktobrī pl. 11 Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu, koris, dziesmu lapiņas; pl. 11 svētdienas skola un bībeles klase; pl. 12.30 draudzes pēcpusdiena.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6, P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latv. ev. lut. Trīsvienības dr., Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

18. septembrī pl. 13.30 dievkalpojums baznīcā.

25. septembrī pl. 13.30 dievkalpojums baznīcā.

9. oktobrī pl. 13.30 Kopbaznīcas un Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu baznīcā.

OTAVAS DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

11. septembrī pl. 14 Čimeņu dievkalpojums Sv. Pētera baznīcā; dievkalpojumā aicināti visi, bet it īpaši vecāki kopā ar bērniem un jauniešiem, tāpat arī skolas saime pirms skolas darba sākuma. Dziesmu lapiņas. Tie jaunieši, kuŗi nodomājuši nāk. gada pavasarī iesvētīties, lūgti pēc dievkalpojuma kopā ar saviem vecākiem pieteikties pie mācītāja.

18. septembrī pl. 11 vasaras noslēguma dievkalpojums Sprīdīšos. Dziesmu lapiņas.

LATVIEŠU MISIJAS RADIO RAIDĪJUMS
,,BRĪTIŅŠ AR DIEVU''
nepārtraukti
28. gadu gājumā
katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niagaras WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd., Scarboro,
Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS
Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta Bafalo TV stac. 29, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.
Radio FM CBN 107.1
24 stundas. Tel. 889-3126.

KLAUSIETIES ,,LABĀS ZIŅAS'' RAIDĪJUMU
uz īsajiem viļņiem 6155 KHZ
49 metr. band
Sestdienās plkst. 10.30 vakarā
Vadītājs Dāvids Miķelsons,
60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont.
M9V 2B4
tālr. 749-0832

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $4.50

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmdienas — trešdienai, iesk.,no pl. 14 — 22,
ceturtd. no pl. 14 — 24,
piektd., sestd. no pl. 12 — 24;
Klubs no 19. jūnija līdz 28. augustam svētdienās slēgts.

KALUPE
JEWELLERY LTD.
Zeltkaļi
ALDONA KORMS un
TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

Fotografisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.
(416) 863-1166
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
287 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave., Toronto, Ont.
Tel.: (416) 465-9905
POKO'S MEAT
376 College St. (netālu no Bathurst ielas), Toronto, Ont.
Tel.: (416) 922-1300

Abos veikalos dabūjamas augstākās kvalitātes preces par mērenām cenām.

Izdarait pasūtinājumus jau labi laikus savam svinīgajam gadījumam.

Svaiga gaļa un gaļas produkti. * Importēti eiropiešu produkti lielā izvēlē. * Viss ir svaigs, tīrs, gaumīgs!

Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni.

Humphrey Funeral Home
A. W. Miles Chapel
1403 Bayview Avenue, Toronto
(at Davisville)

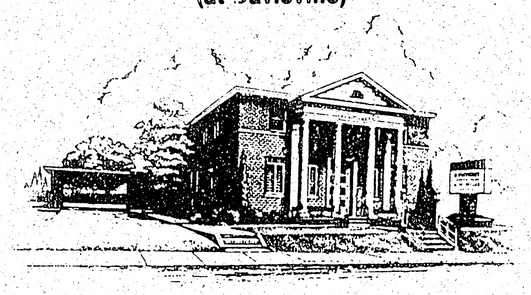

Toronto centrā vislabāk situētais bēŗu nams — tuvu Sv. Jāņa, Sv. Andreja un Sv. Barnabas baznīcām. Smalkjutīgi pakalpojumi latviešu ģimenēm katrā laikā. Bēŗu namu vada Humphrey ģimene jau trešā un ceturtā paaudzē.

487-4523

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —

Speciālizējies kontaktlenžu nozarē. Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.

1586 Bloor St. W., Toronto, vienu bloku no Latviešu kreditsab. Dundas-Bloor nodaļas. Tel. 535-6252.

Alcan Building Products Authorized Dealer ALCAN
Māju īpašnieki!
Ir trīs veidi, kā var ietaupīt ar ALCAN SIDING

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem

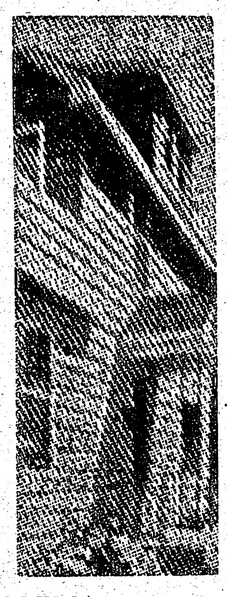

1) **Ietaupa darbu un laiku**
2) **Instalācijas un apkures izdevumus**
3) **Uzlabo izskatu un līdz ar to palielina mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantija**

- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGUS
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS

534-2864 *Īpašnieks Artūrs Mīme*
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1B3

DOWNTOWN WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
9 Queen St. East (pie Simpsona un Yonge).

Lielā izvēlē dažādu rokdarbu materiāli.
Padomi rokdarbu jautājumos.
TEL.: 368-5011

R. S. KANE Ltd.
APBEDĪŠANAS BIROJS
4812 Yonge Street
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale, Ont.
221-1159

Ātri, glīti un lēti
iespiežam
dažādus ielūgumus
Tel. 466-1514

Latviešu nams Toronto
IZĪRĒ TELPAS
SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM

Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko
GODĪBU GALDUS
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Tel. 922-2931

Murray E. Newbigging
BĒŖU MĀJA
- **Izjusti personīgi pakalpojumi**
- **Pastāvīga kapella**

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. **489-8811, 489-8002**

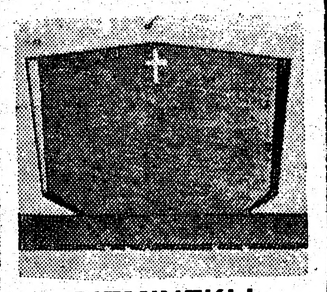

PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Īgauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.
Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19 2/3 märc. netto
LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ
Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtdien un piektdien no pl. 9.00 — 17.00.
Piektdienās vēlākā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu
Sestdienās no pl. 9.00 — 16.30, trešdienās birojs slēgts.
Jūnijā, jūlijā un augustā — atvērts trešdienās, slēgts sestdienās.
BALTIC Exporting Co.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5
tālr. 531-3098

Trīs dienas Berlīnē

VĒROJUMI CEĻOJUMĀ CAUR AUSTRUMVĀCIJU

Tūristu grupā 30 cilvēku sastāvā, ar autobusu 23. jūlijā devos ceļojumā uz Berlīni. Robežas pārejas punktā uz DDR bija jāizbrauc cauri plašiem šīs valsts vārtiem, aiz kuŗiem pastāv sociālistiskā verdzība. Milzīgie vārti, dzeloņdrāšu žogi un novērošanas torņi manī radīja iekšējo savilņojumu, atgādinot gūstekņu nometni Austrumprūsijā, kur 1942.g. kopā ar daudziem Latvijas armijas karavīriem gaidīju uz atbrīvošanu. Uniformētie sargi ar sastingušiem sejas vaibstiem izskatījās pēc robotiem — bez cilvēciskām jūtām. Bez uzrunām klusi, ar urbjošiem skatiem, viņi aplūkoja katru tūristu. **Vispusīgā kontrole, ar etapiem, noritēja pie vairākiem vārtiem apm. 50 m. atstatumā, atdalītiem ar bomjiem.** Izbraucot cauri pēdējiem vārtiem izbeidzās nervu sasprindzinošā kontrole, bet jau līdz ar to atradāmies **sociālistiskās varas sfairā,** kur cilvēks nav brīvs un **katrā** mirklī var piedzīvot nepatīkamus pārsteigumus, kad daži pat, neizturot slogu, mira ar sirdstrieku.

Šoreiz sociālistiskās paradīzes sargi, lai gan nespēja noslēpt ieaudzināto naidu pret rietumu pasauli, kas arī izpaudās uz viņu sastingušām sejām, atturējās no visām praktizētām metodēm spēlēt uz savas tautas brāļu nervu stīgām. Gandarījumam par nule piešķirto 2 miljardu kreditu sargi pūlējās būt „humāni."

Ceļš uz Berlīni iet caur Prūsijas līdzenumu, kur bijušās lielās muižas pārvērstas par „lauksaimniecības kombinātiem." Plašos laukos rudzi un kvieši slikti auguši, jau pārgatavojušies un gandrīz visur pieplakuši pie zemes. Vairākās vietās, līdzīgi tankiem gaidot pavēli uzbrukumam, stāvēja sarindoti kombaiņi. Uz klaja lauka redzamas izkultās labības konusveida salmu un pelavu kaudzes. Mieži un citas labības kultūras stipri atpalikušas no savas dabiskās vegetātīvās attīstības. Tūkstošiem hektaru kartupeļu lauki aizauguši ar nezālēm. Ganībās govju pulki, salīdzinot ar saimniecības platībām, nebija lieli. Cilvēki nekur nebija redzami. Mājas un saimniecības ēkas ir galīgi nolaistas un atstāj drūmu iespaidu. Viss ir pilnīgs pretstats ainai Bavārijā. Pirms iebraukšanas Rietumberlīnes administrātīvā territorijā resp. izbraukšanas no DDR atkal bija jāiziet vēl stingrākai kontrolei, lai neizvestu brīvībā kādu bēgli.

Berlīni bieži iejauc četru lielvalstu strīdos un uzskata par „barometru" politisko saspīlējumu mērīšanai rietumu un austrumu pasaules attieksmēs. Tālsatiksme Berlīnē bija viens no svarīgākiem ceļu mezgliem Eiropā. Šeit uz visām pusēm izgāja tālsatiksmes dzelzceļu magistrāles: uz Madridi, Romu, Stokholmu un caur Rīgu uz Maskavu. Līdz otra pasaules kara beigām Berlīne bija Vācijas galvaspilsēta un kultūras centrs. Izcilo meistaru monumentālie darbi kara laikā tika stipri sapostīti. Nevienā citā Eiropas pilsētā neesmu redzējis tik ļoti platas ielas un skaistus bulvārus, greznotus ar apstādījumiem, kur paēnā ielu restorānos cilvēki tērzēdami bauda savu atpūtu līdz pat rīta stundai. Berlīne ir seviški bagāta ar plašiem parkiem, tekošiem ūdeņiem, kanāļiem un ezeriem, kur kā baltas kaijas tūkstošiem šūpojas vēja dzītas buru laivas. Dažādas izpriecas, neierobežotas brīvlaika baudas iespējamas un plaši veikali ar lielu preču izvēli liek berlīniešiem pilnīgi aizmirst pagājušā kara postījumus. Tie arī vairs nekur nav redzami.

Gluži pretēji apstākļi ir Austrumberlīnē, kas kopš 13.augusta 1961. g. ir iežogota ar tā saucamo „Kauna Mūri", lai nošķirtu cilvēkus no rietumu vilinošām dzīves greznībām un darītu neiespējamu viņu izkļūšanu no sociālistiskās paradīzes. Kauna Mūris ir reāla un visspilgtāka sociālistiskās verdzības reprezentācijas celtne, ko nevar aprakstīt vārdos. Tas pašam jāredz.

Kad uzkāpu uz novērošanas platformas, kur bija to darījuši ķēniņi, rietumu valstu prezidenti, politiķi, sabiedriskie darbinieki un miljoniem tūristu, priekšā pavērās šausmīgs skats ar sociālisma fiziskās sejas izteiksmi un brīvības iznīcinošo dvašu. Aiz 4 m. augsta betona mūŗa dzeloņstiepļu žogs un tanku šķēršļu josla, aiz kuŗas atkal dzeloņstiepļu žogs ar augstsprieguma elektrisko strāvu. Tālāk seko smilšu josla ar mīnām un vēl betona mūris. Novērošanas torņos režīma uzticīgie sargi rūpīgi seko katrai kustībai, turot tālskatu un fotoaparātu teleobjektīvu degpunktā. Pie mūŗa stāv liels koka krusts, aptīts ar dzeloņstieplēm — vieta, kur 4. okt. 1961 g. tika nošauts bēglis Lusners. Tālāk vairāki balti krusti — nošauto bēgļu vietas apzīmējums. Šis satricinošais skats liek katram dziļi pārdomāt: Kādēļ šeit cilvēki tika nošauti? No kā un uz kurieni viņi bēga? Un kādēļ miera laika sargiem ir dota šaušanas pavēle?

Nākošā dienā ar „sterilo" licencēto autobusu devāmies uz Austrumberlīni. Pieprasītās vīzas iecelošanai DDR tika iespiestas katram pasē un ielikta zīmīte ar burtu A,B,C un kārtas numuru. Nav zināma burtu katēgorijas iedalījuma nozīme, bet numurs bija personas apzīmējums. Katram tas bija jānosauc kontroles laikā. Atpakaļ braucienā vairākas reizes bija jāatbrīvo autobuss pārmeklēšanai un jānostājas kolonnās pēc burtu sadalījuma un numuru kārtībā un tas jānosauc, kad sargs tuvojās kontrolei.

Aiz pēdējiem vārtiem autobusā iekāpa pavadonis — politruks, kas tūdaļ uzsāka stāstu par nacionālsociālisma pastrādātiem noziegumiem, Hitlera un viņa vietnieka Hesa, kas vēl atrodas ieslodzījumā Špandavas cietumā, nosodīšanu. Pretstatam viņš izcēla sociālismu un tā lielos sasniegumus valsts un galvaspilsētas Berlīnes (Austrumberlīnes) uzbūvē, norādot uz jaunām celtnēm ar parastiem saukļiem un Ļeņina granīta statuju.

Tā kā mūsu brauciens notika nākamajā dienā pēc ministru prezidenta Štrausa satikšanās ar diktātoru Honekeru, tad arī politruks bija piespiesti laipns, bet viņa propagandas referāts palika mechanisks, kur nebija iespējams uztvert spraugu jautājumam. Starpbrīdī visus novadīja restorānā, lai tur atstātu devīzes sociālisma uzbūvei.

Piedāvājumi bija gauži trūcīgi: kafija ar vienkāršo cepumu, gabals desas ar kartupeļiem, vodka un limonāde. Toties politruks sekmīgi pārdeva Berlīnes apsudrabotās medaļas, pastmarkas, skatu kartītes un brošuras. Mēģināju ar viņu uzsākt sarunas, bet uz manu nevainīgo jautājumu, atbildējis tikai ar „jā" un „nein," aizgāja projām. Atceļā, kad politruks savu misiju beidza, pateicībai par laipnību visi steidzās bērt viņa saujā sudraba markas. Arī es ieliku 50 fen. un trīs Dievmātes medaļas, ko atvedu no Varšavas. „Kas tās ir?" tagad izbrīnījies viņš jautāja man. Atbildēju, ka tos kā suvenīrus man iedeva viens no viņa kollēgām Polijā ar paskaidrojumu, ka tām nav vērtības, bet liels garīgais spēks. Ar to arī otra saruna beidzās, un manu „dzeŗamnaudu" politruks iebāza kabatā. Varbūt garīgais spēks arī viņu atgriezīs uz pareizā ceļa.

Austrumberlīne sava ārējā izskata un garīgas atmosferas ziņa ļoti atšķiŗas no rietumu daļas. Šeit ir spilgti izjūtama Marksa-Ļeņina ideoloģijas radīta nospiestība un garīgs tukšums. Nekur neredz cilvēkus kavējoties restorānos vai jautri tērzējot pastaigās. Visi drūmi iet katrs savā nodabā, it kā baidīdamies, lai viņu iekšējā balss reiz neizrautos no krūtīm un nenodotu. Drūmu iespaidu rada arī nodilušās mājas, ar zāli apaugušie no kara izpostītie vēsturiskie monumenti, nekoptie un tukšie parki. Tukši ir arī veikalu skatlogi. Vienīgi grāmatu veikali pilni ar ideologisko literātūru.

Samērā labi ir uzkopts parks, kur stāv padomju piemineklis kritušiem un tajā vietā apglabātiem 5.000 karavīriem. Gar abām ceļa malām stāv milzīgas bronzas statujas: sarkanarmieši ar Kalašnikova automatiem. Uz piemiņas plāksnes teksts: „Dzimtene neaizmirsīs savus varoņus." Uz parka ieejas vārtiem liels uzraksts: „Mūžīga slava varoņiem, kritušiem par brīvību un sociālistiskās dzimtenes neatkarību." Raugoties uz Kauna Mūri, kas ar sprostiem un dzeloņdrāšu žogiem kā indīga čūska vijas šai brīnišķīgai pilsētai cauri, rodas jautājums: Par kādu brīvību un neatkarību viņi krita? Kādēļ no šīs brīvības un tik ļoti slavinātā sociālisma cilvēki bēg, riskējot ar savu dzīvību? Bet šis jautājums, šķiet, vēl daudziem arī brīvajā pasaulē nav skaidrs. Nav skaidrs tiem, kas sapņo par sociālismu, par Marksa, Ļeņina ideoloģiju, kas īstenībā ir vēl noziedzīgāka un briesmīgāka par iznīcināto nacionālsociālismu. Pierādījumam ir Kauna Mūris, apzīmogots ar daudzo upuru asinīm un dzīvībām, kuŗi vēlējās izkļūt brīvībā. Mūris ir aprakstīts ar tūkstošiem iespaidīgiem saukļiem. Pretim nošauto bēgļu vietās stāv rakstīts: „Tikai idiots vēlē sev sociālistiskas paradīzes labklājību." Un vēl — „Kur pastāv sociālisms un šis mūris, tur nevar būt runa par brīvību. „Šie divi uzraksti uz sociālistiskas kultūras pieminekļa ir konkrēts lietas apzīmējums un atgādinājums katram, kas mīl un cienī patieso demokratisko brīvību.

I. Blaževičs

Patriota un sabiedriska darbinieka jubileja

75 mūža gadi piepildījušies rosīgajam latviešu patriotam un sabiedriskajam darbiniekam Aleksandram Dančauskim Adelaidē, Austrālijā.

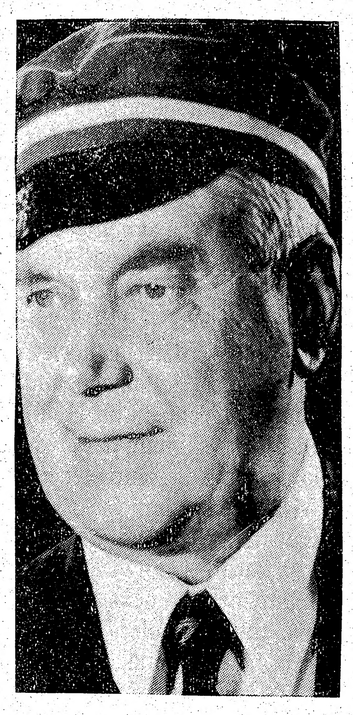

Viņš dzimis 1908. gada 21. augustā Cēsīs, kur sācis skolas gaitas. Pārnācis uz Rīgu, tur 1931. gadā beidz Rīgas pilsētas technikumu un pēc tam studē Latvijas universitātes inženierzinātņu fakultātē, pievienojoties stud. korp. Selonijai. Studijas viņš beidz 1943. g., paliekot par asistentu savā fakultātē. 1944.g. novembrī nosūtīts uz Vāciju, Dančauskis Leipcigā strādā par inženieri dzelzceļu pārvaldē, bet pēc amerikāņu ienākšanas 1945.g. palīdz latviešu evakuācijā no vēlāk krieviem atdodamās apkārtnes un piedalās Latviešu centrālās komitejas dibināšanā Detmoldā.

1946.g. Dančauskis ir lektors Baltijas universitātē Hamburgā, 1948.g. izceļo uz Austrāliju, kur strādā Vumeras raķešu izmēģinājumu iestādē, bet 1953.g. Adelaidē par konstrukciju projektētāju un biroja vadītāju.

Sabiedriskā laukā viņš darbojies jau Latvijā Latvijas vanagos un aizsargu organizācijā un apbalvots ar Triju zvaigžņu un Viestura ordeņiem un Aizsargu nopelnu krustu. Piedalījies korporāciju kopu organizēšanā Hamburgā, Pinebergā un Adelaidē, veicot vadītājus amatus. Tikpat rosīgs A. Dančauskis bijis Adelaides latviešu ev. lut. draudzes padomē, latviešu biedrībā un latviešu nama komitejā, arī LAAJ darbā, trīs reizes būdams apvienības vicepriekšsēdis Adelaidē. Bez tam strādājis Baltiešu komitejā, Labo kaimiņu padomē, liberāļu partijā u.c. organizācijās.

Visā A. Dančauska dzīvē vienmēr strāvojis viņa nesalaužamais patriotisms un nesavtīga kalpošana savai tautai un Latvijai. **L. Lielnors.**

HAMILTONA

● Mācītājs K. Kuškēvics 10. augustā no Kristus draudzes baznīcas uz Vudlenda kapiem izvadīja 7. augustā mirušo 83. g. v. Annu Remkinu dzim Gustiņu. Par viņu skumst meita Alma Jirgena un dēls Edgars Remkins ar gimenēm un 6 mazbērni. Nelaikē rosīgi darbojusies draudzes dāmu komitejā, Hamiltonas vanadžu kopā un pēdējā laikā arī pensionāru apvienībā. Baznīcā pie šķirsta goda sardzē stāvēja Hamiltonas vanadzes. Kapos no aizgājējas atvadījās draudzes dāmu komitejas priekšn. Regīna Pavasara un no DV Hamiltonas nod. priekšn. V. Dāboliņš, kā arī vanadžu kopas vadītāja Kate Lapiņa, noliekot ziedus un vainagu.

● Jau turpat kopš 10 gadiem runāja par ledus hokeja arēnas būvi Hamiltonā. Beidzot pilsētas domnieki nolēma, ka tāda lieta Hamiltonā sen vajadzīga, un tā pagājušā nedēļā sākti būvdarbi. Tā būs gandrīz vai pašā pilsētas centrā— Bay un Yourk ielu krustojumā, ar 15.000 sēdvietām. Izmaksa 34 milj. dol. Būtu laiks kādam bagātam latvietim nopirkt vienu ledus hokeja komandu un sākt Hamiltonā spēlēt. J. G.

VAGA 5. n-rs iznācis
ZIŅAS UN DOMAS PAR LATVIEŠIEM
Piesūtām divus (2) iepazīšanās n-rus **par brīvu.**
Kam tādu vēl nebūtu, pieprasiet:
„Vaga" — 164 Willowdale Ave, Willowdale, Ont. M2N 4Y6, Canada.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās,
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKA

● Savas dzīves vietas tuvumā Kvīnsā 27. jūlijā negadījumā cietis Jānis Vītols. Šķērsojot ielu, viņam lielā ātrumā uzdrāzusies vieglā automašīna. Ieradusies policija, cietušais ātrās palīdzības mašīnā nogādāts tuvējā slimnīcā, kur konstatēts, ka lauzts gūžas kauls. Pēc tam viņš pārvests uz Kolumbijas Presbiterāņu slimnīcu Manhatenā, kur operēts. Jānis Vītols īsu laiku bija laikraksta Laiks redaktors, bet neveselības dēļ tur darbu izbeidza. Pēdējā laikā viņš daudz ceļojis. Nesen bija atgriezies no kāda ceļojuma un augustā bija plānojis garāku ceļojumu.

● Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes pensionāru atpūtas rudens posms draudzes īpašumā Katskilu kalnos ilgs no 29. augusta līdz 25. septembrim. Maksa ar pilnu pansiju un naktsmājām 3.50 dol. dienā, bet ja vēlas viesu mājā, tad par istabu jāmaksā $ 27.50 nedēļā. Draudzes īpašumu var sasniegt arī ar autobusu no Ņujorkas pilsētas auto ostas, braucot līdz Tannesrvillei, pēc tam sazinoties ar nometni. Šīs pensionāru atpūtas pavasarī un rudenī pēdējā laikā visai iecienītas, un dalībnieku skaits aug. Atbalstu sniedz arī draudzes Palīdzības Fonds. Vk.

DENVERA

● Ritai Balodei šovasar pirms sezonas atklāšanas bija izdevība piedalīties amerikāņu futbola Bronco komandas speciālās pusdienās Denverā. Kā ievērojamā Denver iepirkšanās nama smaržu nodaļas vadītāja viņa kopā ar dažām citām darbiniecēm bija ielūgta smaržu reklāmas sarīkojumā, kur piedalījās visa Denveras Bronco amerikāņu futbola komanda. Sarunas bija ne vien par amerikāņu futbolu, bet arī par labākām smaržām. Pusdienas ilga vairākas stundas. Vk.

ČIKAGA

● Čikagas vanadžu kopas sēde notika Grigolatu skaistajā ģimenes mājā Glenvju, pārrunājot vanadžu turpmākos sarīkojumus rudens sezonai. Atzīmēja arī Olgas Ozoliņas 87. dzimumdienu. Jubilāre nolasīja interesantu priekšlasījumu par tematu: Vai tu vari piedot? Priekšniece I. Grigolate arī sveicināja Hermīni Legzdiņu ar aizvadītiem apaļiem gadiem, pasniedzot ziedus. Sēdi beidzot, nodziedāja Pie rokas ņem un vadi. Pēc tam vanadzes, kas bija ieradušās kuplā skaitā, pakavējās pie mājasmātes garšīgā cienasta.

GRAND RAPIDI

● Grand Rapidu Latviešu kreditsabiedrības un Kalamazū nodaļas ārkārtas beidru sapulce notika 6. augustā latviešu biedrības namā. To atklāja un vadīja priekšnieks Teodors Zeltiņš. Piedalījās 28 balstiesīgi biedri. Priekšnieks informēja, ka valdes sēdē izvirzījies priekšlikums paaugstināt līdzšinējo aizdevuma likmi no 10.000 dol. uz 20.000 dol., kas jo svarīgi sakarā ar cenu celšanos, pretējā gadījumā biedriem, pieprasot aizdevumus, rodoties dažādi šķēršļi. Šajā jautājumā vēl izteicās kasieris V. Tarbunas, Kalamazū nod. vadītājs J. Venners un H. Ritums. Priekšlikumu par aizdevumu paaugstināšanu pieņēma ar visām 28 balsīm. Liekas, ka karstā laika dēļ pēc oficiālās darba kārtības iztirzāšanas nevienam nebija nekas jautājams, tā ka sapulces vadītājs varēja to pasludināt par slēgtu. Tā bija ilgusi 25 minūtes. Turpmākā sabiedrības valdes sēdē piedalījās arī Kalamazū nodaļas amatpersonas. V. Z.

GAŖEZERS

● Gaŗezera šautuvē 16. jūlijā pēc DV apvien. aicinājuma bija pulcējušies ap simt vanagu un vanadžu. Bija pārstāvētas ne vien pārējās trīs Mičigenas apvienības —Detroita, Grand Rapidi un Kalamazū, bet arī Indianapole, Čikaga, Klīvlande un Milvoki.

Vairākas dziesmas nodziedāja Detroitas DV ansamblis Dziesma, ar citiem priekšnesumiem iepriecināja Grand Rapidu un Kalamazū vanagi un vanadzes.

Par salidojuma dalībnieku pacienāšanu gādāja Latvijas ciema vanadzes kopas priekšnieces A. Tīdemanes vadībā.

Salidojumā piedalījās arī PBLA valdes un ASV DV valdes loceklis A. Braunfelds, kas pašreiz māca Gaŗezera vasaras vidusskolā.

● Vasaras vidusskola uzsāka mācības tūlīt pēc Milvoku dziesmu svētkiem. Arī šogad vidusskolas direktors ir A. Bolšteins, galvenie audzinātāji A. Pētersons un D. Kalnāja-Langena. Vidusskolā 191 audzēknis. Šogad jaunums ir 5. klase, kuŗā mācās iepriekšējo gadu absolventi. Mācības sastāv no nedēļu ilgiem semināriem. Jaunums ir arī bērnu nometnes vadītājas M. Grendzes ierosinātā latviešu skola nometņotājiem.

Gaŗezerā DV darbinieki apskata DV centram dāvātos apbūves gabalus. No kr.: ASV DV priekšnieks A. Spārniņš, P. Lielzuika, I. Priedulājs, E. Ozoliņš un A. Lanka.
Foto V. Jaunkalnietis.

Ar devīgu roku

ASV DV valdes sēde notika 13. augustā Latvijas ciemā pie Gaŗezera, DV apvienības priekšnieka E. Ozoliņa īpašumā. Sēdi vadīja ASV DV priekšnieks A. Spārniņš; tajā vēl piedalījās ASV vanadžu priekšniece A. Ceriņa un valdes locekļi E. Ādamsone, A. Lanka, I. Priedulājs un V. Jaunkalnietis.

A. Spārniņš ziņoja, ka piedalījies 13. jūnijā pieņemšanā Baltajā namā, kad prezidents Rēgens parakstīja deklarāciju par Baltijas brīvības dienu. No DV darbiniekiem pieņemšanā vēl piedalījās K. Ķuzulis, A. Treize, A. Jerumanis un pulkv. V. Kukainis. ASV „lielā prese" šo pieņemšanu ignorēja, bet tā bija plaši atbalsojusies Eiropā.

Ar rakstu sveikta Rietumkrasta izglītības centra atklāšana, reizē nosūtot tam piešķirtos 1.000 dol.

Valde piešķīra 2.000 dol. organizācijai Americans For Due Process video lentes izgatavošanai. Šī organizācija cenšas panākt likuma izdošanu, kas aizliegtu pavalstniecības atņemšanas prāvās izlietot pierādījumus un liecības no Padomju savienības iestādēm. Tāpat arī tiek prasīts, lai prāvas iztiesātu žūrijas un lai aizstāvjiem būtu vienādas tiesības ar prokuroriem. Lai to panāktu, paredzēts, izlietojot iepriekšējo prāvu materiālus, izgatavot video lenti, kuŗā parādīts, kāda veida liecības un lieciniekus piegādā Pad. savienības iestādes. Šī video lente tiktu rādīta ASV kongresa locekļiem. Lente paredzēta 25 minūšu gaŗumā, un tās izmaksa aprēķināta uz 20.000 dol. Lentes izgatavošanai jau ziedojuši ukraiņi un rumāņi. No latviešiem gaidīti ap 5.000 dol; no šīs summas PBLA solījusi 2.000 dol.

Valde piešķīra 500 dol. darba stipendiju Kentas universitātes studentam K. Dinbergam Universitātes archīva latviešu materiālu sakārtošanai. No stipendiju fonda piešķirti 500 dol. R. Strautmanei no Viskonsinas studijām Rietummičigenas universitātē. P. Kalniņam (Čikaga) un R. Pelēcei (Mineapole) tika piešķirti 400 dol. katram mācībām Minsteres ģimnazijā, bet H. Zaļinskai 200 dol. Rietummičigenas vasaras kursiem. 2x2 nometnes apmeklēšanai 150 dol. saņems N. Ebdens (Vācija).

Gaŗezera Vasaras vidusskolai piešķīra 500 dol. modernu mācības līdzekļu iegādei.

Palīdzībai aiz dzelzs aizkara piešķirti 3 saiņi.

Īslugu sacensībā iesūtīti 30 darbi. Pēc izvērtēšanas 5 labākie saņems katrs 200 dol.

Valde piešķīra Detroitas vanadžu ansamblim Dziesma un Minesotas DV vīru ansamblim Atvaļinātie kanaki katram pa 250 dol. Abi ansambļi snieguši daudz koncertu citos latviešu centros.

Valde aicina apvienības iespēju robežās atzīmēt dzejnieka E. Virzas 100 gadu dzimšanas dienu decembrī.

Valde aicina vanagus un vanadzes aktīvāk iesaistīties akcijās pret viltus miera sludinātājiem un iestāties par mieru caur spēku.

Kopš iepriekšējās valdes sēdes jūnijā iestājušies 7 jauni mūža biedri. Mūža biedru kopējais skaits ir 333.

31. jūlijā darbību izbeigusi Mainotas DV kopa. Tās 7 biedrus ieskaita ASV DV valdes kopā.

ASV DV valdes goda rakstus piešķīra J. Pričinam — Klīvlandes apvienība un māc. H. Jesiferam, J. Grīnbergam un L. Pūtelim — Linkolnas apv.

Iecerēts atjaunot DV mākslas aģentūras darbību mākslinieku turnēju iekārtošanai. Par aģentūras vadītāju valde izraudzīja E. Ādamsoni (3309 — 46th Ave S., Minneapolis, MN 55423).

Par DV pārstāvi Kalamazū Latviešu Studiju Centra akadēmiskā padomē valde apstiprināja Z. Rudzīti (Detroita).

Jaunatnes nozare plāno DV jauniešu ziemas izbraukumu.

Par DV centru Latviešu ciemā pie Gaŗezera, kuŗu iecerēts celt uz Detroitas Kristus draudzes dāvātiem trim apbūves gabaliem, ziņoja A. Spārniņš. Plānus izstrādās būvkomisija, un ir cerības, ka tie līdz ar aprēķiniem būs gatavi līdz nākošajai ASV DV delegātu sapulcei. Centrā paredzēti 12 dzīvokļi, sarīkojumu zāle ar 150 sēdvietām un telpas klubam, kancelejai un archīvam. Centra izbūves izmaksu samazinātu talcinieku darba spēks.

Sēdi slēdzot, A. Spārniņš pateicās E. un F. Ozoliņiem par sēdes izkārtošanu un viesmīlību un atbildēja uz klātesošo DV organizācijas biedru jautājumiem.

Pēc sēdes valdes locekļi apskatīja apbūves gabalus, kas atrodas pie Hofmaņa ceļa, pretī Ziemeļblāzmai. Apskatē piedalījās arī Latvijas ciema pie Gaŗezera DV apv. priekšnieks E. Ozoliņš, Kalamazū DV apv. priekšnieks P. Lielzuika un DV pārstāvis Gaŗezerā A. Tīdemanis. V. J.

Gandrīz katru nedēļas nogali Gaŗezerā notiek sarīkojumi. 16 jūlijā bija jauno mūziķu koncerts, kuŗā piedalījās soprāns M. Mozga, tenors K. Mateus un vijolnieks T. Sīpols, klavieŗpavadījumus veicot L. Zemesarājai. Tajā pašā laikā Valdemāra zālē bija Jāņa Gaiļa Gleznu skate.

Sinī nedēļas nogalē darba grupa no Lansingas ierīkoja ilgi gaidītās margas kāpnēm no virtuves uz pludmali.

Sestdienas pievakarē no Kanadas ieradās auto krava ar alumīnija plāksnēm ēku apšūšanai. Tās bija būvniecības uzņēmuma V P Instalations, Scarboro, Ontario ipašnieka V. Petrova ziedojums.

Gaŗezers ar pateicību pieņem ziedojumus kā naudā, tā arī graudā. Arī talcinieki mīļi gaidīti. V. J.

Mācītāji Ž. Upīte un V. Pētersons 1983.g. 23. jūlijā Mineapolē salaulāja Anitu Sandru Beķeri (beigusi Minesotas univ. ar M.S. gradu civilinženieŗzinātnēs) ar Tomasu Paulu Pedekstuenu (beidzis Bemidju univ. ar B.S. gradu industriālajās mākslās).

SOMIJA — ZIEMEĻU PĒRLE

IGAUŅU ŽURNĀLISTES ELNAS KUNGLAS CEĻOJUMA PIEZĪMES

NO IGAUŅU VALODAS TULKOJIS L. ŠVARCS.

(Turpinājums)

Varēju iepazīties arī ar Helsinku nākotnes plāniem. Helsinku plānošana un pagātnes skaistuma saglabāšana ir tik pamatīga, ka lielajai Vikinga satiksmes kuģu līnijai jāmaina savu tvaikoņu vieta ostā vai jāmaina to tagadējā krāsa, kas neharmonē ar pilsētas ainavu. Jā, ar somiem piemītošu mieru, neatlaidību un architektonisku daiļuma izjūtu somi izveido savu galvas pilsētu par lepnumu nākamām paaudzēm.

Bija iespēja redzēt slavenās Oy Wartsila Ab. kuģu būvētavas, no kurienes nākuši puse no visas pasaules ledlaužiem. Ja nebūtu Wartsilas ledlaužu, tad kuģi ziemas mēnešos nevarētu apmeklēt Helsinkus. Ledlaužu technoloģijā Wartsilas būvētavas ieņēmušas pirmo vietu pasaulē. Šeit būvēti arī lielie un skaistie Baltijas jūras prāmju tvaikoņi — Somijas gods un lepnums — Finnjet un Finlandia. Wartsilas būvētavas nodarbina 5.500 strādnieku. Kad pasažieru ostā vēroju Finnjeta izbraukšanu jūrā, tad tās turbīnu skaņa atgādināja tuvojošos pērkoņa negaisu.

Mani ieaicināja vakariņās Kristinas un Juhana Leivo ģimenē. Šādu gadījumu biju gaidījusi gadiem ilgi, lai redzētu somu māju un t.s. vidusšķiras ģimenes dzīvi Helsinkos. Viņu māja nebija ne moderna vasarnīca pilsētas nomalē, ne arī dārzu māja uz laukiem, bet jauna ,,kondominiuma'' celtne pilsētas robežās. Atkal tipiska somu architektūra — stilā būvēts moderns nams, iekļauts patīkamā ielas ainavā, ko bieži izlietojot arī par fonu filmās. Dienvidos atveras skats uz jūru, ziemeļos uz klinšu kalnu, kas paceļas aiz mājas. Ja ārpusē redzams akmens, klintis un betons, tad, ieejot pa galvenajām durvīm, atklājas telpas iekšpusē meistariski lietotais koks, kas padara namu siltu un mājīgu. Gribējās visu aptaustīt ar roku un visās malās valdīja priekšzīmīga tīrība.

Leivo ģimenes plašajās mājās (kondominiumā) harmonizēja dažādi koka toņi, audiem bagātie bērzi un priedes. Lielie, uz āru izvērstie logi, ar skatu uz Somu līci, padarīja istabas gaišas pat vēl saulrietā. Nostāvēju brītiņu pie dzīvojamās istabas loga ar dzimtenei pievērstu skatu pāri līcim. Virtuves un mājas mēbeles — grūti iedomāties, ka vēl kādi citi prastu labāk izmantot koku kā to dara somi. Līdzās modernā stila mēbelēm goda vietā stāvēja no Kristīnes vecākiem mantots varens ar koka grebumiem izdaiļots antiks ozolkoka ģimenes drēbju skapis. Pat ģimenes mājoklī somi saistījuši tagadni ar pagātni. Tā kā bijām agrāk runājuši par sēnēm un biju izbrīnējusies par to bagātību somu mežos, tad man vakariņās pavērās iespēja izbaudīt somu sēņu ēdienus visdažādākos veidos. Sarunās noskaidrojās, ka Leivo ģimenei ir vasaras māja mežu klēpī, kur tie vasarā pavada nedēļas nogales un rudeņos iet sēņot un ogas lasīt.

Lai iepazītos ar somu lietiskās mākslas sasniegumiem, nevar atstāt neapciemotu ,,Finnisch Design Centru'', kur notiek dažādu mākslas nozaru izstādes. Somu daiļamatniecības, kā arī rūpnieciskā māksla, lai tā būtu no audekla, koka, stikla, keramikas vai metalla, ir sasniegusi starptautisku slavu ar savu skaistumu un kvalitāti. Somu rokdarbi, modes, mēbeles un architektūra jūtami ietekmējusi šo nozaru attīstību pasaules mērogā. Apģērbu modēs starptautisku slavu ieguvuši Marimeko audumi, kuŗus pārdod 28 dažādās valstīs. Kuŗš gan no mums nebūtu dzirdējis un apbrīnojis Ītala stikla, Arabias keramiku, Ārika koka izstrādājumus, īpatnējās Kalevala Koru somu tautiskās rotas lietas vai modernās ,,Laponia collection'' zeltkaļu ražojumus. Sacīkšu slēpju un hokeja piederumu kvalitātes līmeni pasaules tirgū mēdz noteikt, pielīdzinot tos somu Kaho ražojumiem. Tāpat pie labākajām pasaulē pieder somu mežu un koku apstrādāšanas mašīnas. ,,Finnish Design Centrs'' ar savām speciālajām izstādēm izvērties par neskaitāmu starptautisku viesu sastapšanās vietu.

Itala stikla izstrādājumu rūpnīca

Somijas apskatāmo vietu sarakstā ievērojamu vietu ieņem Ītalas stikla izstrādājumu fabrika. Tās ražojumi gaumīgi izskaistina daudzas modernās mājas visā pasaulē, lai tā būtu kaut tikai puķu vāze, dzēriena glāze vai ēdiena trauks. Gribējās redzēt, kā šos skaistos priekšmetus gatavo, par ko izdodam lielu naudu Kanadā.

Ītalas stikla fabrika atrodas Ītalas ciemā, 20 km. ziemeļos no Hamenlinna vai 120 km. no Helsinkiem. Tā viegli sasniedzama ar auto vai vilcienu, nepilnu 2 stundu laikā no Helsinkiem. Ītalas stikla fabriku nodibināja 1881. g., un tās simtgades moto izsaka fabrikas lieliskos sasniegumus — A Century of Design Brilliance. Pēc otrā pasaules kaŗa sākās Ītalas straujā attīstība un starptautiskā slava, apdāvināto stikla izstrādājumu mākslinieku Tapio Wirkalas un Timo Sarpaneva vadībā, kuŗiem vēlāk pievienojās Walto Koka un Jorma Venola.

Īpatnējais mākslinieks ar sirmo bārdu un pīpi zobos, Tapio Wirkala savu inspirāciju smēlies Somijas arktiskajā ledū un Lapzemes ainavās. Ītalas stikla izstrādājumus padarījuši slavenus starptautiski atzīti mākslinieki, kas ieguvuši zelta medaļas vispasaules izstādēs, kā arī izpelnījušies daudzus goda doktora gradus. Par Ītalas mākslinieciskās radīšanas ,,tēvu'' varētu uzskatīt Tapio Wirkalu, kuŗa zelta medaļu skaitu ir grūti izdibināt īpašnieka somiskās atturības dēļ.

Modernajā rūpnīcā nodarbināti 600 speciāli izglītoti strādnieki. Puse no (23 milj. dolaru) fabrikas izstrādājumiem aiziet eksportā. Ītalas nodaļas atrodas Zviedrijā, Anglijā, ASV un Rietumvācijā un pārstāvji 30 dažādās valstīs.

Ītalas stikla fabrikas apciemojums sagādā katram speciālu pārdzīvojumu. Lai to izbaudītu, jārezervē vesela diena. Priekšmetus, ko mēs apbrīnojam Toronto Ītona, Simpsona vai citos veikalos, Ītalā redz daudz lielākā skaitā un visdažādākos veidos. Varam vērot, kā tos pagatavo, un pat aptaustīt, ja nav bail apdedzināt pirkstus. Ierodoties Ītalā, mani apsveica kustīga un patīkama jauna dāma Ritva Heikila no eksporta departamenta. Pēc garšīgām pusdienām man bija izdevība iepazīties ar visu lielo fabriku. Redzēju, kā pagatavo atsevišķus priekšmetus, kā pūš stiklu un kā griež stiklu. Vēroju mašīnas, kas strādā masu produkcijai. Ītalas stikla izstrādājumu mūzeja dēļ vien vērts apciemot šo fabriku.

(Turpinājums sekos)

Anšlavs Eglitis

Skaitļotājs spēlē kaŗu

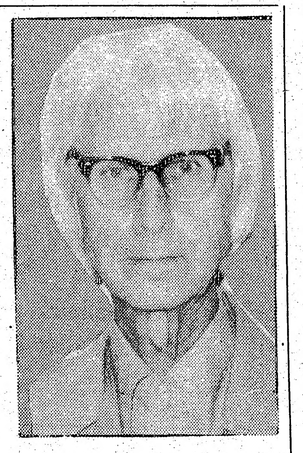

Diendienā redzam, ka elektroniskie skaitļotāji ,,kompjūteri'' arvien vairāk iespiežas ikdienas sadzīvē un to iespaids pieaug. Sarežģītas banku operācijas, matēmatiskas aplēses, dažāda veida informācijas un statistiskus aprēķiņus, kas senāk prasīja simtiem ierēdņu — dažās sekundēs paveic brīnumainas elektroierīces ar savām fantastiskajām ,,atmiņas bankām.'' Nereti dažādas kompjūteru sistēmas tiek ērtības labā savienotas. No sistēmas sistēmā iekļūst ar paroli, vārdu vai skaņu.

Nesen prese un televīzija plaši vēstīja par zēnu nedarbiem. Acīgi puiši bija pratuši ar paroles skaņu iekļūt milzīgajā starptautiskajā tālruņu sistēmā, kas tiem deva iespēju par velti sarunāties no ASV ar Eiropu, Japānu, Austrāliju u.c. Tika iztirzāti paņēmieni, kā šādus gadījumus novērst. Diezgan dzirdēts arī par noziedzīgām manipulācijām ar kompjūterizētajiem banku kontiem. Sevišķi plaši eletroniku izmanto militārā laukā. Tā dod iespēju generālstābam acumirklī ievākt informāciju no visiem novērošanas punktiem no Arktikas līdz Antarktikai un gūt tūlītēju pārskatu par sauszemes un jūras bruņoto spēku izvietojumu ne vien savējo, bet ar satelītu palīdzību arī — par pretinieku spēkiem.

Elektronika ļauj generālstābam ērti dirigēt savus bruņotos spēkus un, ja nepieciešams, izšaut jau iepriekš notēmētas skodolraķetes uz pretinieka vārīgākajiem centriem. Vingrināšanās un pētniecības nolūkos kompjūterus plaši lieto militārās spēlēs un dažādu starptautiskas politikas problēmu eksperimentālai risināšanai.

Aplūkojamā filma tēlo apdāvinātu skolas zēnu, kompjūterizētas paaudzes pārstāvi, kas, rotaļādamies ar paša pastiprinātu un papildinātu skaitlotāju, ielaužas Pentagona kaŗa spēļu sistēmā, kas sasaistīta ar valsts militārās aizsardzības jomu un — sāk ar skaitļotāju kā **pretnieku spēlēt globālā kodolkaŗa spēli. Kaŗa spēle nevilšus** ,,iesprūk'' valsts aizsardzibas sistemā un rada iespaidu, ka Krievija rīkojas atomkaŗam. Sākas pānika un drudžaina gatavošanās pretsitienam. Zēns drīz vien noprot, ka iekustinājis nelaimi, kas draud izvērsties par īstu atomkaŗu, bet neprot kaŗaspēli apturēt, tā neatvairāmi tuvojas katastrofai.

Pēc vētrainiem sarežģījumiem nelaimi, saprotams,pēdējā mirklī novērš. Filma paver jaunas iespējas kinēmotografijā. Galvenie sprieguma uzturētāji nav dzīvie aktieŗi vai reālo ieroču kustība, bet skaitļotāju ekrānos zibošie elektroniskie simboli un diagrammas, kas rada fiktīvā kodolkaŗa tuvošanos un norisi.Filmas iespaidīgums nav tik daudz režijas (Džona Badhama), bet atjautīgas redakcijas — montāžas nopelns.

Patīkams un arī efektīgs pretstats abstraktajai elektronikai ar tās globālajiem atvēzieniem ir zēna — vaininieka Metjeva Broderika un viņa draudzenes un skolas biedrenes Elijas Šidijas (Sheedy) dzīvā,dabiskā,ērtā un apsviedīgā spēlē, kas mudina lieku reizi pabrīnīties par Amerikas neizsmeļamām jaunu apdāvinātu tēlotāju rezervēm. Izrādē piedalās tikai viens aktieris ar plašāk pazīstamu vārdu — Dabnijs Kolemans (Coleman), kas atjautīgi notēlo apjukušu un izmisušu generālstāba galveno elektronisko lietpratēju. Gaŗa rinda elektronisku firmu atbalstījušas filmu, sagādādamas elektroniskas ierīcas, kas un it sevišķi generālstāba ,,nervu centrā'' varenā telpa, parādītās ar izcilu dekorātīvu veiksmi.

Izrāde pamet skatītāju ar neērtu nedrošības sajūtu, ka elektronizētā un kompjūterizētā pasaule patiesi var kādreiz izslīdēt no vadītāju kontroles.

Veidojas pasaules latviešu apvienību federācija

Latviešu katoļu draudzības stundās Dziesmu Svētku laikā Milvokos piedalījās vairāk nekā 100 tautiešu no tuvienes un tālienes — Austrālijas, Zviedrijas un Kanadas, latviešu katoļu studentu apvienības „Dzintars" un ALKA valdes izkārtojumā, bet dievkalpojumā pulcējās vairāk kā 200 dievlūdzēju.

Pēc Dziesmu svētkiem Milvokos notika sabraukums Vandavegā, kur pulcējās vairāk par 20 tautiešiem, lai pārrunātu latviešu katoļu aktuālitātes, pieskaroties Latvijas latviešu katoļu baznīcas jautājumam, latviešu katoļu presei un daudz citiem jautājumiem. Kopējais atzinums bija, ka nākotnē latviešu katoļu sabiedrībai būtu vēlams biežāk izmantot Vandavegu. Pasaules latviešu katoļu apvienību federācijas izveidošanas priekšdarbi ir jau paveikti, atliek vienīgi mūsu labā griba kopējo jautājumu risināt, sākot ar darbu koordinēšanu un savstarpēju kommūnikāciju.

Klātesošie jautāja, kāpēc tautas sanāksmē Dziesmu svētkos nebija latviešu katoļu garīdzniecības pārstāvja, kas varētu uzsvērt latviešu kardināļa J. Vaivoda jaunā amata lielo nozīmi visai latviešu tautai. Koncerta programmā nebija uzņemta neviena latgaļu dziesma. Lielāka sadarbība nākotnē ir vēlama un nepieciešama ar PBLA. Latviešu katoļu pārstāvis PBLA valdē tagad ir vajadzīgs uz precedenta pamata.

Gadskārtējais tradicionālais latviešu katoļu sabraukums Gaŗezerā notika 23. un 24. jūlijā ALKA izkārtojumā, bet par saimnieku darbojās Dzintara prezidents Dr. Z. Zadvinskis. Sestdien, 23. jūlijā, notika K. Sventecka referāts „Mēs un mūsu draugi," kam sekoja klavieŗu priekšnesumi, piedaloties pianistam D. Zadvinskim. Šoreiz nebija Gaŗezera vidusskolnieku, kas katru gadu apmeklēja šos sarīkojumus. 24. jūlijā notika dievkalpojums brīvdabas baznīcā, kuŗa bija pārpildīta ar dievlūdzējiem. Sv. Misu celebrēja pr. A. Justs— ALKA kapelāns. Pēc dievkalpojuma notika izbraukums turpat Dr. Z. Zadvinska un D. Dauksta vasarnīcu pagalmos groziņu veidā. Piedalījās vairāk nekā 200 tautiešu. Sevišķi kuplā skaitā bija ieradušies Klīvlandes latviešu katoļi.Programmu kuplināja Grand Rapidu jaunieši — P. Zadvinskis un D. Zadvinskis spēlējas kokles un pavadīja ar gitaru mūziku dziedātājas L. Mukāni in A. Visocku.

ALKA ir izmaksājusi uz pieprasījumu jauniešiem latviešu valodas studijām šo vasaru piecas stipendijas, katru 150. dol. apmērā. Nākošā gadā ALKA atzīmēs 30 gadu darbību.

Visi laipni lūgti uz

Starptautisko dienu Miltonā —

Mini Caravan

17. septembrī no pl. 10—22

Halton Centennial auditorium.

Moto: Jāņi.

Piedalās mākslinieki un tautas deju grupa Vainadziņš.

Latviski ēdieni un dzērieni.

SAIŅI UZ LATVIJU

Sūtait savus nākošos saiņus lētāk un ātrāk nekā līdz šim.

Salīdzinait mūsu cenas.

Pa jūras ceļu	Ar lidmašīnu
līdz 5 kg. $19.00	$42.00
" 10 kg. $34.00	$72.00

SAVE-O-WAY Parcel Service Ltd.

Mēs esam lielākā sabiedrība, kas pakalpo Austrumeiropas zemēm, iesk. USSR.

Muitu var maksāt Kanadā vai saņēmēja zemē.

Toronto — 337 Roncesvalles Ave. Tel. 532-3042

Hamilton — 747 Barton Str. East Tel. 544-3603

Andrejs M. Stikuts

B.A., L.L.B.

ADVOKĀTS

20 Queen Street West, Suite 1104, Box 48, Toronto, Canada M5H 3R3

Tel. (416) 977-8720

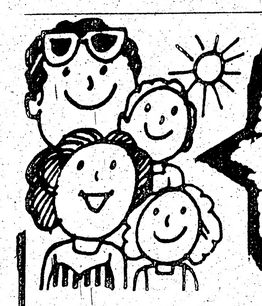

Acapulko 1 nedēļu no $499 (apartment), no personas $429.

Cancun Visās cenās iesk. lidojums, viesnīca un vietējie braucieni.

Austrālija

Visi, kas vēlas braukt organizētā veidā uz Latviešu jaunatnes vispasaules kongresu Austrālijā, lūgti pieteikties jau laikus, lai varētu izkārtot lētāku un izdevīgāku lidojumu.

Vasaras cenas

Londona.....no	$639
Frankfurte..... "	$739
Parīze..... "	$749
Losandželosa... "	$299

Kanadas $ plus takse.

Cenas mainīgas, atkarībā no braukšanas datuma un personu skaita. Zvanīt Inesei Grodnis uz Avenue Rd. biroju.

HELLO WORLD TRAVEL LTD.

RICHMOND HILL	AVENUE RD. N.	UNION STATION
884-2122	789-5304	368-7451
10520 Yonge St. N. Richmond Heights Plaza	1843 Avenue Rd. (6 blks. North of Lawrence)	65 Front St. West Arrivals Concourse

Kā palīdzēt?

Prezidenta Rēgena apspiesto tautu pārstāvjiem 19. jūlijā Vašingtonā ir kāds drāmatisks aicinājums: „Palīdziet mums brīdināt amerikāņu tautu ... mēs nedrīkstam ļaut nevienam no ārpuses apdraudēt Savienotās valstīs ..."

Liekas, ka prezidents un viņa stābs nav informēti par daudzu trimdinieku neveiksmīgo sūdzēšanos, ka ASV lielie laikraksti un TV daudzus gadus ignorē rakstītās brīdinājuma vēstules par Padomju savienības un viņu satelītu dezinformācijām un par atklāto un slepeno kūdīšanu pret pastāvošo iekārtu. Šie brīdinājumi parādās tikai lokālā presē.

Laikam jau viņi paši nezina patiesību,ka Baltijas valstu valdības arī neradās revulūcijās, kā to melīgi apgalvo Kremļa „vēsturnieki." Vāciešiem atkāpjoties Pirmā pasaules kaŗa beigās, tās pakāpeniski okupēja sarkanarmija, lai pievienotu Krievijai.

Mierlīgumā ar Vāciju sabiedrotie tai uzdeva apturēt un padzīt sarkanarmiju no Baltijas telpas. Atzina Latvijas pagaidu valdību un pārdeva tai ieročus zemes atbrīvošanai *kopā ar vāciešiem 1918/1919. gadā,* zem von de Golca virspavēlniecības rietumu frontē.

Kopš Otra pasaules kaŗa Pad. savienība un satelītu valstis apgādā ASV mācību iestādes, bibliotēkas, laikrakstu redakcijas un TV stacijas ar propagandu un dezinformāciju par visām iekaŗotām valstīm ar viņu vēstures viltojumiem.

Vēsture ir zinātne ar patiesiem faktiem tikai brīvās, demokratiskās valstīs.

Pad. savienības vēsture uzrakstīta un tiek grozīta pēc ikreizēja Kremļa „plāna un grafikas" ne vien ārzemēm, bet tāpat Pad. savienības mācības iestādēm.

„Miera dēļ" brīvā pasaule šos melus tautām neatklāj. To zina tikai vecā paaudze. Patiesība glabājas vecos archīvos. Rupjie meli, kuŗus nesen atkārtoja Kremļa radio ziņās — ka Padomju savienība nav lauzusi nevienu līgumu, ka Pad. savienība Baltijas valstīs tikai atjaunoja sākotnējo, 1918. g. revulūcijā iegūto socialo vaŗu, kuŗu toreiz pēc gada, tikusi „asiņaini apspiesta," un Pad. sav. 1940. g. jūnijā atkal atjaunota — rakstīts Pad. sav. „vēsture," to atkārto Pad. sav. diplomāti kā patiesību.

Nav jābrīnās, ja amerikāņu atmiņās ir iesēdusies 40 gadīgā Kremļa „vēsture," kuŗa vienmēr visiem diplomātiem viegli sasniedzama. Prez. Rēgena deklarāciju Apspiesto tautu nedēļā Ziņu dienesta pārstāvji atzina varbūt par „nepareizu," un tāpēc nepublicēja.

Varbūt bija arī citi iemesli: neatkarīgais Ziņu dienests visu vērību piegriež veikaliem, peļņas izredzēm, *ne* baltiešu problēmām.

Mums jāsaprot daudzu vietējo amatpersonu divkosība: ārēji — „mīļā miera dēļ" vai aiz vēlēšanās tuvoties — mūs uzklausot, neapšauba mūsu liecības. Grūti ticēt, ka 40 gadīgā informācija par trimdiniekiem kā fašistiem un dzimtenes nodevējiem, (vai kaŗa noziedzniekiem) varētu būt aizmirsta, ja to arvien dažādās malās atgādina presē un TV.

Kā tautas masas *uzticas veikalu reklāmām* un pērk ieteiktās preces, tāpat masas uzticas ilggadējām ziņām un informācijai kā patiesībai. Skolnieku vairākums uzticas skolotājiem, studenti — profesoriem, profesori — piesūtītām grāmatām no Pad. Sav. u.t.t.

Nedaudzās prezidenta runas, kuŗās viņš atgādina Pad. sav. melu informāciju, dzird un lasa *samērā nedaudz pilsoņi,* daudzi to aizmirst. Tāpēc — pirms nebūs izdots likums, ka prese, TV un radio nedrīkst krāpt sabiedrību ar viltotiem vēstures un notikuma *faktiem, līdzīgi, kā likums noteic preču sastāvu un kvalitāti uz iesaiņojuma, tauta ticēs Pad. sav. meliem.*

Pad sav. izmanto kultūras sakarus, lai ASV mācību iestādes un tautu ietekmētu labvēlīgi par viņu plāniem ar dezinformāciju un demagoģiju. Turpretī Kremlis neatļauj ievest grāmatas, kur rakstīta viņiem nepatīkama patiesība.

Tādu nevienlīdzību varētu novērst tikai ASV likumdevēji un likuma izpildītāji.

Vai mūsu pienākums nebūtu aktīvi un organizēti ierosināt prezidentam šo svarīgo likumu izdot, arī rakstot visiem likumdevējiem ar augšējiem pierādījumiem? Varētu atsaukties arī uz senātoru Kerstena izmeklēšanas komisijas 1953/54, g. sakopotiem materiāliem par Pad. sav. noziegumiem Baltijas valstīs: 5 sējumos sakopotas liecības par 300 nopratinātām personām, novietotas Kongresa archīvā D.C. Vašingtonā.

Būtu jāpasteidzas, kamēr Rēgens ir prezidents. Šī varbūt pēdējā izdevība gūt panākumus cīņā pret Kremļa psīcholoģisko agresiju.

Kārlis Purkalītis

Latviešu mūzikas koncerts

svētdien, 11. septembrī, pl. 15

Sv. Jāņa baznīcas zālē Toronto.

Paulis Šķetris — baritons

Sandra Mogesen — klavieres.

Programmā: Mediņa, Kalniņa, Melngaiļa, Dārziņa, Ķeniņa un Beloglāzova kompozicijas.

Ieeja pret ziedojumiem.

Alfreds Leja

dzimis 1913. gada 30. maijā,
miris 1983. gada 30. jūlijā.

Sv. Andreja ev. lut. draudzes Palīdzības fonds.

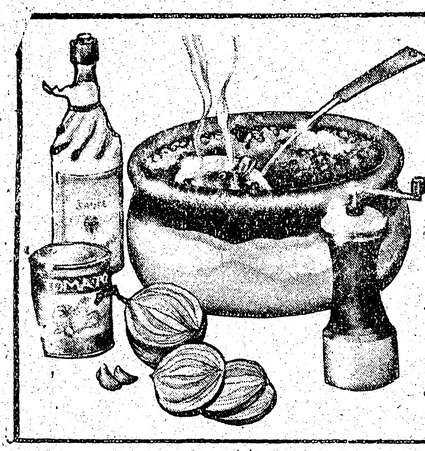

Anna Strauta

MĀJAS MĀTEI

Cūkas gaļas un pupiņu sacepums
(6 pers.)

1/2 tases miltu, 1 tējk. sāls, svaigi samalti pipari, 1 tējk. sausās sinepes, 2 mārc. cūkas gaļas, sagriezta kubiņos, 2 ēdamk. eļļas, 2 sagriezti sīpoli, 3 tases sagrieztu burkānu, 2 zaļi pipari, bez sēklām, sagriezti, 2 tases cāļa buljona, 1/2 tējk. svaiga timiāna, 1 tējk. noberztas citrona mizas, 8 unces vārītu sarkano vai zaļo pupiņu.

Samaisa miltus, sāli, piparus un sinepes; maisījumā apviļā gaļu. Pannā sakarsē eļļu un gaļu apcep, šad tad apgrozot, apm. 5 min., kamēr gaiši brūna no visām pusēm. Pieliek saknes un cep vēl 3—4 min., šad tad apmaisot.

Pielej buljonu, pieliek saknes un citrona miziņu. Ļauj uzvārīties, tad pārliek nedegamā traukā. Uzliek vāku un ļauj cepties 1 1/2 st. 325°F temp.

Pieliek pupiņas un cep vēl 30 min. Ja tīk, pieliek vēl garšvielas.

Toskas saldais ēdiens
(6—8 pers.)

6 olu dzeltenumi, 1/2 tases cukura, 2 tējk. želatīna pulv., 1/2 tases karsta ūdens, 3/4 tases marsalas vīna, 4 ēdamkar. brandija, 1 tase putu krējuma, 5 olu baltumi, putu krējums greznošanai.

Saputo labi olu dzeltenumus ar cukuru; želatīnu pārkaisa karstam ūdenim un maisa, kamēr izkusis, tad iemaisa olu un cukura maisījumā. Pamazām pielej marsalas vīnu, brandiju un putu krējumu, pastāvīgi maisot.

Saputo olu baltumus, kamēr cieti, bet nepārputo, tad iejauc iepriekšējā maisījumā. Ielej individuālās glāzēs un ieliek ledusskapī.

Grezno ar putu krējumu.

Mūsu filistrs

Ltn. Jānis Ansklāviņš

dzimis 1914. gada 16. martā Jaunsaules pagastā,
miris 1983. gada 2. augustā Vinipegā.

Mīļā piemiņā paturēs
Konkordija Zelmenis

Aizsaulē aizsaukts mūsu nodaļas biedrs—dibinātājs

Arnolds Eichvalds

dzimis 1907. gada 12. jūnijā Zemgalē,
miris 1983. gada 21. augustā Kičenerā.

Viņu piemiņā paturēs
DV Kičeneras-Vaterlū nodaļa.

Bez panākumiem

Pasaules Baznīcu Apvienības VI Asambleja Vankuverā, Kanadā, beidzās 10. augustā, vairāk nekā 1500 asamblejas dalībniekiem atgriežoties mājās uz 100 valstīm dažādos kontinentos. Par asamblejas gaitu archibīskaps A. Lūsis izteicās:

Pēdējā asamblejas nedēļā, kas īpaši bija veltīta dažādo komisiju izstrādāto deklarāciju un darbības plānu pieņemšanai, mūsu baznīcu pārstāvēja prāvests R. Āboliņš. Lai gan mēģināja pievērst asamblejas uzmanību netaisnībai, kāda nodarīta Pad. savienības okupētajām Baltijas balstīm — mums tomēr neizdevās gūt kaut kādus redzamākus panākumus šai virzienā.

Mūsu Latvijas ev. lut. trimdas baznīcas iesniegumu Pasaules Baznīcu Apvienības Centrālā komiteja vienkārši ignorēja un, cik izdevās noskaidrot, tas vispār nemaz nav nodots kādas komisijas izvērtēšanai un apspriešanai. Varbūt ka vēlāk saņemsim kādu rakstveida paskaidrojumu no apvienības ģenerālsekretāra, kā tas pirms 7 gadiem notika asamblejā Nairobi, bet to jau nevaram uzlūkot par positīvu izkārtojumu un mums labvēlīgu nostāju.

Vienīgais izņēmums, kad asamblejas pilnsapulce kaut ko uzzināja par Baltijas valstīm, bija 4. augustā, kad dažas minūtes pirms pilnsapulces beigām vadība deva vārdu Igaunijas trimdas baznīcas archibīskapam K. Vēmam (liekas, tas notika uz kādas agrāk panāktas norunas pamata, ar zviedru baznīcas atbalstu). Izmantojot izdevību, kad apsprieda asamblejas deklarāciju „Par mieru un taisnību", archibīskaps Vēms norādīja: „Ņūtrona bumba rada baiļu pāniku, bet laikā no 1940. līdz 1950. gadam igauņu tauta pieredzēja analoģisku likteni no polītiskiem ieročiem, kas atstāja tūkstošiem mājas un celtnes, bet iznīcināja iedzīvotājus, kad no mājām pēkšņi pazuda 10.000 —40.000 cilvēku. Gandrīz viena piektā daļa no igauņu tautas gāja bojā.

Tam sekoja pastāvīga slavu iepludināšana Igaunijā un Latvijā industriālizācijas vārdā. Šie cilvēki tagad kļūst minoritāte paši savā zemē, viņu kultūra tiek apspiesta, viņu valoda pazemināta par otrās šķiras valodu.Luterāņu baznīcai Igaunijā 1937. gadā bija 850.000 locekļu, bet 1981. vairs tikai 60.742. Šis genocīds prasa lielāku Pasaules Baznīcu Apvienības uzmanību."

Tā kā runā nebija pieminēta ne Padomju savienība, ne okupanti — krievi, tad iespējams, ka daļa delegātu, īpaši no Afrikas un citām zemēm — nemaz īsteni neaptvēra, kas bijuši šī genocīda īstenotāji.

Salīdzinot ar citiem runātājiem, kas vareni aģitēja par atbruņošanos (piem. gados jaunais Ļeņingradas bīskaps Kirils), aplausi pēc archibīskapa Vēma runas bija pavāji. Tas liecināja, ka Baltijas tautu liktenis mūsu kristīgos brāļus un māsas daudz neinteresē. Nevienam negribas kaitināt Kremli. Arī es šai sēdē prasīju vārdu. Attiecīgu iesniegumu izdarīju pats pirmais. Bet tā kā biju norādījis, ka gribu runāt par Baltijas valstu okupāciju, sēdes vadītājs mani pie vārda nelaida. Preses konferencē vēlāk paskaidrots, ka tieši uzbrukumi Padomju savienībai varot ļoti kaitēt turienes baznīcām un kristiešiem. Paši Padomju savienības baznīcu delegāti gan vienmēr paskaidroja, ka viņiem neesot jābaidās, jo reliģiskā brīvība tiekot respektēta un esot paredzēta pat konstitūcijā...

Kā jau paredzēju, asambleja visvairāk nodarbojās ar tīri polītiska rakstura problēmām. Pieņēma atzinumus, ka atombumbu ražošana un uzstādīšana ir „noziegums pret cilvēcību" (atkal minot amerikāņus, bet ne krievus), ka baznīcām jāiesniedz protesti savu zemju valdībām, ka jācīnās pret aparteidu un kolonizācijas polītiku Dienvidafrikā, par sieviešu vienlīdzīgām tiesībām un t.t. Kad zviedru delegācija ierosināja nosodīt Pad. savienības izrīcības Afganistānā, radās tāda opozicija, ka šo ierosinājumu — noraidīja.

Man šāda Pasaules Baznīcu Apvienības dalībnieču — baznīcu nostāja sagādā dziļu vilšanos. Biju cerējis, ka tagad, kad baznīcas visur ir aizstāvējušas tautu tiesības uz brīvību, kad koloniālisma važas ir salauztas, būs mūsu ticības brāļiem un māsām vairāk intereses arī par Baltijas valstīm. Diemžēl, šīs cerības nav īstenojušās. Par Baltijas valstīm gan runā un spriež polītiķi, bet baznīcas cieš klusu. Beidzot — vai šī asambleja deva kādas cerības, ka baznīcas reiz sapratīsies, ka, sekojot Kristus norādījumam — „visi būs viens" un būs viens Gans un viens ganāmais pulks?"

Vērojot norises asamblejā, liekas, ka līdz šai vienībai vēl būs jāiet ļoti tāls ceļš, un jāšaubās, vai tā vispār kādreiz būs sasniedzama. Jau atklāšanas dienā likās zīmīgi, ka dievkalpojumā, kas gan vairāk atgādināja reliģiski iekrāsotu uzvedumu, netika skaitīta Apustuļu Ticības Apliecība, acīm redzot, kādu dogmātisku domstarpību dēļ. vēlāk pareizticīgo (grieķu katoļu) baznīcas lika saprast, ka tās neatsacīsies no savām dogmām un tradicijām, nekādā ziņā nepiekritīs sieviešu ordinācijai garīdznieku amatā u.t.t. Arī pārējo baznīcu delegāti deklarēja, ka grib katrā ziņā saglabāt savu konfesionālo identitāti. Pašās beigās asamblejā radās domstarpības par dažādo baznīcu pārstāvju skaitu Pasaules Baznīcu Apvienības Centrālā Komitejā. Ļoti neapmierināti bija Pad. savienības pareizticīgo baznīcas delegāti, kad ortodokso baznīcu pārstāvju skaitu ierosināja samazināt no 33 locekļiem uz 32 — tāda rīcība mazināšot viņu „iespaidu" Centrālā komitejā un attiecīgās komisijās... Bija, protams, asamblejā arī skaisti brīži, kas izraisīja dziļu pārdzīvojumu. Bet — kaut kā tomēr trūka... Trūka vēlēšanās saklausīt to apspiesto balsis, kas skan no Eiropas austrumiem. Trūka solidāritātes Kristus garā. Bija vērojama reizēm tīri liekulīga izvairīšanās pieskarties problēmām, kuŗām baznīca nedrīkstētu paiet gaŗām, lai neciestu pagaidām sasniegtā, kaut nominālā vienība.

Asambleja liecināja, ka baznīcas vai vismaz to vadība vairs nav pārliecinātas par Kristus evaņģelija absolūtām patiesībām. Laikam tāpēc asamblejas vadība bija aicinājusi piedalīties un lasīt plenārsēdēs referātus arī kādam muhamedāņu mullam (no Pad. savienības), kādam budistu priesterim un žīdu rabīnam. Kad asamblejas dalībnieki bija sapulcējušies pie liela totem pola, ko kāda indiāņu cilts bija speciāli gatavojusi, atzīmējot asambleju Vankuverā, stabu ceļot augšā, tas izrādījās cēlājiem par smagu, un draudzēja krist virsū tuvāk stāvošiem skatītājiem. Piesteidzās palīgi, stabu noturēja un uzcēla. Bet no skatītāju bara kāds skaļā balsī sauca: „Pagānu dievu pielūgšana ir bīstama"...

Šādu dievestību mūsu laikmetā ir daudz. Tās padara baznīcu pasaulīgu. Un tā, varbūt, tiešām pienāks laiks, kad, kāda asamblejas vērotāja vārdiem runājot, „komūnistiem nebūs jāpūlas, gatavojot ceļu pasaules revolūcijai — to izdarīs baznīcas." Es tomēr ticu, ka tas nenotiks. Šis ir tikai tāds pārejas un samulsuma laiks. Nāks atmoda. Un Patiesības Gars, par ko Kristus runājis, līdzinās arī mūsu tautai ceļu uz brīvību.

A. L.

Toronto ziņas

● Latviešu studente Dace Ķuze ir viena no pirmajām studentēm, kas iestājusies jaundibinātajā Starptautiskajā komerciālās zīmēšanas akadēmijā (International Academy of Merchandising & Design), kuŗu atveŗ septembrī Toronto. Dace Ķuze izvēlējusies studēt plānu projektēšanu, kas savienota ar praksi uzņēmumos. Akadēmijā par mācībspēku darbojas arī pazīstamais Ītona centra architekts Eberhards Zeidlers un citi ievērojami mācībspēki. Mācības programma ir divgadīga. Ja vēlas, otru studiju gadu var turpināt līdzīgā akadēmijā Čikagā, kas dibināta 1977. gadā. 19 g. vecā Dace izteikusies, ka izvēlētā speciālitāte viņu ļoti interesējot un ka pēc akadēmijas beigšanas strādāšot savā speciālitātē. Viņa šī gada jūnijā saņēmusi Harbord kolledžas diplomu. Mācījusies arī TLB sestdienas skolā un beigusi Gaŗezera vasaras ģimnaziju; dejojusi Diždancī, kā arī spēlējusi DV teātrī.

● Kanadas firma Catelli Ltd. Montrealā piešķīrusi savam ilggadējam pētniecības un attīstīšanas departamenta darbiniekam Mārtiņam Štauveram ar dzīvesbiedri Ilgu apbalvojumu ,,J.H. More Award for Excellence'', ko piešķir par sasniegumiem sabiedriskā darbā, un 5.000 dolaru. Apbalvojumu ierosinājis Štauvera departamenta direktors Hamptons, un īpaša žūrija to vienprātīgi piešķīrusi, augsti novērtējot Štauvera pūles ,,organizēt starptautiskus mūzikas festivālus un it īpaši viņu panākumus, sekmējot topošu mākslinieku attīstību''. Kā zināms, M. Štauvera ierosmē un aktīvā līdzdarbībā notika Pirmie latviešu jaunatnes dziesmu svētki 1975. gadā Montrealā un pēc tam vēl trīs sekojošie, kas guva arī kanadiešu ievērību.

● Māc. A. Čops salaulājis Jāni Krūku un Ingridu Ilzi Zīli, kā arī kristījis Jared Daglasu Barnes, Roberta un Veltas, dzimušas Ezernieces dēlu.

● Sasniedzis 72 g. vecumu, 26. augustā Ošavā miris Kārlis Siliņš. Viņš piedalījies Otrā pasaules karā latviešu leģionā. Aizgājēju 29. augustā Sv. Džemsa krematorijā izvadīja māc. J. Cālītis. Aizgājējam nav piederīgo Kanadā. Par viņa apbedīšanu rūpējās draugs Pēteris Zīle.

● Latvijas valstssvētku 65 gadu atceres 18. novembŗa rīcības komitejas sēde 21. septembrī pl. 19 Latviešu Namā.

● Kristīgo sieviešu sanāksme 17. septembrī pl. 14 Sv. Jāņa baznīcā. Galvenais runātājs inž. Ernests Kraulis.

● Tradicionālās sporta un bērnu svētku vieglatlētikas sacīkstēs Saulainē piedalījās ap 115 Saulaines un Sidrabenes nometņu dalībnieku. Vecākā grupā augstlēkšanas disciplīnā (meitenēm) uzvarēja Laila Ozola (Sidr.) Seko Kristīna un Jūlija Ezergailes (abas no Saulaines). Zēniem labākie bija sidrabenieši E. Kampe, M. Keršteins un K. Bergmanis. Vidējā grupā meitenes Dace Miezīte un Māra Tērauda (abas Sidr.), trešā Maira Skuja. Zēni G. Eislers (Saul.), M. Alexander un Ed. Apse (Sidr.) Jaunākā gr. meitenes Māra Eglīte (Sidr.), Inga Brence un Inta Timbere (Saul,). Zēni J. Batraks (Sidr.), J. Melbārdis (Saul.), Kr. Eglītis (Sidr.)

Tāllekšanā (vecākās meitenes) — Kr. Ezergaile, L. Ozola, Laila Kotta (Saul.). Zēni E. Kampe, M. Keršteins, M. Gaide (Saul.).

Videjās gr. meitenes — Dace Miezīte (Sidr.), Linda Ezergaile (Saul.), M. Tērauda (Sidr.) Zēni M. Alexanders, P. Gaide (Saul.), P. Eglītis (Sidr.).

Jaunākā gr. meitenes — M. Eglīte, Kristīne Vilmane (Sidr.) Krista Gaide (Saul.). Trīssoļlēkšanā (vecākās meitenes) — Kr. Ezergaile, L. Ozola, Sandra Ezera (Sidr.). Zēni — E. Kampe, K. Bergmanis, P. Kaļiņš (Saul.). Vidējā gr. meitenes — M. Tērauda, D. Miezīte, L. Ezergaile. Zēni — P. Eglītis, M. Alexanders, G. Eislers.

Lodes grūšanā (vecākās gr. meitenes) — Kr. Ezergaile, L. Kotta un L. Ozola. Zēni — E. Kampe, M. Keršteins, Arm. Sebris (Saul.). Vid. gr. meitenes — Mona Pāvelsona (Sidr.), M. Skuja un M. Tērauda. Vid. gr. zēni — P. Eglītis, M. Alexanders.J. Lunch (Sidr.).

60. metru skrējiens (vecākās gr. meitenes) — L. Kotta (8.8 sek.), Kr. Ezergaile (9.4), L. Ozola (9.5). Zēni — Arm. Sebris (8.3), E. Kampe (8.3), M. Keršteins (8.4).

Vid. gr. (meitenes): M. Tērauda (9), L. Ezergaile (9.2), M. Pavelsona, Amanda Dreimane (Saul.), D. Miezīte (Sidr.) — (visām 9.8). zēni — P. Eglītis (8.9), G. Eislers (8.9), P. Pattersons (Saul.), D. Grīnbergs (Sidr.), M. Alexanders (visiem 9.1). Jaunākā grupā (meitenes) — I. Brence (9.4), M. Eglīte (10.2), Jeauny O'Brien (Saul.) un Kr. Vīlmane (abām 10.5).

● Rocky Point, N.Y., 19. augustā mirusi 69 g. vecā Lūcija Jerumane. Viņa atstāj Toronto meitu Regīnu Upenieci ar znotu, Latvijas goda konsulu Dr. E. Upenieku un trīs mazbērnus, divus dēlus Floridā, divas meitas Ņujorkā un citus radus ar prof. J. Jerumani Beļģijā. Bēŗu mielasts bija rīkots konsula Dr. E. Upenieka mājā Toronto.

● Alistonas kapsētā, kur atdusas jau vairāki latvieši no Tālavas un tuvējās apkārtnes, šogad 28. augustā notika latviešu kapu svētki, māc. A. Celmam vadot svētbrīdi; lūgšanu teica teoloģijas students Aldis Elberts. Pēc tam visi pulcējās Austrumu draudzes īpašuma Tālavas sabiedriskajās telpās pie dāmu sarūpētā kafijas galda.— 30. augustā māc. A. Celms ieradās Sadberijā, kur vadīja dievkalpojumu 40 latviešu draudzes locekļiem. Māc. A. Celms arī aprūpē pārējās divas attālās Ontario draudzes Tanderbejā un Susenmarī, kur vairākkārt mērojis tālo ceļu lidmašīnā.

● Archibīskaps A. Lūsis, asistējot māc. J. Cālītim, Sv. Jāņa baznīcā salaulājis Ligitu Grigali un Jāni Miķelsonu. Līgava ir Sv. Jāņa draudzes un līgavainis Sv. Andreja draudzes loceklis.

● Sasniegusi 92 g. vecumu, 26. augustā mirusi Austra Sandere, dzimusi Rozentāle. Viņa pirms trim gadiem iecelojusi pie meitas Astrides Akeres Toronto no Rietumvācijas, kur pirms 11 gadiem miris viņas vīrs. Aizgājēju 29. augustā Sv. Džēmsa krematorijā izvadīja māc. A. Celms. Nelaikē atstāj meitu Astrīdi, znotu Bertholdu un divus mazdēlus.

● Toronto East York slimnīcā 28. augustā mirusi Rita Velta Semenova, dzimusi Bērziņa. Viņa dzimusi 1912.g. 14. jūnijā Litenes pagastā. Nelaikē atstāj dzīvesbiedru Eduardu, dēlu adv. Ansi, vedeklu Inesi Semenovu un divus mazbērnus. Aizgājēju no Sv. Džemsa krematorijas 31. augustā izvadīja māc. J. Cālītis.

● Pēc labi nospēlētām spēlēm Ziemeļamerikas latviešu meistarsacīkstēs Sidrabenē DV futbolisti parādīja klasi kanadiešu līgā 24. augustā ar 2:0, uzvarot spēcīgo Beth-Orom vienību. Uzvara pārsteidza visus, kā zaudētājus, tā arī uzvarētājus. Vārtu guvēji bija Roberts Dreimanis un Ivars Blūms.

Vecākā grupā par labākiem sportiestiem izvirzījās Kristīne Ezergaile ar Eriku Kampi. Viņi arī abi izvirzījās kā dienas labākie vieglatlēti. Vidējā grupā — Māra Tērauda ar P. Eglīti, bet jaunākā grupā Māra Eglīte ar J. Batraku. Rezultāts Sidrabenei 160 punkti, Saulainei 128.

Šacensībās sparīgi sportoja arī Saulaines Putniņi. Sacīkstes vadīja A. Brencis ar tuvākiem palīgiem O. Bernavu, Imantu Spēlīti, Māri Lūsi, Ed. Kiršu, J. Tēraudu, J. Skuju, V. Miklašēvicu u.c. Par sportistu pacienāšanu ar atspirdzinājumiem rūpējās Ziedone Skuja ar palīgiem. Par garšīgām maltītēm gādāja Saulaines nometnes saimnieces Rasma Suchova un Erika Reinfelde ar palīdzēm. Sacīkšu gaitai sekoja arī abu nometņu atbildīgie vadītāji māc. I. Gaide ar māc. J. Cālīti.

● Latviešu Inženieŗu apvienība ārzemēs sadarbībā ar Toronto Latviešu biedr. Inženieŗu un techniķu kopu organizē 1. oktobrī pl. 17.30 Toronto DV namā (125 Broadview Ave) savu biedru gada sapulci.

Iecerēts TLB Inženieŗu un techniķu kopas darbinieka Visvalža Turķa referāts — Saudi Arabija un Tālie austrumi. Pl. 20 saviesīgs vakars ar vakariņām. Aicināti LIA kopu un techniskō biedrību biedri un viesi ar dāmām. Tuvāka informācija pie TLB Inž. un techn. kopas priekšn. R. Strazda (tālr. 463-1083) vai kopas valdes loc. L. Ozola (222-2854).

Nākošā vasara Minsteres zīmē

PBLA Dziesmu dienu rīcības komitejas pārstāve Kanadā Monika Jonāne (271 Rusholme Rd., Toronto,Ont., M6H 2Y9, tālr. 416-536-5235) aicina jau tagad gatavoties šim lielajam mūsu notikumam brīvajā pasaulē un izplānot savu braucienu nākošā vasarā uz Minsteri, kur dziesmu dienas risināsies no 31. jūlija līdz 5. augustam. Strādājošiem savi atvaļinājumi būtu ieplānojami šinī laikā; izlidošana uz Minsteri iecerēta piektdien, 27., vai sestdien, 28. jūlijā. Organizētajos lidojumos (Charter) maksa būtu 500 dol., bet grupu lidojumos 700 dol. abos virzienos. ,,Apliecināsim ar savu klātieni un būsim lepni, ka četrdesmit svešatnes gadi mūs nav spējuši atsvešināt un izkliedēt, bet gluži otrādi, ir turējuši mūs kopā vienā lielā, vienotā saimē. Pierādīsim, ka būsim tur tik daudz!'' saka Monika Jonāne.

Apmešanās iespējas Minsterē — viesnīcās, internātos, skolās. Kā ziņo rīcības komiteja, viesnīcās rezervētas 2000 gultas, internātos jau apzinātas un rezervētas apm. 600 gultas un kādas 1000 gultas vēl cerības rezervēt. Bez aktīvajiem svētku dalībniekiem skolās novietos arī apmeklētājus, priekšroku dodot aktīvo dalībnieku tuviniekiem, aprēķinot viņiem 50 vācu marku visai nedēļai. Bez tam iespējams apmesties arī viesnīcās tuvējās pilsētās, kā Osnabrikā un Dortmundā, kas abas sasniedzamas ar vilcienu 20 un 30 minūšu braucienā. Vilcieni iet katru stundu, dienu pat biežāk. Svētku komiteja piesola apgādāt lētākas vilciena nedēļas biļetes. Tiem svētku viesiem, kam būs pašiem savas automašīnas vai īrētas, labas iespējas apmesties mazāko centru viesnīcās Minsteres apkārtnē. Bez tam pašā Minsterē izīrē arī mēbelētas istabas privātās mājās.

Svētku komiteja izgatavojusi un izsūtījusi īpašas istabu pieprasījumu kartītes, kuŗas jāiesūta atpakaļ vēlākais līdz nākošā gada 1. maijam, adresējot PBLA Latviešu dziesmu dienām Minsterē, Postfach 6328, D-4400 Munster, West Germany. Istabu pasūtinājumi ir saistoši, uzrādot, kur vēlas apmesties, viesnīcā vai mītnē. Tāpat jāpaziņo, vai ieradīsies ar savu automašīnu. Viesnīcās istabu cenas pēc katēgorijām un vienai personai svārstas no 30 līdz 130 vācu markām (DM) dienā, divām personām — 70 līdz 220 DM, ieskaitot brokastis. Dārgākās istabās ir arī vanna vai duša. Internātos apmešanās ir 105 līdz 210 DM nedēļā no personas, kopmītnēs 50 DM par gultas vietu nedēļā, gulot pa 6 līdz 10 personām vienā istabā. Internātos un kopmītnēs istabu sadale notiks dziesmu dienu birojā, pasūtinājumu rezervācijas iesūtīšanas kārtībā. Pēc līdzšinējā kursa 100 vācu marku (DM) maksā 40,32 ASV vai 49,02 Kanadas.

Aktīvākie svētku dalībnieki Minsterē ieradīsies jau svētdien, 29. jūlijā, lai sāktu mēģinājumus.Pirmais sarīkojums jau notiks pirmdienas vakarā Lindenhofa restorānā pie galdiņiem ar Ulža Siliņa viegla satura uzvedumu: Tu esi Minsterē, mans draugs! Otrdien, 31. jūlijā svētku atklāšanas sarīkojums Minsterlandes zālē, tad gājiens uz Doma laukumu un kopējs dievkalpojums Domā, Baņutas koncerts un Tu esi Minsterē atkārtojums. 1. augustā Stokholmas teātŗa izrāde, Minsteres latviešu ģimnazijas sarīkojums, teātŗa izrādes atkārtojums un ,,Izaļumballe'' pašā vakarā. 2. augustā dievtuŗu rīts, Toronto Zīles koncerts, ansambļu koncerts, Saules jostas uzvedums un Nakts studentu kvartalā. 3. augustā deju uzvedums, Sprīdīša izrāde, kopkoŗu koncerts ,,No Dikļiem līdz Minsterei''. 4. augustā Sprīdīša atkārtojums, tautas deju lieluzvedums un balle, bet svētdien, 5. augustā, brauciens pie dzelzs aizkara ar speciālvilcienu vai autobusiem. Dziesmu dienu laikā paredzētas arī vairākas izrādes: prof. A. Annusa un J. Annusa gleznu izstāde, Latvisko audumu un segu izstāde, J. Soikāna un I. Soikānas — Mannekingas keramikas izstrādājumu izstāde.

Dažus vārdus arī par pašu sarīkojumu vietu Minsteri. Vācijas nometņu laikā angļu zonas latviešiem Minstere jau bija labi pazīstama. Minsteres sākumi meklējami jau 800. gadā, kad tur ieraka pamatakmeni klosterim. 1200. gadā tā bija jau prāva pilsēta un vēlāk plaukstoša Hanzas pilsēta, Vestfāles tirdzniecības centrs. Senās celtnes ir radniecīgas mūsu 1201. gadā dibinātai Rīgai. Otrā pasaules karā arī Minstere cietusi lielus postījumus, bet pilsēta atjaunota. Pašlaik Minsterē 250.000 iedzīvotāju. Minsterei tuvākā internacionālā lidosta ir Diseldorfa. Ik stundas no galvenās stacijas iet ātrvilciens uz Minsteri, to sasniedzot pēc pusotras stundas brauciena, bet no Frankfurtes lidostas pēc 3 stundu brauciena ar vilcienu. V.S.

Ko tad es lai daru ar Jēzu, kuŗu sauc par Kristu? (Mat. 27:22).

Bezmaksas kristīgu literātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, Box 465, Surrey, B.C. V3T 5B7.